

یادہ روزیہ کانی

کچھ کور دیگئی تھ نفالکراو

برقمان

نوسینی:

سہرہ دین محیدین کہ لوری

www.iqbalamontage.com

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

یادەوەر ییه‌کانی

کچه کوردیکی ئەنفالکراو

ڕۆمان

نوسینی:

سەدرەدین محەدین کەلوپیی

چاپی شەشەم

سلیمانی ————— ٢٧٠٩ کوردی

٢٠١٠ ز

ماڤى لە چاپدان ۋە لەبەر گەرتنە ۋەسى بۆ نووسەر پايژىراۋە

ناسنامەى كتيپ

ناوى كتيپ : يادەومەريپەكانى كچەگوردىكى ئەنفالكرائو

بابەت: رۆمان

نوسىنى: سەدرەدىن مەيدىن كەئورى

شويىنى چاپ: چاپەمەنى گەنج

نۆبەتى چاپ : چاپى شەشەم

سالى چاپ : ۲۰۱۰

ژمارەى سپاردن : (۴۲۸) ى سالى ۲۰۰۵ ى ۋەزارەتى روشنبيريى پيژراۋە.

(۱)

بەفرانبار بوو، گۈندەكە مان تاراي زىيۈنى پۇشى بوو ، دىمەنى بە
يەككە يىشتىنى مەور و لوتكە ، كېسى و بېدەنگيان، ئاراميان دابوۋە
ئەو دەرە، بېوۋە مايەى خۇشى بۇ دىلەكان، بە تايىبەت ئەو دىلەنى
خۇشەويستىيان بە يەكدى رادەگەيان و دەيانگۈرپىيەۋە.

مىنىش ئەو پۇرە دىلخۇشبووم، كە (نەريمان) ى شوانمان لە مال
دەمىنى و ناچى بۇ لەۋە راندنى مەرەكان . ھەستەم دەكرد بە
بىيىنى، چاۋ و دىل پوون دەپتەۋە، لىدانى دىل، خۇشى دەبەخىش
بە شادەمارەكانى جەستەم ، لە ناخى دىلەۋە خۇشەدەويست ، لە
كاتى دۇشىنى مەرەكان، بە كەمەى گۇچانەكەى مەرەكەى بۇ
دەكرەم ، رەنگى شەرماۋىيمان لىدەنىشت، زەردەخەنە دەبوۋە
مىۋانى لىۋەكانمان ، چاۋەكان پەر لە ئاۋ دەبوون ، نەماندەزانى
چىى بە يەكدى بلىن ، زمان بە دواى ووشە دەگەر،
نەيدەدۇرپىيەۋە، ھەزم نەدەكرە كۇتايى بە دۇشىنى سەد سەر
مەرەكەمان بى ، ئەو جىژۋانە پەر سۆز و خۇشەويستىيە كۇتايى
پىيى.

شەۋى لە چاۋەپروانىي ئاۋازى شىمشالى دەسى بوم ، وەك
نەرىتىكى ئاسايى شەۋانە، نامەيەكى عىشق و سۆز و
خۆشەويستىي بۇ دەناردم و منىش فرمىسكى خۆشەويستىم
دەبارانە سەرى. جىژۋانى بەيانى زوومان، بىردىنى خواردنى ژەمى
بەيانى بوو بۇ ژورەكەي. تەماشاي سەراپاي دەكرىم ، ختوكەي
بە لەشمدا دەھىنا و زەردەخەنەي دەخستە سەر لىۋانم ،
نەمدەتۋانى ئەو ووشانەي كە شەۋ چەن جارى دووبارەم دەكرەۋە
دەرىپىم، تەنيا دل و چاۋمان بە يەكدى پوون دەبوۋنەۋە، بە دەنگى
نەۋى، بە شەرمەۋە دەيگوت: ئاۋازى ئەم شەۋ چۆن بوو!!

دەمگوت: زۆر خۆشبوو، دەست خۆشبى ، دەپۇيشتىم و تا
دووردەكەۋتمەۋە چەن جارى ئاۋىم لىدەدايەۋە.

باوك ودايك و برا تاقانەكەم زۆر خۆشەويست ، لەبەر ئەۋە
خۆشەويستىيەكەمان بىدەنگ و پاكوپىگەرد بوو ، وەك
خۆشەويستىي ھەور و لووتكەي چيا وابوو.

ئەۋ شەۋە لە پەنجەرەي ژورەكەمەۋە سەيرى دەرەۋەم دەكرىد،
رەنگى زىۋىنى، تارىكى شەۋى داپۇشىبوو ، ئاۋازى شىمشالى
دەسى نەرىمان، ئەۋ دەقەرەي بىدەنگ كىردبوو ، گوئىيان
ھەلخستبوو بۇ ئەۋ ئاۋازە پىر سۆز و عىشقە كە خۆشەويستىمانى
بۇ دەشت ، دۇل ، ھەور و لووتكە دەگىرايەۋە . چوۋمەۋە سەر

جىيەكەم ، فرمىسى خۇشەۋىستىم بۇ دەپژان، لەگەل ئاۋازەكەيدا دەسلەملانئى يەككى دەۋوۋىنەۋە .

بەيانى چوۋمەۋە بۇ ژوۋرەكەى ، گوتى : دەزانى ئاۋازەكەى ئەم شەۋ زۆرى گريانم!!

گوتى : ۋابى ئىدى شىمشال ئارژەنم.

گوتى : نەكەى مەن لەۋ ئاۋازانەكەى ، ئاۋازەكان دايكى دايكى شەۋانەى مەن ، بە لايلايەكەيان دەنوم .

گوتى : دۇنيابە لەگەل ئارژەننى ھەر ئاۋازى ، شىمشالەكەم ئەشك باران دەكەم . سەرنجىكىدام، ھىندى بىدەنگىۋو گوتى : دەزانى (نەسرەن) گيان زۆرم خۇشەۋىي!! بەۋ ۋوشەيەى، كە لە مېژۋو چاۋەپوانى بووم ، فرمىسى سۆز ۋ عىشقى لىبارانم ، زۆر بە سەرسۇپمانەۋە دەيگوت : بۇ دەگى!!

لەگەل گريانەكەم ، زەردەخەنەيەكەم بۇ كەرد ۋ بە پەلە چوۋمە دەرەۋە ، دەترسام نەيىيەكەمان ئاشكرابى.

بۇ دوۋم بەيانى چوۋمەۋە، بە پەرۋشەۋە ھەستا ۋ گوتى : ئەم شەۋ نەنوستووم ، گريەكەى دويىت سۆزىكى زۆرى پىبەخشىم، نەسرەن گيان، مەن تۆم خۇشەۋىي ، ئەى تۆ مەنت خۇشەۋىي!!

گوتى : (نەريمان) گيان، گريانەكەم گريەى خۇشەۋىستىۋو ، چاۋەكانم ۋەلاميان پىۋو، بەلام زىبان ۋەستابو ، تۆم خۇشەۋىي، خۇشەۋىستىي پاكوبىگەرد . دەسى لە دەسم نىزىككەدەۋە، پەنجە

لەرزۆكە كانمان تىكەلبون، بەلام خۆشەويستىم بۇ ئابرو، بۇ خىزانەكەم بە ھىزتر بو، بە ھىۋاشى دەسم لە نىۋ دەسى دەرھىنا. ئەر پۆزە بۇ ئىۋارى، لە چاۋەروانىي دۇشىنى مەرەكان بووم، تا جىژۋانى دىم بۇ دروسىتەۋە، لە كاتى دۇشىندا بە تىلى چاۋان تەماشاي يەكدىمان دەكرد، بە ھىمنى گوتى: (نەسرین) گيان، دەبى بۇ يەكدى يىن!!

گوتى: دلنبا، يا بۇ تۆ دەبىم يا بۇ گل، لەو كاتە تواناي گرتنى مەنچەلە شىرەكەم نەما و پزا، دلەم زۆر ترسا، جگە لەۋەى شەرم گرتى!!

(نەريمان) گوتى: پووناكىيە.

گوتى: بىستومە ئاۋ پووناكىيە.

لەو كاتە باۋكەم ھات، بىنى شىرەكەم پزانوۋە و شىپرزە بوومە، گوتى: گوى مەدەرى ئەۋىش دەبى. ھەردوۋك، شەرم گرتىۋىنى، كە باۋكەم دوركەۋتەۋە، (نەريمان) گوتى: منىش دەلەم گوى مەدەرى، ھەر شەۋى ئاۋازى خۆشت بۇ دەنىرم تا لە بىرت باتەۋە، گوتىشى نەسرین گيان، وورەم نەماۋە، گەر پازىبى، سبەى دەچم بۇ مالى خۇمان، بە باۋكەم دەلەم، يىت و داخۋازى تۆم بۇ بكا. گوتى: (نەريمان) گيان، منىش ھەدەكەم، بەلام مالەۋە زۆر پىۋىستيان بە منە، دەرسم باۋكەم پازى نەبى، تۆش جىمبىلى و ئىدى شۋانىمان نەكەى.

گوتی : هیچ خەمت نەبێ، هەر لەم نزیکە، خانوویی
دروسدەکەین و تێیدا دەژین ،من هەردەبەم بە شوان ، تۆش لە
خزمەتی مالی باوکت بە.

گوتم: منیش زۆر حەز دەکەم، بەلام دەبێ سبەی بچی بۆ مالی
خۆتان و شەو بێیتەو، چونکە شەوانە بێ ئاوازی شمشالت،
خەرم لێناکەوێ.

گوتی: گەر نیوە شەویش بێ دیمەو!!

بۆ سبەی چوو لە باوکم و یارمەتیی وەرگرت و پۆیشتەو.
ئەو پۆژە تا نزیک ئیوارێ چاوەروانبووم، هەر نەهاتەو، چوومە
سەربان و سەیری پێشەکانم دەکرد، لە ناکاو (نازەنین) ی
دراوسیمان، کچی (مەلا ئەحمەد) مەلای گوندەکەمان، بۆ سەربان
هات، گوتی: تەماشای چیی دەکەیت، چاوە بۆ کێ دەگیرێ!!
گوتم: (نازەنین)، نازانم، وا درەنگی کرد، (نەریمان) هەر
نەگەراییەو.

گوتی: خۆزگەم بە خۆت، کە لە چاوەروانیی خۆشەویستت دای.
گوتم: دەنگت نەریکە، ئەم نەینییە تەنیا تۆ دەیزانی.
گوتی: دلنیا بە، لەی من نەینیی پێوژە، هیچ خەمت نەبێ هەر
دیتەو. لەوکاتە، باوکی (نازەنین) لە مزگەوتی گوندەو، بانگی
ئیوارێ دەفەرموو، هەردوو کمان سەرنجی دیکە ی پێشەکانماندا،
بەلام بە ئائۆمیدی چوینە خواوە.

شهو تاریکی کرد، چەندینجار چوومه لای پەنجەرە ی ژوورە کەم،
 ھەر دیار نەبوو، بە ناچاری لە سەر جییە کەم پراکشام. ماوہ یەکی
 پیچوو، بە دەنگی شەمشالە کە ی بە ناگا ھاتم وشەوباشی لێدەکردم.
 بە یانی چووم بۆ ژوورە کە ی، گوتی : ھەر ئەرۆ باوکم دی.
 نزیک نیوەرۆ بوو، (نەریمان) لە پان بوو، باوکی ھات و لەگەڵ
 باوکم دەسی یە کدیان ماچ کرد. چوومه ژوورە کە ی باوکم و
 خێرھاتنی باوکی (نەریمان) م کرد، ئەویش پوانییە سەرپام
 گوتی: پوو سپیی بی کچم زۆر بە شەرمەوہ ھاتەوہ ژوورە کە ی
 خۆم و چایە کەم بە سەر دایکم جیھێشت.

کاتی باوکی (نەریمان) باسە کە ی کردەوہ، باوکم گوتی:
 ھەژدە کەم، بە لām گەر ئەم کچەم بە شوو بدەم، کێ کاری نیو مال
 بکا؟؟!!

دەم ناخۆشبوو و گوتم: (نەریمان) گیان، پەلە ی چیت بوو.
 باوکی نەریمان گوتی: کچ ھەر کچی خۆتە، کوپ کوپی خۆتە،
 ھەر لە نزیک مالی خۆتان خانوویان بۆ دروسدە کە ی
 ئەم قسانە ی کرد، زانیم (نەریمان) بە باوکی گوتووہ کە وابلی.
 باوکم گوتی: وابلی زۆر باشە، بە لām دەبی پەزنامە ندیی کچە کەم
 وەرگرم، تا دوو پۆژی چاوہ پوانبن، گەر پازی بوو، مارە یان دەکە ی
 و نزیک بە ھار بیگوازنەوہ، بە لکو منیش لەو ماوہ یە بتوانم ژنی بۆ
 (پێباز) ی کوپم بینم. میند دلخۆشبوو، خەریک بوو ھاوار بکەم و

بلىم (بابە گيان من پازىم). باوكى (نەريمان)، بە پەلە ھەستا بۇ دەس ماچكردن، لەبەر پازى بوونى باوكم. پاش نيوپۇ باوكى (نەريمان) پۇيشتەۋە.

باوكم بانگيكردم بۇ ژورەكەى خۇى و گوتى: كچەكەم دەزانى باوكى (نەريمان) بۇچى ھاتبوو؟

بىدەنگبووم، شەرم دەكرد ۋەلامى بدەمەۋە، ھەر خۇى گوتى: بۇ خوازىيىنى تۇ ھاتبوو بۇ (نەريمان) ى كوپى، كچەكەم، نەريمان كوپكى زۇر باشە، لە (پىياز) دلسۇزترە، گەر پازى بى، دوو پۇژى دى ۋەلاميان دەدەمەۋە.

گوتە: بابەگيان، تۇ باوكمى، ھەرچى بلىمى، دلىيا بە من پازىم. سەرى ماچ كردم و گوتى: ياخوا ھەر تەمەن درىژبى و خوا بىپاريزى. منىش دەسەكانىم ماچ كرد. بەلام دايكم ويستى كۇسپ بىكاتە پىنى شوو كىرەكەم، ناھەقى نەبوو، چونكە تەنيا من لە مال بووم، باوكم گوتى: خەمت نەبى ژنەكە، دلىيا بە دلى تۇ دەبى. لە شەرما، بە پەلە چوومە دەرەۋە.

پىبازى بىرام، مەسەلەكەى زۇر پى سادەبوو، كوپكى ژىرو پۇشنىبىرېو، چونكە تىكەل بىوۋ لەگەل پۇشنىبىرانى شۇرپشى گەلەكەمان.

كە (نەريمان) ئىۋارى ھاتەۋە لە پان، ھەر لە دورەۋە بە ھىمايەك تىمگەياند، (باوكى ھاتوۋە و باوكم پازى بوۋە).

نەيدەزانى لە خوشيان چىيى بكا.

بۇ دوۋەم پۇژ باۋىك بانگى (نەريمان) ى كرد، منىش لەو كاتە
لە نزيكانەۋە پەچەم دەمالى، ھەموو ھەستەم لاي ووشە بە
ووشەكانى باۋىك و نەريمان بوو.

گوتى: كوپم، ئىمە بە پراستى تۇ دەكەين بە كوپى خۇمان، ئىستە
بچۆرەۋە بۇ مالى خۇتان و بە باۋىك بلى بىن بۇ جىيەجى كردنى
مەسەلەكەمان، ئەۋىش بە پەلە دەسى باۋىكى ماچ كردم و خۇي
ئامادەكرد بۇ رۆيشتن.

لە پاش دوو پۇژ، مالى باۋىكى نەريمان بە خزم و كەسوكارىانەۋە
ھاتن، مارەيان كردم و شىرىنيمان بە گوندەكەمان دابەشكرد.
پاش مارەكردن، بە شەرمەۋە سەيرى (نەريمان) م دەكرد،
ئەۋىش بە ھەمان شىۋە شەرمى دەكرد، بە تايبەت لە باۋىك.
جاروبار بە نەينى قسەمان دەكرد، (نەريمان) دەيگوت: سەبەرم
نەما.

دەمگوت: پەلە مەكە، زۆرمان نەماۋە بگەينە بەھار، بە دۇنيايىيەۋە
لە بەھاردا دەچىنە كەژاۋەى ھاۋسەرىتتى، تەنيا مەگەر مردن
لىكمان جيا بكا تەۋە.

(۲)

سات ، پۇژ ، ھەفتە مانگم ھەژماردە دەکرد ، ئاخۇچ كاتى، من
و نەريمان بە چوونە كەژاۋەى ھاوسەرىتىمان شادەبين، پتر تىلى
چاۋەكانمان، بينىنى دزە نەكەن بۇ تەنيا تەماشايەكى يەكدى، لە
نزيكەۋە بۇ ئاۋازى شەمشالى دەسى گوى رادىرم تا مېشك و دل
ودەروونم ئارام بكا تەۋە، جگەر گۆشەكانمان جوانترين و پىرۇزترين
ووشەى (دايك) م پىبەخشن ، منىش بېم بە دلسۇزترين (دايك)
كە لە مېژە تامەزىۋى دايكايەتېيم و ھەموو ئاۋاتىكە.

ئەۋ ئىۋارەيە دلمان زۇر تەنگبۈۋ ، نەك تەنيا خىزانى ئىمە
ھەموو ئاۋايى، نەك ھەر ئاۋايى ئىمە دەۋرۈبەر ھەموو.

تېپى پىشەمرگە ھاتنە ئاۋايەكەمان كە لە خوارەۋە ھاتبۈون،
خەلكى گۈندەكەمان بە ژن ، مندال ، پىر و گەنجەۋە چۈۋىنە
پىشۋازىيان بۇ ۋەرگرتنى دوا ھەۋال لە دېندايەتېى سۈپاكەى پژىم
بەرانبەر خەلكى بى تاۋانى گۈندەكان.

كادىرەكە قەسەى بۇ دەكردين ، ۋورەى خەلكى بەرزەكردەۋە و
دەيگوت: دلنباين ھىزەكانمان بەرەنگارىيان دەكەن و ناگەنە ئەم
ناۋچانە و سۈپاي ئەنقال لە ئاۋدەبەين. (مەلا ئەحمەد) يارمەتېى

له کادیره که وهرگرت، تا ووشهی ئه نفال پوون بکاتهوه، کادیره که
زۆر به پریزه وه فهرمووی لیکرد. ئه ویش گوتی: خه لکینه، ده زانن
مانای ووشهی ئه نفال چیه و له چ سهرده میکا بووه!!

"له سهرده می شه پی نیوان موسلمان و کافره کاندای بوو،
موسولمانه کان پریگه پی دراو بوون به تالانکردنی سهرو مائی
کافره کان و فروشتنی کچان و ژنانیان وه جاریه .

کادیره که گوتی: فهرمووده که ی ماموستا زۆر راسته ، ئه م پژی مه
دپندهیه خوی به موسلمان ده زانی و ئی مه ی کوردیش به کافر!!
هیندی له خه لکی گونده که مان گوتیان: وا چاکه په و کهین
وئاوایی جیبیلین، با تووشی سوپای ئه نفال نه بین . کادیره که
گوتی: په و مه کهن و ووره ی گونده کانی ده وروبهر مه پوخینن،
باوه پتان به هیزی پیشمه رگه هه بی، که به رهنگاریان ده کا.

ئهو شه وه هیچ کهس خهوی نه بوو، شهوی دواتر ههر
بهوشی وه بوو، له شهوی سییه مدا، سوپاکه به تهوای نزیکی
ئهو ده قهره بووه . مائی (مه لا ئه حمه د) خویان کۆکردبووه بو
پویشنن، هات بو لای باو کم و گوتی: گهر به قسم ده که ی، ئی وهش
دین و خۆتان له به لای سوپای ئه نفال ده پارینن

باو کم گوتی: ماموستا، چۆن بتوانم که من خاوه نی مه پ و مالاتی
زۆرم!!

(مهلا نه حمهد) گوتی: گهر بیی، به هه مووان مهر و مالاته که ده دینه پیش و تا سنوورده کان ناوهرستین

(نه ریمان) گوتی: مامه گیان، ده توانین مهر و مالاته که زور به ئاسانی بدهینه پیش.

(پینباز) ی برام گوتی: له چیی ده ترسن، دلنیا بن هیژی پیشمه رگه به رهنکاریان دهکا.

دایکم گوتی: کورده کهم، پیشمه رگه کان چوون به ره و سه رووتر، دلنیا به به رهنکاریان نه ماوه به رانبهر ئه م هیزه بی شو ماره، که (جاش) یان له گهل دایه و پینان بو ئاسان ده کهن و له پیشی پیشه وهن.

(پینباز) گوتی: ئه وانه خو فروشن = پوژی دی به سزای گهل و شوپش ده گه یه نرین.

به تیلی چاوم سهیریکی (نه ریمان) م کرد، که وتبووه نیو ده ریای خه یاله وه و بی ئومیدییم له چاوه کانی به دی ده کرد، زور به زه ییم پنده هاته وه و گریانم بو دی ده هات. باوکم به (نه ریمان) ی گوت: چیی ده لئیی کوپم، نه ویش بی نه وه ی بزانی پرسپاری باوکم چیی بو، گوتی: مامه گیان چونت پیناشه واکه.

(پینباز) گوتی: بابه گیان، گهر ئیوه به رو من نایه م، خو م ده گه یه نه م هیژی پیشمه رگه و به رهنکاری سوپاکه ی پژییم ده کهم.

باوکم گوتی: وایی ماموستا مالت ئاوه دان بی، ئیوه برۆن، به لام
ئیمه ناتوانین.

مالا واییان لیکردین، منیش له گهل (نازەنین) دەسمان له ملی
یهکدی کرد، سۆز و خوشەویستییمان بووه چەن دلۆپی له
فرمیسک و مالا واییمان له یهکدی کرد. ئەو شەوه چەن خیزانی
دیکه، له گهل مالی (نازەنین) پەریان کرد، خۆزگەم دەخواست وەك
ئەوان برۆیشتینایەو پەومان بکردایە، به لام ریباز پازی نەدەبوو.

نزیکی بەرەبەیان بوو، له دەنگی هیلێکۆپتەر بە ئاگاھاتین،
خەلکی مقومقویان بوو، له سەربانەکانەوه سەیری دوریان دەکرد،
پاش ماوێهەکی کەم، سوپایی بی شومار بە چوار دەوری
گوندەکەمان دابەشبوون، زۆر ترساین، تەنیا هیوامان
خۆشاردنەوه بوو لەو حەشارگانە بی پۆژی و پەش،
دروسمان کردبوو.

(پێباز) ی برام له حەشارگە ی پشت گەورەکەوه خۆی شار دەوه،
(نەریمان) ی دەسگیرانم له حەشارگە ی تەنیششت گەورەکەوه،
منیش له ژووری کادینەکە بووم، بەرانبەر ئەو دوو ژوورە بوو کە
باوکم و دایکمی لیبوون، دایک و باوکم خۆیان نەشاردەوه و ھەر له
ژوورەکیان مانەوه، باوکم گوتی: ئیمە پیر

بووینە نامانگرن، به لام کچهکەم ئابروو گرانه، زۆر ئاگاداری
خۆت بە، ئەمانە بی ئابروون.

گوتم: باوکه گیان، له ناوه پراستی کای نیو کادینه که، شوینی قولم
 دروسکردوه، هر که هاتن بهرو کادینه که، خوم فریده ده مه
 نیویه وه و کایه که به سهر خومدا ده کهم، با بخنکیم، نه که ده سی
 نه م بی ئاپروانه بکهوم. باوکم چاوه کانسی پر فرمیسک بوون، سهری
 ماچ کردم و گوتم: خوا بتپاریزی کچه کهم، خوا بتپاریزی.
 نه مده زانی دلم بو کئی پهریشانه، (باوک، دایک، برا، ده سگیران)
 هر یه کهو خوشه ویستییه کی تایبته و زور پیروزیان هه بوو، زور له
 دلمدا شیرین بوون.

به بلندگو بانگی خه لکی ئاوا بیان ده کرد، هاو زمانی خومان
 هاواری ده کرد و سویندی به شهره ف ده خوارد، خومان بدهینه
 ده سه وه هیچمان لی ناکه ن. زانیان سوودی نییه، چهن هاوه نیکیان
 خسته گونده که مانه وه، هر بی سوود بوو، هیچ کهس نه ده چوو.

کهوتنه پشکنینی ئاوا بیه که مان، هر که سیکیان ده سگیر
 بکردایه، ئازاریان ده دا و زولمیان لیده کرد، هاواری ژن و مندال و
 کچان، دلی داچله کانم، هه ناسه م تهنگ ببوو، ده ترسام، خه یال
 بردبومیه وه که نۆرم دیت و ده کهومه به رده سیان، ده بی چیم
 لیکن !! هه زم ده کرد ده ریچم، خوم بگهیه نه م دایک و باوکم، به لام
 بیری قسه کانسی باوکم ده کرده وه که خوم زور بیاریزم، چونکه
 ناموس گرانه، په شیمان ده بوومه وه. له درزی ده رگای کادینه که وه
 سهیری نیو هه وشه م ده کرد، سهیری پهنگ زهریدی و ترسی دایک

و باوکم دەکرد، تەماشای دەسه‌کانیانم دەکرد ، بەرزیا ن کردبوو و
پوو لە ئاسمان و لە خوا دەپارانه‌وه تا بمانپاریزی.
چوونە مائی هاوسی‌که‌مانه‌وه، هه‌ستم لای دەنگی پراکیشانی
چه‌که‌کانیان، دەنگی پییه‌کانیان بوو.

(خاوەر) خان هاواری لی‌ بلن‌دبوو، دەپارایه‌وه که‌ واز لە
کۆپه‌که‌ی بی‌نن و لی‌ی نه‌ده‌ن، گویم لە هاواری (نهرمین) ی
دەسه‌خوشکم بوو، ئازاریان دەدا. لە ئاکاو به‌ له‌قه و قو‌ناغه‌ تفه‌نگ،
دەرگای حه‌وشه‌یان کردینه‌وه‌و هاتنه‌ ژووره‌وه، به‌ په‌له‌ خۆم
گه‌یانده‌ نزیک حه‌شارگه‌که‌م تاییکه‌مه‌ گویم. گویم لە هاواری دایکم
بوو ده‌یگوت: بۆ له‌و پیاوه‌ پیره‌ ده‌ده‌ن، وازی لی‌بی‌نن نه‌خۆشه‌.
جاشی‌ هاواری له‌ دایکم کرد و گوتی: من‌داله‌کان‌تان له‌ کو‌ییه‌ !!؟

دایکم گوتی: تۆ هاو‌زمانی خۆمانی ، له‌ بری پارێزگارییمان
لی‌بیکه‌ی، له‌وان خراپ‌ترمان له‌گه‌‌ل‌دا ده‌که‌ی!!خۆم گه‌یانده‌وه‌ دەرگای
کادینه‌که‌ و له‌ درزی دەرگا‌که‌وه‌ سه‌یری حه‌وشه‌که‌م ده‌کرد، باوکم
بینی لی‌یان دابوو، زۆر به‌ که‌ساسی له‌ به‌رده‌م د‌ر‌نده‌کان وه‌ستابوو،
ئاگری سو‌ز و به‌زه‌یی سوتانی، ده‌مویست چاو‌م بشارمه‌وه‌ و ئه‌و
دی‌مه‌نه‌ نه‌بینم، له‌گه‌‌ل‌ ئه‌و هه‌موو که‌ساسیه‌یدا، چاوی هه‌ر لای
کادینه‌که‌ بوو. (جاشه‌که‌) گوتی: چۆن ئه‌م هه‌موو مه‌په‌تان هه‌یه‌و
کوپ‌تان نییه‌، ئێ‌وه‌ درۆ‌ده‌که‌ن، باوک و دایکم بی‌ده‌نگ وه‌ستابوون و
هی‌جیان نه‌ده‌گوت، ئه‌وانیش چوون بۆ‌لای گه‌‌و‌پی مه‌په‌کان، له‌و‌یدا

(نهریمان) ئاشکرا بوو، به چوار کهسه وه، به شەق و قوناغه تەفەنگ، کهوتنه لێدانی، دایکم چوو دەسیان بگری، عاره بیکی پەشی پیس، پالینکی به دایکمه وه نا و خستییه سەر زهوییه که. (نهریمان) هاواری بوو به دەسیانه وه، باوکم هاواری کرد و گوتی: بۆ وامان لێدهکن، خوا لیتان هەلناگری. یهکیان گوتی: گەر خوا هەلیناگری، بۆ نایه ته وه لām و تۆلەتان بکاته وه، قوناغی تەفەنگی دایه سەر سینگی باوکم و گوتی: دهخوا بابیتە وه لām. باوکم هاواری کردو به ئازاریکی زۆره وه کهوته سەر زهوی، لهو کاته دا ویستم دەر بچم و تۆلە ی باوکم بکه مه وه، به لām له بهر باوکم نه مده وێرا، که بمبینی به دهسی ئەم بی ئابروانه وه، یه کجاری ئازارهکانی زیاد دهکا ته نیا دهسهلاتی قژ پنین و گریانیکی بیده نگبووم، پتریش خۆم دهرنیه وه کاتی هەرسێکیان درانه پیش به رهو دهره وه ی حەوش. حەوشه که مان کشومات، ته نیا دهنگی باعی مه پره کان ده هات، ئەوانیش بۆ (نهریمان) ی هاوپیانیان ده گریان. ترسم لێنیشته ئاخۆ ده بی که سی دیکه نه یهت و ئاشکرا بام، خۆ ئیسته هیچ کهس له حەوشه نه جگه له من و (پێباز) ی برام. ویستم به پاکردن بۆلای بچم، به لām پارایی گرتمی، ده ترسام بچمه دهره وه له نزیک هه شارگهی برا کهم ئاشکرا بام و ئەو برا تاقانه یه م بگرن، په شیمان بوومه وه، بپیارمدا، هه رکه سی پوو له کادینه که هات، به په له خۆم بگه یه نمه هه شارگه کهم و دوا مالاوایی له ژیان بکه م و بچمه ئەو

گۆڤه‌ی ئاماده‌م کردوه. له درزی ده‌رگا کهوه سه‌یری دیمه‌نی
 هه‌وشه‌م ده‌کرد و ده‌گریام، له پەر جاشیک، "بالاکورتیکی لاواز،
 ره‌ش پێست، ده‌موچاو ئاوالوی"، هاته‌ هه‌وشه‌وه و بانگی
 ده‌کرد، کێ له ماله‌ با خۆی بداته‌ ده‌سه‌وه، چونکه‌ پاش که‌میکی
 دی گونده‌که‌ تالان ده‌کری و پاشان ده‌سوتینری و ده‌پووخینری!!
 وه‌ک ئه‌وه‌ی له مانی خۆیدا بسوپیته‌وه، پیاسه‌ی نیو هه‌وشه‌ی
 ده‌کرد، پووبه‌پووی کادینه‌که‌ هاته‌، به‌ په‌له‌ خۆم گه‌یانده‌
 هه‌شارگه‌که‌ و به‌ کایه‌که‌ خۆم داپۆشی، هه‌ناسه‌م ته‌نگ ببوو،
 ده‌نگی چیره‌ی ده‌رگا که‌م گوی لیبوو، زۆر ترسام که‌ تووشی کوکین
 بێم و ناشکرا‌م، (جاشه‌که‌) چه‌که‌که‌ی ڕاکیشاو گوتی: کێ له ژێر
 کایه‌که‌ دایه‌ با ده‌رچی، گه‌ر نا، نه‌وا هه‌ر نیسته‌ کادینه‌که‌
 ده‌سوتینم، چونکه‌ دلنیا‌م یه‌کێ له ژێرکایه‌که‌ خۆی شارده‌وه‌وه‌.
 وامده‌زانی یه‌کیکه‌ و له نیو بیره‌وه‌ قسه‌ ده‌کا، چونکه‌ کایه‌که‌ گوئی
 کپ کردبووم. ده‌سی هاته‌ نیو کایه‌که‌وه‌ و گرتی به‌ قه‌ژه‌که‌دا، که‌می
 خۆم گرت و هاوارم نه‌کرد، که‌ زۆر به‌ توندیی ڕاکیشام، هاواری لی
 بلندکردم، زۆر به‌ سه‌رسو‌رمانه‌وه‌ ته‌ماشای ده‌کردم، چاوه‌کانی
 ته‌واو کردبوونه‌وه‌، ده‌یگوت: گونا‌ه‌ نییه‌ شوخیکی وه‌ک تۆ، له ژێر
 ئه‌م کایه‌ تۆزایه‌دا خۆی بخنکینی!! قوربانی تۆزی کایه‌که‌ بم، گه‌ر
 به‌و تۆزه‌ نه‌بووایه‌ نه‌مه‌ده‌دۆزیته‌وه‌ و له بینینی ئه‌و چاوه‌ جوانانه‌
 بیه‌ش ده‌بووم، به‌لام وا دیاره‌ خوا ماچیکی ئه‌و رومه‌ته‌ ئال و

ئهو گەردنە سپییە، بە قسەتی من کردووە بۆیە ئاشکرای کردی. من حەپەسابووم، نەمدەزانی خەونە یا راستەقینە!!

گوئی: گیانەکەم، گەر ماچیکم بەدیی، ئەوا لەم سوپایە پزگارت دەکەم و تا سوپاکە دەپوا پیکەوە لەم شوینە دەمیننەو، بە هۆشی خۆم هاتەو گوتم: بێئاپرووانە، خۆفروشانە، کەوتوونەتە پیش سوپای بێگانەو و کون و کەلەبەری گوندەکانیان پێدەناسین.

دووبارە بە پیکەنینیکی گالتەجارییەو گوئی: گەر پازی بی، بە ئارەزووی دلی هەردوو کمان لەم کادینە پادەبوویرین. تەفیکم لە نیوچەوانی کرد و گوتم: ئەی بێئاپرو، دەتەوی ئابرووم بەری. تەفەکی لە نیوچەوانی سەرییەو، تەفەنگەکی لە خوار کایەکەو دانا، پەلاماریدام، بەلام چونکە لە خۆم زۆر بالای کورتتر و لاوازتر بوو، قینێ زۆریش لە دڵمدا پەنگی خواردبوو، زۆر هەولیدا، بەلام نەیتوانی بە سەرمدا زالبی، هەناسە برکێی بوو، کەوتە قسەي خۆش و گوئی: کچی باش، گەر خۆت بەدیه دەسم، ناتدەمە دەسی سوپاکە. ئەمجاریان زلەیهکم پێیدا کیشا، ئەویش دەسی لە قژەکەم گیرکرد، تا خوارووی کایەکە نەوستان. هاوارم کرد. گوئی: هاوار مەکە ئاشکرا دەبین.

گوتم: سەگباب، قژەکەم بەردە. پتر دەسی توندکرد، بە سەر زەویەکیدام و کەوتە سەرم، وازی لە قژەکەم هێنا، ویستی کاری خراپم لەگەڵ بکا. تەفەنگەکی لە نزیکەو بوو، ویستم دەسم

بیگاتی و هەردوو کمانی پی بکوژم. پالێکم بە سینگییەوه نا، خۆم
 لە ژێری پێزگار کرد، دەسم برد بۆ تەنگەکه، بەلام نەیهیشت دەسم
 بیگاتی و خۆی گەیاندى، منیش پالێکی زۆر بە هیزم پیوهنا و بە
 دیواره که مادا، پەنگی زەردبوو، هەناسەى پتر تەنگبوو، تەواو بى
 هیزبوو، دیسانەوه پەلاماری تەنگەکه مەدا، بەلام قژى گرتە و دەرگای
 کادینەکهى کردەوه و هەر بە پاکێشان گەیاندمیە ناوەرپاست
 حەوشە، هاوارم کردەوه، گوتم: بیئابروو، قژم بەردە. دەسى
 شلکرد، گوتم: گەر ئیستەش بە پابوواردن پازى بى، دەتگەرێنمەوه
 نیو کادینەکه و ناتدەمە دەسى سوپاکە. کە دەسى لە نیو قژەکهەم
 لابرد، تێکی دیکەم لێکرد، گوتم: ئەى ناپیاوی بیئابروو، لە
 خەلکی گوندەکهەم زیاتر نییم. چەن چەکدارێکی جاش و سەرباز
 هاتن، بە جاشەکیان گوتم: ئەوه چییە، بۆ وا شیواوی، بۆ
 جلەکانتان هەموو بە (کا) وەیه، بە پێکەنینەوه گوتمان: خۆ کاری
 خراپتان نەکردووه!! گوتم: بیئابرووانە، چەکدارە عارەبەکان لە
 ئێوه شەریف ترن. گوتم: قسەى زل مەکه، با نەتەبەینە نیو
 کادینەکهوه. ئیدی بە ناچارى بێدەنگبووم، گوتم: بیئابروون، هەموو
 شتیان لە دەس دی.

عارەبى لێپرسراویان بوو، چەکدارێکی عارەبى لەگەڵ جاشەکه
 جێهێشت و گوتم: بیگەیهننە خەلکی ئاواى. ئەوانیش بە پەله
 منیان گەیانده خەلکی ئاواى کە لە سەرووی گوندەکه مانەوه

كۆكرابوونەۋە. ھەموو لە دوورەۋە سەيرىيان دەكردين، كە من و جاشەكە جەلكانمان بە (كا)ۋە بوو، سەريانسوپمابوو. لىپرسراوى سوپاكە لەگەل لىپرسراوى جاشەكان پىكەۋە ۋەستابوون و قسەيان دەكرد، عارەبەكە چوۋە پىشەۋە بۆ لاي لىپرسراوى سوپاكە "دېندەيەكى چوار شانە، بالابەرزى كەتەبوو"، سلاۋى بۆ كرد و گوتى: ئەم كچەمان لە نىۋ كادىن دەرھىناۋە. ئەۋىش گوتى: ئافەرىن، بە پاسەۋانە تايبەتەكەى گوت: ناۋى بىكەرە لىستى پالەۋانەكان تا (دىارى پالەۋانى ئەنقال) ى پىبەخشرى.

جاشەكە گوتى: گەرەم ئەى من؟

گوتى: يەك كەستان دەنوسىن، تۆ بۆ جارىكى دىكە، ويستى قسە بكا، بەلام لىپرسراۋەكە پىي پىنەدا، بە دەنگىكى تۆرەبوون و گەرەۋە گوتى: بۆ ۋەستان، بىگەيەننە لاي خەلكى ئاۋايى تاۋانبار. لىپرسراوى جاشەكان گوتى: راستدەكا بۆ ۋەستان، بە مل شۆپرى كەۋتە پىش و منىش بە دوايدا، عارەبەكەيش بە دواى مندا. گوتم: چىيىت پىپرا، تەننەت ئافەرىنەكەش بۆ عارەبەكە بوو. گوتى: قسە مەكە، با بە قۇناغە تەنگ گىانت نەشكىتم.

گوتم: بۆ گىانى خۇمان ئازان.

چوۋە نىۋ خەلكى ئاۋايىەۋە، باۋكم پەنگى زەرد بىۋو، بە دەنگىكى ئاۋمىدىي، قورگى پەر لە گريان، چاۋى پەر لە فرمىسك گوتى: كچەكەم، تۆيانش گرت ؟! باۋەشم لە باۋكمدا و بە سەر

سینگیهوه هیندی گریام. دایکم گوتی: کچه کهم مه گری، هه موو
 خه لکی ئاواپی پیکه وهین، به لام دلم لای (پییاز) ی براته، خو
 ئاشکرا نه بووه؟! باوکم سه ری له سه سینگى لادام، چاوی له
 دایکم زه قکرده وه تا بیدهنگی، به منی گوت: کچه کهم بو ئه وهنده
 (کا) به جله کانتیه وه؟! الیشاویکی گریان قوپگی گرتم، له گه ل
 پر مه ی گریان به پهنک خواردو وه کهم، دهنگم به رزبو وه وه، گوتم:
 باوکه گیان، ئه و ریشداره پیسه ت بینو وه، که گیانی به (کا) ی
 کادینه که مانه وه یه، ویستی ئابرووم به ریت. (نه ریمان) چاوه کانی
 زیتبوونه وه، ده ویست په لاماری (جاشه که) بدا، باوکم به (نه ریمان)
 ی گوت: کورده کهم هیچمان بو ناکری و دیلین، "پوژان پوژی له
 دوايه"، توله ی خو مان هه ده که ینه وه، به لام باش سه یریکه با
 بیناسین. به قینه وه ته ماشای کردو هه ناسه یه کی هه لکیشا، ئیدی
 هه موو بیدهنگ بووین. بیته یواییم له چاوه کانی (نه ریمان) ده بینى،
 ئازاریان زور دابوو، زور هه زم ده کرد باوه شیکی لیبدهم و له
 ئازاره کانمان که مکه مه وه. لیپرسراوه کان پیده که نین، تامه زووی
 تالانکردنی گونده که مان بوون.

هیچ که سی دی ئاشکرا نه بوو، یه کی له وانه (پییاز) ی برام بوو.
 له گه ل به رزبوونه وه ی ئاگر له چه ن شوینیکی گونده که مان،
 هاواری ژن و مندا ل به رزبو وه وه، خه لکی که وتنه پارانه وه له
 لیپرسراوه کان، ئه وانیش فه رمانیان به چه کداره درنده کانیا ندا،

بیدهنگمان بکه. به شق و قوناغه تفهنگ کهوتنه نازاردانمان،
دهسیان نه ده پاراست له (ژن ، مندال ، پیر ، پهککهوته و گهنج)
هموو به یهک چاو سهیرده کراین، خومان به سهریه کدیادا،
هاوارمان دلوده روونی مروقی دهه ژان، به لام نه مانه درنده ی دوو
پی بوون و بیبهری بوون له مروقه و مروقایه تی. پاشان هر به
قوناغه تفهنگ کردیانینه نیو ئیفاکانه وه به رهو بهندیخانه کانی
نیوشار. هیندیکیشیان مانه وه له گهل لپرسراوه کان بو تالانکردنی
گونه که مان.

(۳)

دوۋ سەربازى غارەب لەگەل ئەو جاشەى منى گرتېبو، لە
دواۋەى ئىفاكە بە سەرمانەۋە ۋەستابوون، ئىمەش دانىشتېبووين،
بۆمان نەبوو ھەستىنە سەر پى، ھەموو بىدەنگ بېووين، تەنانت
مندالەكانىش لە ترسان تاسابوون و نەياندەۋىرا قسەبەكن يا
بگري. دووركەوتىنەۋە لە گوند، مالاۋايىمان كرد لە كانى بەرمالان،
لە گولە نىرگىز و گولالە سوورەى قەدىپالى چىياكان، كە ئەم
بەھارەيان لىتالېبو، چونكە لە چاۋەپوانى بوون تا بېنە چەپك و
بكرىنە ديارى بۇ خوشەويستان، بۆنيان تىكەل بە ھەناسە و خوئىنى
كەشى عاشقان بى.

سەيرى (جاش) ەكەم كرد، دىمەنە قىزەۋنەكەى ھاتەۋە يادم،
ئەۋىش تەماشايەكى كردم و دەسى بە شواربە پىسەكەيدا ھىنا،
پاشان جلەكانى دەتەكان بۇ لاۋردنى ئەو(كا)يەى كە ھىشتا بە سەر
جلەكانىيەۋە مابوو، بزەيەكى زۆر ناشىرىنى كرد و چاۋىكى
لىنداگرتم، ئارامىم نەما، ھەستام پەلامارى بدەم و پالئىكى پىۋەنىم
ۋەفرىدەمە نىۋ شىۋ و دۆلەكانەۋە، بەلام باۋكم و (نەريمان)

نەيانەنەشت. (جاش)كە گوتى: تۆ دەتەۋى پەلامارى من بەدى؟!
ئىستە لىرەۋە قېرىتدەمە خوارەۋە!!؟

(نەريمان) گوتى: مەگەر بە سەر لاشەكەى مىندا بېرۇى و فرىى
بەدىە خوارەۋە، ئەى بىئابېرو.

باۋىك گوتى: توخوا ئىۋە شەرىمتان بە خۇتانە، كەۋتوۋنەتە
پىش ئەم قولىرەشانەۋە و ناموسەكانمان دەدەنە دەسيان بۇ
ئافەرىنى، كچەكەم بە خۇپايى پەلامارت نادا گەر بەرانبەرى
ناپاكىت نەكردبى، دلنەيا بە ئەم تۆلەيەت لىدەكەينەۋە، بۇ كوى
دەچى!!

رەنگى جاشەكە زەرد بېۋو، بە تورەيىيەۋە كەۋتە جىۋودان و
دەيگوت: ئىۋە شاينەى لەمەش خراپترن.

(نەريمان) گوتى: بە زمانەكەمان قسە مەكە، وشەكانمان پىس
مەكە، چونكە زۆر گوناھە تۆ ھاۋزىمانمانى، بېرۇ، بېرۇ بە زمانى
قولىرەشەكان قسە بكە.

جاشەكە گوتى: قسەى زياد مەكە، بانەيەم بە قۇئاغە تەنگ
مىشكەت بتە قىنم.

باۋىك گوتى: بۇ ئازاردانى خۇمان پالەۋانن.
عارەبەكە خۇى توۋرەكرد، گوتى: بىدەنگ بن.
جاشەكە گوتى: ئەمانە تەنيا بە قۇئاغە تەنگ وشەق بىدەنگ
دەبن.

دایکم و خه لکه که گوتیان: به سیه تی واز بینن.
هه موو بیده نگ بووین، چاره پوانیی چاره نووسیکی رهشی
نادیار بووین.

له گهل هه تاسه یی هه ناومان دهاته خواره وه، ده پارامه وه له
خودا له گهل تاسه یی له و تاسانه، جاشه که بکه ویته خواره وه و ملی
بشکی و دلمان هیور بیته وه. پاش ماوه یی له نیو تاسه و برینی
چه می گونده کان، گه یشتینه سه ره شه قام، تاسه نه ما، نیفاکه به
نارامی ده پویششت. سه یریکی (نه ریمان) م کرد، له دلی خو مدا
گوتم: ده بی بگه پرینه وه گونده که مان و زه ماوه ند ساز که یین!!

هه خوم ده مگوت: نیمه یه کجار زورین، له پیر، په ککه وته، ژن
و مندال، برهوا ناکه م هیچمان لیبکه ن، له وانه یه ناموزگاریی بی، تا
له مه ولا هاوکاری پیشمه رگه نه که یین.

گه یشتینه شار، چاومان ده گیرا، ناخو ناسیاوی نابینین،
هه موو سه ره تاتکی مان بوو بو بینینی خه لکی، بو ناسینی
ناسیاوه کانی شارمان، به لام جاشه که و سه ربازه کان توپه ده بوون
و ده یاندایه سه ره هر که سسی مله قوتی بگردایه. له شار
دوور که وتینه وه تا گه یشتینه مه رکه زیکی سه ربازی رژیم.

(۴)

نەزىكى ئىۋارە بوو، گەيشتىنە ئەو مەركەزەي كە لە چوار لاۋە بە
سىم تەنرابوۋ، پانتايىيەكى زۆرى ھەبوو، خەلكى گوندەكان بە پىر ،
ژن ، مندال ، كوپان و كچانى گەنج، لەو چۆلىيە ،بى نان و ئاو
بەندىرابوۋن، پاسەۋانى تايىبەت لە كىلاۋ سوۋرەكانى رژىم
چاۋدىرييان دەكرد، لەبەر برسيتتى و تىنوۋيتتى و ترسى
جەللادەكان، پەنگى ئال و سوۋر و جوانيان، بە پەنگى زەرد و
ۋوشك گۆرېبوۋە، ئىمەش بوۋىنە يەكى لەو بەندىراۋانە.

خەلكى بىزار و بىھىز بىوۋن، شەو و رۆژ گۆرپايەل بوۋن بۇ
ھەۋال، ھەۋالى خۆش، پروپاگەندەي پۆژانە ۋەك پۆژنامەيى ۋابوۋ.
"يەكى دەيگوت: دەئىن ئازادمان دەكەن لەبەر ژن و مندال"،
"يەكىكى دى دەيگوت: دەمانكەنە ئاۋى روۋبارەكانەۋە"، "ئەۋى
دىكەيان دەيگوت: دەمانكەنە ژىر لمى بىابانەۋە"

چەندىن پروپاگەندەي ناخۆش لە لاين دارودەسەكانى پژىمەۋە
دەبىسران، ۋەك جەنگى دەروۋنى بەكاريان دەھىنا بۇ ئالۋزبوۋنى
بارى دەروۋنى ئەنقالىراۋان.

ھەر لەو پۇژەۋەي گوندىيان سوتاندىن، دايىم ھەمىشە بىى
ھۆشبوو، بەر رۇزگارە لەگەل دايىم دەگرىيان بۇ (پېيان) ى برام،
ئاخۇ دەبى پزگار بووبى و نەبووبى بە سووتەمەنىي بۇ سووتاندىنى
گوندەكەمان. زۇرجار لە نيوشەۋدا، باۋىم دەبىنى بە كوركەكورك،
بە نەينى دەگريا، كارى لىدەكردم وگريانم بۇ گريانەكەي باۋىم
دەھات، چونكە باۋىم نەبىنىبوو لە ژيانىدا بگري.!!

(نەريمان) پىشى ھاتبوو، پەنگى زەرد ببوو، تەۋاۋ شىۋابوو، كە
تەماشام دەكرد، زەردەخەنەيى بە درۆي بۇ دەكردم، بەلام دەمزانى
لە ناخەۋە بە تەۋاۋى پووخاۋە و بېھىۋا بوۋە. شۈيىنەكە زۇر
قىزەۋەنبوو، چەندىن جۇر نەخۇشى بىلەۋبىۋەۋە، خەلكى بىى
ھىزىبوون ولىيان دەمرد.

ئىۋارەيى بوو، پاسىكى زۇر ھات بۇ مەركەزەكە، ھىزىكى كىلاۋ
سوۋرى زۇريان لەگەلدا بوو، نەك تەنيا لە ئىمەي بەندىكراۋ،
تەناتە لە پاسەۋانەكانى ئەر مەركەزەش خۇيان توۋرەدەكرد. ھەر
لاي دەرگاي سىمەكەۋە، دەسيان كىرد بە سەرخستىمان بۇ نىۋ
پاسەكان، زۇر بە پەلە سەريان دەخستىن، گەر يەكى خاۋ
بېۋىشتايە، چەن كىبلىكىيان لە پىشتى قايمىدەكرد و ھاۋاريان
لىبلىندەكرد، چاۋپۇشيان لە ھىچ كەس نەدەكرد، بە ماۋەيەكى زۇر
كەم ھەموۋانيان سوۋرى پاسەكان كىرد.

نىۋ پاسەكان زۆر خوشبۇ، پەردە لە سەر جامەكان بو، قەدەغە
بوو يەكى پەردەكان ھەلداتەۋە و سەيرى دەرەۋە بگا، ھىچ كەس
نەيدەتوانى لەگەل ھارپىكەى تەنیشتى قسەبكا، تەنەت گريانى
مەندالەكانىش قەدەغە كرابوو. زۆر پۇيشتىن، نەماندەزانى بۇ
كوى دەچىن، ھەموو لە سەر كورسىيەكان گۇچ بېويىن.

لە شۇنىڭدا ۋەستايىن، پاسەۋانەكان بە پەلە دابەزىن و بە
شۇفەرەكەيان گوت: دەرگاگە دابخە. بە ھەلمان زانى، سووچىكى
پەردەكەمان لاپرد و تەماشاي دەرەۋەمان دەكرد. لە سەر پردى
بووين، روبارى پانوبەرىن بە ژىرماندا دەپۇيشت، زۆر دەرسانىن
ئىستە يەكە بە يەكەمان فېندەنە نىۋ ئەو پووبارەۋە و ھەر لىرە
كۇتايى بە ژيانمان بىنن.

يەكى گوتى: پروپاگەندەكان راستبوو كە دەمانكەنە روبارەۋە و
دەبىن بە خۇراكى ماسىيەكان. لە خەيالى ئەۋەدا بووم چۇن
دەكرىنە نىۋ روبارەكەۋە و دىخنىن!! "خۇم دەھاتە پىش چاو
چۇن خىنكاوم و ماسىيەكان لە سەر لاشەكەم كۇبۇنەتەۋە و
بوومەتە خۇراكى ئەو ژەمەيان". لە پارانەۋەى خەلكى بە ئاگا ھاتم،
دەيانگوت: خوايە گيان فرىمانكەۋە، خوايە گيان گەر دەمانكوژى
بە خىنكاندى نىۋ ئاۋ نەمانكوژى. ئەبلەق بېويىن، چاۋەكان بە
قوۋلدا چووبوون، لە چاۋەپروانى دوا ساتەكانى مەرگ بېويىن،
ۋوشكبوونى لىۋەكان و زەردبوونى پەنگ و پوخسارەكان، مايەى

ئەو فیلمە ترسناکە راستەقینەییەبوو، لە نزیک پروداندا بوو. لە پڕکلاو سوورەکان سەرکەوتن و بە شۆڤیڤرەکیان گوت: دەرگاکی دابخە بکەو دواى قافلەکە. بڕوامان نەبوو لە خنکانی نیو ئەو رووبارە رزگار بووین، بەلام کە زۆر دوورکەوتینەو، ئینجا هۆشمان هاتەو.

پاش چەن کارێری، بە پروناکی عەمودی سەر شەقامەکان کە جاروبار نیو پاسەکی پروناک دەرکەو، زانیمان لە نیو شارێکدا، بەلام نەماندەزانی چ شارێکە، پاش ماوێی، دیسانەو تاریکی دەسی پێکرد و ئەو شارەمان جێهێشت.

زۆر پۆیشتین، لە سەر شەقام لایدا و چووینە سەر رینگەیی تاسەى زۆربوو، دلم بە تاسەکان زۆر خۆشیوو، گۆم: لەوانە بەرەو گوندەکان بمانگەڕێننەو.

دیسان لە شوینی وەستا، کلاو سوورەکان دابەزین، لە سوچی پەردەکانەو سەیرمان کرد، دەشتایی پانوبەزین بوو، یەکی گۆتی: ئەمە ئەو بیابانەییە کە باسیان دەرکرد، ئەمجارەیان رزگار نابین!! خۆزگە هەر فەری دەدراینە پروبارەکەو، خۆ پیش مردنمان تیر ئاومان دەخواردەو.

کلاو سوورەکان گۆتیان: وەرە خوارەو.

ترساین، ترسیکی زۆر سامناک رووی تێکردین، ترس و دانیشتنی نیو پاسەکی گۆجی کوردبووین، گریان و هاوارمان لەو

بیابانه دهنگیده دایه وه، نه وانیش به لیدان و جنیودان هه مووانیان
 بیده نگده کرد. یه که مجار بوو لمی بیابان ببینم، زۆر ده ترسام بهو
 لمه دهم و گوی و چاوه کانم سواخ بدری، ته ماشای ئاسمانم کرد،
 گریانم بو نه ستیره کان ده هات، هه موویانم ده ناسییه وه، هاوپی
 راسته قینه م بوون، شه وانه ده بوونه میوانی ئاسمانی گونده که مان،
 یادگار ییه کانی ده هینایه وه بیرم.

پاش نیو کارژی، له گهل سه رمای وشکی بیابان و
 چاوه پروانی مه رگی که ناشنمان ده کا له گهل ژیر لمی بیابان، به
 (نامیری بیهل) ی ده سیان، قسه یان له گهل سه رووی خویان ده کرد
 و چاوه پروانی فرمانیان بوون، له پرده و له ماوه ی ده خوله ک،
 چووینه وه نیو پاسه کان و که وتینه وه برینی پێیه کی چۆل و نادیار
 ناخۆ له چ شوینیکی نه م بیابانه به ده می شۆفه له کانیان چالیان بو
 هه لکه ندووین و به کۆمه ل ده ماننێژن. له شوینیکی دیکه دا
 وه ستاین، له دلی خۆمه دا گوتم: نه مه سییه م وه ستان و دوا
 وه ستانه. نه وان دابه زین، که له پرده که وه سه یری ده ره وه م کرد،
 پروناکی گلوپم ببینی، به لام نه مانده زانی کوپیه. له باری
 ده روونییه کی زۆر ئالۆزدا بووین، شه پێکی ده روونیان به رانبهر
 نه نجام ده داین، په رووش و سه رگهردانی کرد بووین. هه مووانیان
 له ویدا دابه زان، سه رمان سووپما بوو، له م بیابانه دا، ته نیا نه م
 مه رکه زه ی لیه.

(۵)

نيۈەشەۋ تىيەپ بېۋو، چار دەۋرى مەركەزەكە بە گىلۇپ پوۋناك
بېۋوۋە ۋەك رۇزى لىھاتېۋو، سەگىكى زۇر لەۋ دەۋرۋەدە
ھەبۋو ۋ دەۋەپىن، سەگە بۇرەى خۇمانى دەھىنايەۋە يادە.
ھەر لە گۆرەپانى مەركەزەكە كۆكرائىنەۋە، لە نىۋان دايك ۋ باۋكم
لىى نوۋستەم. بەيانى ھەستايىن، لە مەركەزىكى دوو نەۋمى زۇر
گەۋرەدا بۋوۋىن، چەندىن ھەزار ئەنقالىراۋ لەۋ مەركەزەدا
بەندىكراۋوۋ، بەۋ بەيانى زۋوۋ جەللادەكان كۆيۈۋەنەۋە تا لە يەكدى
جيامان بىكەنەۋە، (كچان، كوپان،، مندال، باۋك، دايك) ھەريەكە بۇ
ھۆلى تايىبەتتى خۇى. دەسى باۋكم توند گرتىۋوتا نەھىلى جيا
بىرئەۋە، بە پاكىشانىش دەسم لە دەسى باۋكم نەدەۋەۋە، زۇر
دەترسام، دەپارامەۋە ۋ دەگريام كە ۋازمان لىيىنن، بەلام قۇناغە
تفەنگىكيان دايە سەر دەسى باۋكم، دەسى لە نىۋ دەسمدا شل
بۋوۋە، ئەمجارەيان (نەريمان) ھات نەھىلى، پەلامارى
چەكدارەكەيدا ۋ گرتى بە چەكەكەيدا لىى بىيىنى، جەللادىكى دى،
قۇناغە تفەنگىكى بە سەر (نەريمان)دا ۋ ھەر لەۋىدا خىستى، چەن
قۇناغى ديان بە سەريادا تا خويىنيان بە سەريدا ھىنايە خوارەۋە،

ويستىم خۇم بگەيەنمە (نەريمان)، بەلام بىسودبوو، گرتيان بە قۇمدا، بە پراكىشان برديانم، دايگىشم ھەر ھاۋارى دەكرد و بىھۇش كەوتبوو. خراينە ھۆلى تايبەت بە كچان، ئەر رۇژە ھەر دەگريام بۇ دەسى باۋىم و سەرى نەريمان و بى ھۆشى دايگم. جەللادەكان ھەر بە زەبرى كىيىل سەمونيان لى دابەش دەكردىن، جاروبارىش ئاو، زۇرجار خەلىكى بەرى نەدەكەوت، پۇژانە چەندىن كەس لە برسان دەمردن، كارەساتى ژانى ژنى دووگيان، لەو شوينەدا، كارەساتى دىكەى دلتەزىن بوو.

ناخۇشتىن ھەۋالىم پىگەيشت، كە (نەريمان) دەسگىرانم بە ھۆى لىدانى سەريەۋە و لە پىناۋى مندا گيانى لە دەسداۋە، خۇم بۇى دەكۈشت، دەمويست بە لىدانى خۇم دوايى بىنم بە ژيانم، لە پاش (نەريمان) ژيانم بۇچىيە، بەلام دەسە خوشكەكانم نەياندەھىشت، لەگەل ھەر لە ھۆش چوونىكىمدا لە سەر پانى يەكىكىيان ھۆشم نەھاتەۋە. چوار دەۋرى مەركەزەكە كرابوۋە گۇرستان، گۇرستانىكى والا بوو، ھەر بە پىاۋانى ئەنقالىكراو چالىكى بچووكيان ھەلدەكەن، كە ھەر لاشەكە بشارىتەۋە، سەگەكان بە ئاسانى ھەلياندەدايەۋە و دەيانكردە خۇراكى ژەمەكانيان. (نەريمان) زۇر كارى لىكردم، چەن رۇژى بىدەنگى كەردبووم، چونكە ھەپەسابووم و باۋەپم نەدەكرد.

یاده و سربیه کانی کچه کوردیکی نه نفالکراو

دهسه کانی نهریمان، نه و په نجانه ی شمشالی پی لیده دا، دهاته
پیش چاوم که چوڼ نیسته له نیو ده می سه که کاندایه، گویم
زیرنگایه وه به و ئاوازه ی له گه ل دهنگی بولبول و قاسپه ی که ودا
پیش پرکیی ده کرد، سهرم داخست به م بیرکردنانه وه، شه و و پوژم
به سهر ده برد.

(٦)

لە شەویکی درەنگدا، نیوەشەو تیپەپ ببوو، ئیمە ی کچان هیشتا
نەنوستبووین، کۆمەل کۆمەل دانیشتبووین و گفتوگۆمان دەکرد.
چەن جەللادی چاوچنۆک ھاتنە ھۆلەکەمانەو، ھەموو بێ
دەنگبووین، سەرمان داخست، دەرسان زولمان لیبکەن. یەکیان
بە زمانەکەمان کەوتە قسەکردن، بەلام چونکە زمانەکەمان باش فیڕ
نەببوو درەنگ تێدەگەیششتن. گوتی: ئیوہ ئازاد دەکریڤ، ھەموو
شەوی لەم کاتانە، (پینچ کەستان دەبەین بۆ ناوچەکانی خۆتان) کە
گویمان لە ووشە ی ئازادیی بوو، ھەموو سەرمان بەرزکردووە، بە
دوو کچی لای دەرگای ھۆلەکە ی گوت تا بچنە دەرەوہ ی ھۆلەکە،
ھیما ی بۆ سێ کەسی دی کرد، ھەر بە پەلە ھەستان و چوونە
دەرەوہ. (نارین) ی دەسە خوشکم گوتی: خۆزگەم بەوانە ئازادبوون.
زۆر کەس خۆزگە ی بۆ دەخواستن، بەلام من دڵم زۆر دەرسان، لەو
باوەرە نەبووم ئازادبکریڤ، پووم کردە (نارین) و گوت: خۆزگە
مەخوازە بەوانە، بپوا مەکە ئازادکریڤ، ئەمانە بێ ئاپروون، گەر
ئازاد دەکریڤ، بۆ بەم نیوەشەوہ!! (دڵخۆش) ی دەسە خوشکم
گوتی: منیش ھەمان بۆچوونی (نەسرین) م ھەیە، ئەمانە تەنیا

کاری خراپیان له دهس دی. ئەو شەو نەنووستم، هەر له چاوه پوانییدا بووم. دوترسام ئابپووی ئەو پینچ کچه بتکینن، پتر دوترسام بینەو و چەن کەسی دیکەمان لیبەرن، ئەمجارەیان منیش بەرکەوم. ئەو شەو بە ترسەو گەیاندە بەرەبەیان، لەو کاتە دەنگی پۆستالی جەللادەکان دەهات، هەر پینچ کچه کەیان هێناوە بۆ هۆلەکە و بە پەلە دەرگای هۆلەکەیان داخستەو. قژەکانیان ئالۆز ببوو، چاوه کانیان له پژاندنی فرمێسکی ئاومیدی، سوورببوون، له شوینەکانی خویان دانیشتن و کەوتنە گریان و هاوار، جاروبار سەریان دادەخست و کارەساتە داتەزینەکان دەهاتەو یاد، شیتگیر دەبوون، ناپەزاییان بەرانبەر (خوا)ش دەرەبیری، کە بۆ ئەم زالمەنە ناکا بە بەردا!!

چومە نزیککی (ئاسکە)، دەسەخوشکیکی خوشەویستم بوو، سەیرنکی کردم و باوەشی لێدام، گوتی: ئەمانە گورگی برسین، بێ ئابپوون، پتر گۆشیمیە خۆی و پەنجەکانی وەک قولاڵە لە پشتەم گیرکردبوو، بە چاوه کانی ئەشک بارانی کردم و بە کول دەرگیا، بە دەنگی بەرز و بە گریاننکی پر ئاومیدیەو دەیگوت: ئابپوویان تکاندین!! دەسەکانی لە پشتەم شلکردهو، هاواری دەکرد و دەیگوت: نازانم بە چیی و چۆن خۆم بکوژم!! دەبی کە ئەمانە بەزەییان پێمان بێتەو و بمانکوژن و پزگاریین، بە فیلی (نازادبوون) ئیمەیان فریودا، بە پەرۆشەو تەماشای کردم و گوتی: تۆ زۆر جوانیی، ئەمانە بە زۆر دەتەن، گەر بە قسەم دەکە، پرومەتت بە

نىنۇكەكانت شەقارشەقار دەكەي، خۇت ناشىرىن بىكە تا نەكەۋىتە بەردەسىيان، چونكە چەن بە ھىزىيى، بەرەنگارىيەكى كەمت بۇ دەكرى بەرانبەر دېندىتتييان، نەخۋازەلا ئىمەي برسى و تىنوو!!

(ئاسكە) زۆر شتى دىكەي بۇ باسكردم، لە بارەي دېندايەتتىي جەللادەكان كە چۆن پىرۇزى وشەي (كچ) يان زۆر بە ئاسانى و لە ماۋەيەكى كورتدا سېرىيەۋە. كچانى ھۆلەكە، ژمارەمان چۈارسەد كچ دەبوۋىن، ئەو دىمەنە قىزەۋنە و ترسناكەي جەللادەكان بە سەر ئەو پىنچ دەسە خوشكەماندا ھىنابوۋىيان، ترسى تۇقىنەر بالى كىشايە ھۆلەكەمان، گەر لە سەرەمەرگدا بوۋىنايە، ھىندە نەدەترسايىن، چونكە ئەمىيان مردن بوو، بەلام ھاتنى جەللادەكان ئابېرو تكان بوو. ھۆلەكەمان كىشومات، نەماندەزانى چىيى بىكەين، پىشت بە كى بەستىن، كى پارىزگارپىيمان بىكا، چىيى لەو ھىزە بىكەين كە بەرانبەرى بى تۋانايىن، تەنيا ھاۋار و پارانەۋەمان لە خودا بوو، تا بىمانپارىزى لەم زالم و بى ئابېروانە. شەۋ ھەنگاۋەكانى بەرەو تارىك و تارىكتەر دەچۈو، تا گەيشتە نىۋە و پىشۋويەكىدا وئىدى زوۋ نەدەپۇيىشت. ھەستمان لاي بچوۋكترىن دەنگ بوو كە لە ھەر لايەكەۋە بى، كە دەنگى پىيى جەللادەكان لە پىرەۋەكانەۋە ھاتە گويمان، لەگەل نىزىكبوۋنەۋەي ھەنگاۋەكانيان و دەنگى پۇستالى رەشىيان، دلمان دادەخورپا، چاۋەكان كرابوۋنەۋە، سەيرى دەرگاي ھۆلەكەمان دەكرد، دەنگەكە كۇتايى ھات، لەبەر دەرگاي ھۆلەكەمان ۋەستان، قىلى دەرگاي ھۆلەكەيان كىردەۋە، قىلى دلى كچانى بى

توان داخرا ، كە ھاتنە ژوورەۋە ھەموو لە ترسان سەرمان داخست ، ئەمجارەيان نەياندەزانى چ درۆيى رېڭخەن ، ھىچ كەس سەرى بەرز نەدەكردەۋە ، لەگەل ھاۋارى ھەر كچى كە دەيانگرت بە قژەكەى و بە راكىستان دەيانگەياندە دەرەۋەى ھۆلەكە ، دلمان داندەچلەككى ، ھەموو بىرھۆشمان لاي ئەو دەسە چەپەل و پەشە بوو ، كە ئىستەنئىستە دەگاتە نىو قژەكانمان . سەرم بە تەۋاۋى خستبوو نىو باۋەشم و دەمويست خۆم بچووك بگەمەۋە ، لىدانى دلم بە تەۋاۋى لەشى دەجوولانم ، نزيك پىزى ئىمە كەوتنەۋە و لىيان ھەندەبژاردىن ، ھەستم لاي بوو كە لە پىشمەۋە ۋەستابوو ، لە پىر ، گرتى بە قژمدا ، ھەناسەى تەنگكردم ، لەگەلىدا ھاۋارم كرد ، دەپارامەۋە كە وازم لىيىنن ، خۆم بە تەۋاۋى نوساند بە زەۋىيەكەدا ، دەسەكانم پىۋەى چەسپ كردبوو ، بەلام سوۋدى نەبوو ، بە دوو كەسەۋە تا دەرەۋەى ھۆلەكە پايانكىشام ، دوا كەس بووم و دەرگاي ھۆلەكەيان داخست .

بەو نىۋەشەۋە ، ھەموو بەندكرائانى ئەو مەركەزە گوڭيان لە ھاۋارى ئىمەى كچان بوو ، دلتىابوم ئەو شەۋە ھىچ كەس نانوى ، چونكە ھەمويان دەيانزانى بەو نىۋەشەۋە بۇ كوي دەبرىن . ھەزم دەكرد دايك و باۋكم گوڭيان لە ھاۋارەكەم نەبووبى تا ئازار نەكىشن و برىنى سۆزداريان پتر ئازاريان نەدا و نەيانسوتىنى .

(۷)

له گهل ئهو هه موو برسیتیی و تینوویتی و بی هیزییه مان،
جوانیییه که مان ببوو به لا و نه ده شارایه وه، خۆزگه م به ناشیرینترین
که س ده خواست، خۆزگه به قسه که ی (ئاسکه) م ده کرد و
ده موچاوم به نینۆکه کانم شه قارشه قار ده کرد.

بردیانییه ژووریکه وه "چوارشانه یه کی بالا بهرز، پهش پیست"
کراس و بیجامه یه کی له بهردابوو، پۆبیکى له سه ر جله کانیه وه
له بهر کردبوو، پشتینی پۆبه که ی به ستبوو، له سه ر قه نه فه یی
دانیشتبوو، که ئیمه ی بینى ژۆر به سه رسورماوییه وه ته ماشای
ده کردین، پیکه نینی دپندانه و قیزه ونی به سه رماندا باران، هیمای
بو کردن، (که من لای بمینمه وه و چواره که ی دی بو ئه وان)، هه ر له و
ژووره وه ده رگایی هه بوو بو ژووری دیکه ده چوو، ئه وانیا ن برد بو
ئهو ژووره.

سه رم داخستبوو، فرمیسک به چاوانما دهاته خواره وه، هیدی
هیدی لیم نزیکبووه وه، خۆم وهک نیچیریکی بریندار دهاته پیش
چاو که له چاوه پوانی پراوکه ره که یدا بی، ده سی گه یانه چه نه گه م،
سه رم هه لپری، چاوه کانم دلۆپ دلۆپ فرمیسکیان لیده باری، له دلی

خۆمدا گوتم: ئێسته بهزهیی پیم دیتهوه و وازم لیدینی، سهیریکی
 سهراپای کردم، دهسی بۆ پوومهتم هینا، زۆر پارامهوه وازم لیبینی
 و ئابرووم نه تکینی، بزهیهکی بۆ کردم، نامهردانه باوهشی لیدام،
 خۆم پاپسکان و بهرهو سوچیکی ژوورهکه پامکرد، پهلاماری
 دامهوه، ئهمجارهیان زللهیهکم لیدا، شیتگیربوو و زللهیی به هیزی
 پیداکیشام، ئاگری له ههردوو چاوم کردهوه، بهرچاوم تاریک بوو و
 کهوتمه سهر زهوی، ویستی جلهکانم داکهنی، به ئاگا هاتم و خۆم
 له ژێریدا پزگارکرد و پامکرده پشت میزهکهیهوه، تهپلهکی
 شوشهی جگهره له سهر میزهکه بوو، ههلمگرت و له سهروچاوم
 گرت، بهلام خۆی لادا، ئهمجارهیان چاوهکانی زهق ببوونهوه و
 لووتی فش ببوووهوه، شالاری بۆ هینام منیش ویستم خۆم
 بگهیهنمه تهپلهکهکه یا سهری بتهقیتم، گهر ههر نهتوانی، له
 سهری خۆمیدهو و خۆمی پیبکوژم، پامکرد بهرهو لای تهپلهکهکه،
 له دواوه شهقیکی زۆر به هیزی لیدام، له سهر دهم خستمی،
 توانای لیپریم و بی هوشیکردم، هاتمهوه هۆشی خۆم جلهکانی
 له بهر داکهندبووم، خهریکی پشتینی پۆبهکهی بوو و به پهله
 دهیکردهوه، پهلاماری جلهکانمدا بیکه مهوه بهرم، دوو زلهی
 لیدامهوه و به تهواوی بی توانای کردم، خۆی دایه سهرم، توانای
 بهرهنگارییم نه مابوو، ههر هاوارم دهکرد، دهمقیژان، بهلام بی
 سوودبوو و ئابرووی تکانم.

وازی لیهنام، دەسم بۆ جلهکان برد تا له بهریان بکه، جلهکانی
له بهر دەسم هه لگرت و کردیه دۆلابیکه وه و کلیلیدا، تفیکم لیکرد،
گوتم: ئه ی بینابوو. ئه ویش به پیکه نینی گالته جارپیه وه،
ده پروانییه له شم، به دەسی چه په لئی، هیما ی بۆ کاره ساته
دلته زینه پیسه که ی ده کرد، منیش هه هاوارم بوو و ده گریام و قژم
ده پنییه وه. ده مویست تۆله ی خۆم بکه مه وه، به لام پروت بووم،
نه مه زانی چیی بکه. له سوچیکی ژووره که، له شی خۆم شارده وه
و خۆم به ته وای کوریشکه کرد بوو. له ژووره که ی نه و دیو، گویم له
هاوار و پارانه وه ی ده سه خوشکه کانم بوو، یه کجاری ئازارم
ده چه شت. خواردنی له سه لاجه که ی ده رهینا و میزه که ی به
خواردن و خواردنه وه ریکخست، به گالته پیکردنه وه فهرمووی
لیده کردم، منیش تفیکم لیکرد و سه رم خسته وه نیو هه ردوو
ئه ژنۆم. به زه ییم به خۆمان ده هات و ئه شکم ده باران، ئه ویش
هیما ی هه ره شه ی لیده کردم، که پاش نان خواردن تۆله ی تفه که م
لیده کاته وه. کو تایی به ناخواردن هینا، دیسانه وه په لامارید مه وه،
تا به ره به یان، به لیدانی شه ق و زله، چه ن جاریکی دی شالۆی بۆ
هینام. دوا جار جلهکانی له دۆلابه که ده رهینا و بۆی هینامه وه،
منیش له بهرم کرد، یه کسه ر دەسم بۆ بیینی برد تا بتوانم بیخنکیتم،
به لام پالیکی زۆر به هیزی پیوه نام، خستمیه سه ر زه وی. به خیرایی
زه نگیکی لیدا، هه ر چوار ده سه خوشکه کانم به قژی ئالۆز و

فرمىسكى خويىناوييانەۋە، لەگەل چوار دېندەدا ھاتنە ژورەۋە،
ھىماي بۇ كىردن، ئەۋانىش دەسيان كىرد بە لىدانمان، زۇريان لىداين
بە تەۋاۋى بېھىزىيان كىردىن. لىپىرسىراۋەكە پۈۋى تىكىردىن
گۈتى: ھا، كۈا موخەرىب بى ۋ پىزگارتان بكا؟؟ پاشان بەرەۋ ھۆلەكە
بىردىيانىن، بە قىزىكى ئالۇز، پۈۋەتى شەقارشەقار وخويىناۋى، لە
دەسچۈۋى كىچىتىيىمان. خەزم دەكىرد لەۋ زىندانە ئازاد نەم، بە
مىردۈۋىي لە نىۋ گۈرۈمدا ئازادىم، ھىۋام نەماۋو، تەننەت
نەمدەۋىست دايك ۋىاۋىك بەم داماۋىيەۋە بىيىم، بىرىن ۋ ئازارەكانىيان
پىتر قوۋلەكەمەۋە. بىرىم كىردەۋە گەر ئىمە بەرەنگارىيان نەبىنەۋە، جگە
لەۋەى ناۋى كىچىتىيى ھەمۋان دەسپىنەۋە، دەيان جارى دىكە ئەۋ
دىمەنە قىزەۋنە، دەبىنەۋە. ھەر بۇيە بە باشم زانى، ئىمەى كچانى
ئەم ھۆلە، ھىزىۋى دىۋسكەين بۇ بەرەنگارىيى ئەم جەللادانە تا
نەتۋانن بە ئارەزۋى خۇيان، بە پاكىشانى قىزەكانمان لە ھۆلەكە
دەرمانكەن ۋ ئاپرۈۋمان بەرن، بىرىارمدا بىرۈۋچۈۋەكەم
بلاۋكەمەۋە ۋ بىمە دامەزىنەرى خەباتى، بە ناۋى "خەباتى ھىزىيى
گىيانى تۆلەى كچان".

(۸)

ئەو رۆژە لەگەڵ زۆر کەس قسەم کرد، "کە دەبێ ئێمە چیدی
پێ بەم جەللادانە نەدەین بە ویستی خۆیان ئابروومان بخەنە ژێر
دەسیانەوه، دەبێ هیژی دروسکەین بە ناوی (خەباتی هیژی
گیانی تۆلە کچان)، هەر کە هاتنە هۆلەکەوه پەلاماریان دەدەین،
چونکە ئێمە گەلی زۆرین و توانایان بە سەرماندا نابێ"
لەگەڵ (شیرین) قسەم کرد گوتی: من هیشتا کچم، کێ دەلی
دینەوه.

گوتم: دەبێ چاوه‌پوانین تا ئابروومان دەتکێ، کچی باش،
دنیابە ئەو پۆلە ئێمە بوو، سبەی لە تۆیە. (خەدیجە) گوتی: ئێمە
ئابروومان تکا، جا بۆ کێ خۆمان بھەوتین.

گوتم: کچی زۆرمان ماوه ببری، "با خۆپەرست نەین، با
بیسەلمین ئابروو لای ئێمە کچانی کورد زۆر گرنگە و لە
پیناویدا سەل لە مردن ناکەینەوه، ئێمە کچانیش توانای
خەباتگیریمان هەیە بەرانبەر دوژمنان". هیندی زۆری پیناشبوو
ئەم هیژە بە زووترین کات دابەزێ، هەبوو راپا بوو، هیندیکیش
وەک (شیرین و خەدیجە) بیریان دەکردەوه. کە شەو هات، وەک

شهوانی دی له چاوه پوانیی بووین، بۆ پاکیشانی قژی کچان به دهسیکی رهشیی چه په ل. دیسانه وه (پیئنج) یان لیئه لئباردین و بردیان. گویم له هاواریان نه ده بوو، به لام دلم وهك زهنگی دایده چله کانم، هیزی گیانیی تۆله ی پیده به خشییم. نهوانه ی بریاریاندا بوو به شداربین، پتر سووربوون له سر دامه زرانندی هیزه که، پاراکان دهیانگوت: با په له بکهین له نه نجامدانی تۆله مان. دلخۆشبووم که توانیم کۆمه لیکى زۆر کۆبکه مه وه بۆ به شداربوونیان له خه باته خنجیله که مان، زۆربه مان نه وه شه وه نه نوستین و له چاوه پوانیی دهسه خوشکه کانماندا بووین، له به ره به یاندا، پالیان پییاننه وه نا بۆ نیو هۆله که و ده رگایان له سر داخستین. (دلخۆش) ده موچاوی خۆی ده رنییه وه وهاواری ده کرد و جنیوی به درنده کانسی شه وده دا و ده یگوت: با به قسه که ی (نه سرین) بکهین، جاریکی دی هاتن، هر به کوشتن بیانکوژین، ئیمه چهن سه د که سیکن له م هۆله بچوکه دا، ده با هر له هۆله که شه هیدین، خۆ ده لین کچانی کورد له سر ئاپرووییان چهن جه لادیکیان کوشت. زۆرم پیخۆشبوو (دلخۆش) ئهم قسانه ی ده کرد و ووره ی کچانی پتر به رزده کرده وه. هه ستامه سه ری و گوتم: قسه کانسی (دلخۆش) زۆر راستن، با نه هیلین ئهم جه لاده پیسانه ئاپروومان به رن، با به سزای خه باتی (هیزی گیانی تۆله ی کچان) بگه یه نرین، کى ناماده نییه به شداربى، با له ئیسته وه

پیمان بلی؟ هیچ کەس وەلامی (نا) ی نەبوو، لە ناخی دلەوه سوپاسیانم کرد و دانیشتم. چوار تیمان دروسکرد، چونکه چوار جەلال شەوانە دەهاتن، هەر تیپی یەکی سەرپەرشتی دەکرد بۆ پەلاماردانی جەللادی.

- تیپی یەکەم خۆم سەرتیپ بووم.

- تیپی دووەم (دلخۆش).

- تیپی سێهەم (ئاسکە).

- تیپی چوارەم (نەرمین).

بە درێژایی ئەو رۆژه وورە کچانمان پتر و پتر بەرز دەکردەوه، مەشقمان ئەنجام دەدا چۆن و لە چ کاتی کدا شالۆیان بۆ بەرین. بە پێچەوانەی پۆژانی دیکەوه، هەزمان دەکرد زوو شەو بێ و جەللادەکان بکەونه داوی (هیزی گیانی تۆلەی کچان) و، بە سزای هیزی کچانی گەلەکەمانیان بگەیەنین. خوشیی پرووی کردە هۆلەکەمان، ترس مالاوایی لێکردین، پووەکان گەش ببوونهوه، بزەش لە سەر لیوهکان بوو، بە خوشییەوه باوەشمان بۆ مەرگ کردبوهوه دروشمی "(کەم ژیان و کەل ژیان)" مان بەرز کردەوه

(۹)

نېۋە شەۋ نىزىكبوۋەۋە، ئەۋ كۆمەلەي زولمىيان لىكردبوۋىن، لاي دەرگاي ھۆلەكەۋە دانىشتىن، بۇ ئەۋەي جەللادەكان بىچنە ناۋەپراستى ھۆلەكەۋە. لەگەل گوينبىستى دەنگى پىيەكانيان، گەش دەبوۋىنەۋە، بە كىرەنەۋەي قىلى دەرگاي ھۆلەكە، دلى ئىمەي كچان كرايەۋە، تەماشاي ئىمەيان كىرد و پىدەكەنن كە ئىمە نابەن، چونكە پىرۆزترىن ۋوشەي (كچىتتىيان) لىسەندبوۋىن. گەيشتنە ناۋەپراستى ھۆلەكە، دەسيان لە قىزى (شىرىن) گىركىد، ھەر چواريان لە يەك كاتدا پەلاماردان، ئەۋانىش بە قۇناغە تىفەنگ زۇريان لىدەخستىن، پەلامارى تىفەنگەكەيمدا و لىم سەند، كە رامكىشا فېشەكى تىدا نەبوۋ، ھەر بە قۇناغە تىفەنگ، مىشكىم تەقان و كوشتم، (دۇخۇش) ىش بە قۇناغە تىفەنگ ئەۋى بەردەسى كوشتم، بەلام دوانەكەي دى پىزگاربوۋن، بە ھاۋاركىرەۋە بەرەۋە لاي لىپىرسراۋەكەيان پايانكىرد. لە ناكاي، (۱۵ - ۲۰) چەكدار ھاتنە ھۆلەكەمانەۋە، زۇريان لىداين، گەرچى بەرەنگارىيىمان كىردن، بەلام لە ئىمە بە ھىزتر بوۋن. زۇرىە بىيھۇش كەۋتىن و لە ئازاردا تلىمان دەخوارد. كە بە ھۇشى خۇم ھاتمەۋە، ھەستەم لە دلىم راگرت، خويىنى

خۆشیی تۆلەیی بە سەر ئەندامانی جەستەم دابەش دەکرێ. سەر
 مەلپەری، لاشەیی جەللادەکانیان بردبوو، ئەو چەکەیی بە دەسمەو
 بوو، بردبوویان و دەرگای مۆلیان لێداخستبووین. تەماشای
 (دڵخۆش)م کرد، بە دەسەکانی هیماي بۆ دەکردم تا بۆ لای بچم،
 منیش بە خشکەخشک خۆم گەیاندی. زۆر بیەیز ببوو، لەش و
 سەر و چاوی بریندار ببوو، بە کراسەکم خۆینی سەر و چاوی
 سەربیهو، دەسم خستە نیو دەسی، دەسی گوشتیم و چەن دڵۆپی
 فرمێسک بە پرومەتیدا هاتە خوارەو، بە دەنگیکی نەوی
 گوتی: (نەسرین) گیان من دەمرم، حەزم دەکرد بەشدار بوومایە لە
 چالاکییەکی دیکەیی خەباتەکەمان، بەلام چیی بکەم مەرگ میوانمە
 و کاروانی شەهیدان لە چاوەرپوانییادی، توخوا ئێوە بەردەوام بن و
 دروشمی (کەم ژيان و کەل ژيان) لە بیر مەکن. دوا سەرنجیدام و
 دەسی لە نیو دەسمدا شل بوو، مالاوایی لێکردین، گوشتیمە
 خۆم و دام لە کۆلپەیی گریان. پازدە کەسمان لێ شەهید بوو، بوونە
 هۆی ئەو پتر و ورەمان بەرزبێتەو، (شیرین) لێم نزیکبوو،
 گوتی: (نەسرین) گیان، من قەرزاری تۆم، گەر تۆ نەبوویتایە، نۆزەم
 هاتبوو. گوتم: ئێمە هەموو قەرزاری ئەم شەهیدانەین کە لە نیوماندا
 پراکشاون، چەن ساتی دیکە مالاواییمان لێدەکن و ئیدی یەکیدیی
 نابینینەو. پەرە و کۆلپەیی گریان بۆ شەهیدانی خەباتیی
 پیروزمان، پەرسەییکی بێ وێنە بوو.

لە پاش سێ رۆژ، دەرگایان لێکردینەوه، لەبەر بۆنی لاشەی
پیرۆزی شەهیدان و پوکینەیی ئیمەیی کچانی خەباتگیر،
دەندەکانی پڕژیم نەیان دەویژا بێنە ژوورەوه، چەن پیاویکیان لە
بەندکراوان هینا، تا لاشەیی شەهیدان بۆ گۆرستانی والا بەرن.
یەکیان گوتی: دەستان خوش، دەزانن ئێوەی کچانی خەباتگیر
لە ئیمە زۆر ئازاترن.

گوتم: مامەگیان، زۆر زۆلمیان لێکردین، ئابروویان بردین.
پاسەوانی لای دەرگای هۆلەکەوه، چەکی پراکێشا و گوتی: بێدەنگین.
گوتم: مامە گیان لێیان مەترسن، ئەمانە ترسنۆکن، تەنانهت
چەکیان فیشەکی تێدا نییە، چونکە لە پۆژیکسی وەک ئەوێ
دەترسان. هاواری بۆ منیش کرد کە قسە نەکەم.
پیاوێکە گوتی: کچەکەم بێدەنگ بە، با ئازارمان نەدەن.

هەرجاری و تەرمی چەن شەهیدیکیان دەبرده دەرەوه، سەری
(دەخۆش)م لە سەر پانم دانابوو، کە نۆرەیی هات ببین، سەرم
خستە سەر سینگی و تێر گریام، لە دوا کاروانی بردنی شەهیدان
مالاواوایم لێکرد، گوتم: دلنیا بە پەیام و پاسپاردەکەت لە بیر ناکەم.
پاش مالاوایی کردنی شەهیدان، هۆلەکەمان کپ و بێدەنگ بوو،
ئەسریینی چاوانیش ووشکبوون، زۆر ماندوو و بێهێز بووین،
برسیی و تینوو بووین، ئەو رۆژە سەموون و ئاویان بۆ هینان،
گەر دوو رۆژی دی بخایاندایە، زۆربەمان دەگەیشتی ئە کاروانی

شەھىدان. شەھىر ۋەك ئەھۋى مەن خاھىش پەرسە شەھىدان بىم،
دەۋرىيەن دابووم، مەنەش گوتە: خۇزگە ئەمەشە دەھاتەن، چەن
جەللادى دىكەيەن دەكەتەنە ژىر دەسى پەقەتەنە ئىمەي كچانى
خەباتگىر، تۆلەي خويىنى شەھىدانمان لىدەكەنەۋە ۋە سەزاي
خەباتى (ھىزى گىيانىي تۆلەي كچان) مان دەگەيەنەن ۋە خۇمانىش
بەگەشتىنەيە كارۋانى نەمان.

پاش نىۋەشەۋ، دۋاي چاۋەپۋانىي زۇر، كەس نەھات، ئەۋ
مەركەزە گەۋرەيە كەشۋەت، تەنەيا گۈيەمان لە دەنگى مەپەرى
سەگەكان بۈۋە، لە سەر لاشەي پىرۋى شەھىدانى كارەساتى ئەنئەل.

(۱۰)

بەيانى زوۋ بو، چاۋەكان بە بەزىيەۋە دەيانپروانىيە يەكدى و بۇ يەكدى دەدوان كە چ پالەۋانىتتى بى ۋىنەيان لەو خەباتە پىرۋزەماندا نەنجامداۋە، پىشتىكى پۇلاين بووين لە بۇ يەكدى، سۇلمان لە جەللادەكان نەدەكرەۋە. لە كاتى خواردن دابەشكردن، ۋەك جاران نەبوو جەللادەكان بدەنە سەر دەسمان، ھەر خۇمان ۋەرمان دەگرت و لە نىۋ خۇماندا دابەشمان دەكرد، ھىچ كەسمان بى بەش نەدەكرد، گەر يەككە ئازارى زۇر بوايە و نەخۇش بوايە، پىترمان پىدەدا. ئەو بەيانىيە پروپاگەندە بلاۋبوۋەۋە، ۋەك پروپاگەندەكانى پۇژانى ئاسايى "نەنقالەكان ئازادەكرىن". ھەر ئەو رۇژە خواردىنى زۇرىان بۇ ھىناين. دوان لە برىندارەكان شەھىدبوون، دلىان تەنگىردم، كەزىم نەدەكرد ئازادىم و خەباتەكەمان كۇتايى بى، چونكە ھەر بە كوشتنى دوو جەللادەكە رىقوكىنەمان دانا ماركىتەۋە، ھەركەسى ئەو پروپاگەندەيەى باسكردايە، زۇرم پى ناخۇش دەبوو، تەننات تۈپە دەبووم. كە پىاۋانى بەندىكراۋ بۇ بردنى دوو لاشەى شەھىدەكان ھاتن، پىرسىارم لىكردن، راستە دەلىن ئازادەيىن؟.

گوئی: به ئی کچه کم، ئینشه لا پاسته، ویستی پوونی بکاته وه، به لام جه لاده کان له ده رگا که وه لیئی تووره بوون، نه وانیش ته رمی ههردوو شه هیدیان گه یانده کاروانی نه مران.

پاش چهن شه وی، له چاوه پوانیی جه لاده کان بووین تا بین و لیمان هه لبرترین، به لام نه ده هاتن، ته نانه له کاتی دابه شکردنی خواردن، به ووریاییه وه ده رگایان لیده کردینه وه. دلخوش بووین که توانیمان به سهریاندا زالبین، چیدی بیر له نابروو تکانمان نه که نه وه. دیسانه وه پرووپا گه ندهی نازاد بوونمان بلاو بووه وه که لیژنه یی تایبته دی و نازادمان ده کا.

له نزیک ئیواره بوو، له پیره وی هۆله کانه وه دهنگیکسی زۆر ده هات، به دهنگی پییه کان، پیده چوو زۆربن، که پتر هه ستمان پاگرت، پوو له هۆله که ی ئیمه ده هاتن، له پیش ده رگای هۆله که وهستان و قفلی ده رگا که یان کرده وه. لیپرسراوی مه رکه زه که، که هه موو هیوا یه کم کوشتنی بوو، له گه ل کابرایه کی چوارشانه و کۆمه لی پاسه وان هات بوون. کابرای چوارشانه که و ته قسه کردن، پیده چوو پله ی له هه موویان به رزتر بی، یه کی ک وه رگی پری بوو، تا قسه کانی بکا به زمانی کوردیی.

گوئی: ئیمه لیژنه یه کی تایبته تین، له پایته خته وه هاتوین، ئیوه نازاد که یین و بتانگه پرنینه وه ناوچه کانی خۆتان، هه ر ئیسته لیژنه که (هه فتا) کهستان لی هه لده بژی ری، ناو و ناو نی شان تان

ده نووسن، به پاسی تایبته ده تانگه یه نینه وه. ئەم قسانه ی کرد و خۆی و لیپرسراوی مه رکزه که پۆیشتن. پوه کان گه شیبوو نه وه له پیناوی ئازاد بوون، هه ناسه یه کم هه لکیشاو سه رم داخست، سه یرم نه ده کرد، تا بانگم نه که ن و ئازاد بکریتم، پاش هه لپژاردنی (۵۰ - ۶۰) که س، بانگیان کردم، به لام خۆم لیگیلکرد، دووباره بانگی کردم وه، ئەوه ی ته نیشتم گوتی: بانگی تۆ ده کا، که سه رم هه لپری هیما ی بۆ کردم، به لام من هه لئه سام.

وه رگیژه که گوتی: تۆ چه ز ناکه ی ئازاد بی!!؟

گوتم: نه خیر، هاو پیکه ی ته نیشتم زۆر نه خوشه، ئەو له بری من ئازاد بکه ن. تو و پهبوو، گوتی: بۆ به ئاره زوی تۆیه؟! به پهل وه ره پیزه که وه. ناچار کرام و چوومه دهره وه ی هۆله که، زۆر پارامه وه که هاو پێ نه خوشه که م له بری من بی، به لام سوودی نه بوو، ناو و ناو نیشان یان وه رگرتم.

جه للا دیکی چه کدار به زمانی عاره بیی چه ن جنیویکی پیدام و به تو په ییه وه پالیکی پیوه نام بۆ پیزه که. له پشتی (خه دیجه) و له پیزه که دا وه ستام، زۆریان پیخو شبوو منیش وه ک ئەوان ئازاد بکریتم. پاش هه لپژاردنی (حه فتا) که س، به سی ریز به پێره وی هۆله که ده پۆیشتن به ره و دهره وه ی مه رکزه که. که سه کا نمان زۆر دلخو شبوون، هه ر یه که و هاواری ده کرد، پاسپارده ی خۆی ده گوت، جه للا ده کان نه یان هیشت بوه ستین، په له یان لیده کردین.

باده هه سربیه کانسی کچه کوردیکی نه فالکراو

گوێزایه ل' بووم بۆ دهنگه کان ، ده مویست دهنگی دایک و باوکم
ببیستم، له ناکاو، دهنگی هات، زۆر له میژ بوو تامه زړۆی بووم،
گوئی: کچه کهم گهر پزیشتییه وه، خۆت بگهیه نیته (ریبان) ی برات،
چهن جاریک دهنگه که دووباره بووه.

منیش هاوارم کرد: باشه دایکه گیان، باشه.

جهلاده که هاواری لیکردم ، منیش بیدهنگ بووم.

گویم هه ل' خستبوو بۆ بیستنی دهنگی باوکم تا له نیوئه و
دهنگانه دا بیدۆزمه وه، چونکه زۆر بیرى دهنگی به سۆزییم دهکرد،
زۆر گهرام به دواى دهنگی باوکم، به لام نه مبیست و ته نیا دهنگی
دایکم دۆزییه وه.

(۱۱)

چووینه دهرهوهی مهرکهزه که، گۆرستانی والا له دوررهوه
 دیاربوو، سهگی بیابان کۆمهل کۆمهل به سهر لاشه کانیانهوه بوون،
 کراسی کچان و شهروالی پیاوان به خوینی گهش سوور ببوون و
 تیکهله به تیشکی سووری خۆراوا بوون ببوون و شهوقیان
 ده دایهوه، گۆرستانیکی والای سووریان دروسکردبوو.

سواری پاسهکان بووین، پاسهوانهکان تایبتهت بوون، نه
 پاسهوانانه توپه نه ده بوون و زۆر هیمن و له سه رهخۆ بوون،
 سوچیکی په رده کهم لابرده و ته ماشای گۆرستانه کهم ده کرد،
 (نه ریمان) ی ده سگیرانم و (دله خوش) ی ده سه خوشکم هه ستانه
 سه ری، ده سیان به رزکردبووه و پریانده وه شانده، به زه رده خه نه وه
 دوا مالا وایان لی کردم، منیش فرمیسکی زۆرم بۆ پشتن، ته و او
 دورکه وتینه وه، دوا سه رنجمدا و گۆرستانی والای سوور دیار
 نه ما. (خه دیجه) له ته نیشتمه وه دانیشتیبوو، به هیمنی بانگی
 کردم، جارێکی دی بانگی کردم وه، به سوچی په رده که چاوم
 سه ریبه وه، هه ناسه یه کم هه لکیشا، پروم کرده لای (خه دیجه) و
 گوتم: فهرموو چییتدهوی؟

گوتی: بۆ وا دلتەنگی، ئیمە وا ئازادەبین!!

گوتە: گۆرستانی شەهیدان دەبینی، کە سەگی بیابان بە سەر
لاشەکانیانەوێه، ئەو چۆن نەگرم و دلتەنگ نەبم!!

هەردوو کەمان بێدەنگ بووین، نەمانتوانی بەردەوامین لە گفتوگۆ.
پاسەکە زۆر بە هیواشی بە بیابانە کەدا دەپۆیششت، دنیا
تاریکیکرد، ئەستێرەکان دەرکەوتن، کە سەیری ئەستێرەکانم
دەکرد، وامدەزانی کەسی منن، لە چاوەڕوانیی گەرانهوێ من و
پیشوازیمدا وەستاوان. هەموو بێدەنگ دانیشتبووین، گەیشتی
سەر شەقام و بیابانمان جیهیشت. چەن کارێری پۆیشتین، پێهکی
زۆرمان بێری تا گەیشتی شاریکی زۆر گەورە و فراوان،
پاسەوانەکان گوتیان: پەردەکان داخەن، کەس تەماشای دەرەو
نەکا. سەیرم دەهات کە بە کوردیی پاراو قسە دەکرد، یەکیکمان
گوتی: ئێرە کوێه؟

گوتی: هەر کوێه کە مەپرسە و بێدەنگ بن و قسە مەکەن.

لە پێش تەلاری، کە گۆرەپانی پانوبەری و باخیکی پازاوی
هەبوو، وەستا. ناوی سی کەسیان دەخویندینەو، پاسەوانی
دەبیردینە نیو تەلارە کەو، دەرگای ژووریکی بۆ دەرکردینەو. (من و
خەدیجە و ئاسکە) چوینە ژووری ژمارە سیازدە، پاسەوانە کە
دەرگای لێداخستین و پۆیشت. هەرسێکمان مایەو، ژووریکی زۆر
تایبەت و خوشبوو، تا ئەو کاتە ژووری لەو شیوێه جوان و

پازاۋەم نەبىنىبو، ھەموو پىداۋىستىيەكى تىدابوو ، زۆر ترساين،
گوتمان دەبى چىيمان لىكەن؟!

پاش چەن خولەكى، دەرگا كرايەۋە، گەنجىكى قات لەبەر بە
جانتايى دىبلۇماسىيەۋە ھاتە ژوورەۋە، بە كوردى گوتى: من
دكتۇرم، ھاتووم ئىۋە پىشكنم، تەنيا من بۇم ھەيە ھاتوۋچۇي
ژوورەكەتان بىكەم.

گوتم: چىيى لە ئىمە دەكەن؟

گوتى: من ھىچ نازانم، تەنيا گوتوۋيانە ئەۋانە نازادەكرىن.
جانتاكەي كىردەۋە و سەماعەيەكى پىشكنىنى دەرھىنا، گوتى:
ئامادەبن تا بتانپىشكنم. دواي ئەۋەي ھەر سىكمانى پىشكنى، لە
پارچە پەراۋى ھىندى شتى نووسى، پاشان گوتى: من چىيتان
پىدەلىم دەبى ئىۋە جىبەجىيى بىكەن.

يەكەم: "ھەر ئىستا دەچن بۇ گەرماو ، جلەكانتان فرى بدەنە ئەۋ
سەلەيەي لاي دەرگا، دەرگاي كەنتۆرەكانى كىردەۋە، سى دەسە
جلى جەلەبى عارەبىيى تىدابوو، گوتى: ئەمانە لەبەرىكەن، پاش
كاژىرىكى دى، دەسنىن بەم پىلاكەۋە، ئەۋە زەنگە و تەنيا من
ئاگادار دەبەۋە و بۇ لاتان دىم. چوۋىنە گەرماۋەكە، ھەموو
پىداۋىستىيى تىدا بو، پاش خۇشۇرىنىكى زۆر باش، جە
عارەبىيەكانمان لەبەركىرد. لە ئاۋىنەي ژوورەكە سەيرى خۇم
دەكرىد، زۆر لاۋاز بىووم و بالام بەرزىر بىوو. زەنگىكمان لىدا، لە

ماوهی پینج خوله کدا گه یشته لاما و پیروزبایی لی کردین،
تیلیفونی کرد، خواردنه که ی ژووری ژماره سیازده بینن.
سینی خواردنیان هینا، دکتوره که، گوتی: ئیسته زۆر له سه رخۆ
خواردنه که تان بخۆن، چونکه ئیوه زۆر برسی بوونه، پاش نان
خواردن، (۲ پەرداغ) چایان بۆ هیناین. سی ژۆر به و شیوهیه نه و
دکتوره سه ره رشتیی ده کردین.

(ناسکه) گوتی: وا دیاره چاره نووسمان پوو له باش بوونه، به لام
ناخ! له ژیاندا هه موو هیوایه کم نه وه بوو ببه به دایک، دایکیکی
دلسۆز بۆ جگه رگۆشه کهم، به لام ئیسته که هه ست له خۆم راده گرم،
دهم به دوو گیان، له گه ل چاو هه لێنانی کۆرپه که بهم دونیایه، دهس
دهنیمه سه ره دهمی تا ده بخنکینم.

(خه دیجه) گوتی: من وه تۆ ناکه م، به خێوی ده که م تا ته مه نی
هه رزه کاری، پاشان چه قویی له سه ره دلی ده دم، له بری باوکه
جه لاده که ی ده یکوژم.

گوتم: وه ئیوه ناکه م، هه ره له سکدا ده یمرینم و له باری خۆمی
ده به م. ببووینه سی دایکی دپنده، پیلانمان بۆ کوشتنی کۆرپه یی
داده نا که هینتا نه هاتۆته دونیا وه. له پاش سی ژۆر دکتور گوتی:
کاری من له گه ل ئیوه کوتایی پیهات، مالاوایی لی کردین. پاش
پۆیشتنی، دوو ژن به جانتایه کی گه وره وه هاتنه ژووره وه، یه کیان

کوردیی دهرانی، له جانتاکه سی سهرپۆشی دهرهینا، گوتی: له
سهری بکه.

ئیمهش کوردییانه بهستمان.

گوتی: بهو شیویه نابی. عاریبیانه بهستیان، پیشیکیان بو
کرد(پیچه) که دهرایه سهر دهم و چاومان.

له کاتی پۆیشتنیان،(خه دیجه) گوتی: ئهی کهی نازاده کرین؟!!

گوتی: نازانین، به خیرایی چوونه دهرهوه بو ژوره کانی دیکه.

هه موویان له وه لامدانه وهی پرسیاره کان رایان دهکرد. له پاش
رۆیشتنی دوو ژنه که، کوپی هاته ژوره وه، کامیرایه کی به دهسه وه
بوو، وینه ی به جیا جیا گرتین و چووه دهره وه و دهرگای
لیداخستین. گوتم: دهرانن "ئهم ماسته بی موو نییه"، ههر جاری
یه کی دی و کاری خوی نه جامده دا و دهروا.

(خه دیجه) گوتی: لهو بپروایه دام وینه مان بلاوکه نه وه که ئیمه ی
نه نفالکراو له وه پیری خوشییداين، ده مانکه نه نمونه ی نه نفاله کان،
له وانه یه ئیسته نه نفالکراوان کۆمه ل کۆمه ل نازادکرابن و
گه یشتبهنه وه گونده کان، ته نیا هیندیکمان بهم شیویه ریگبخهن و
له که نه له کانی تیلفزیۆنه وه بلاو بکریینه وه. (ئاسک) گوتی:
پاسته، بو نه وه ی به پزیم نه گوتری دپندایه تی له گه ل کردوین.

له پینجه م پۆژدا بوو، به هوی نه و خزمه ته ی ده یانکردین، ته و او
گوهرمان گرتبوه وه. ئیواره دوو که سی هاو زمانى خۆمان هاتنه

ژوورەو، ناوی خویندینەو، گوتیان: بە پێشی سەرپۆشەکانتان
 پووتان داپۆشن، یەکیان کەوتە پێشمانەو و ئەوی دی لە
 دوامانەو بوو، چوینە گۆرەپانی پێش تەلارەکە، دوو پاس لە
 جۆر و مۆدیلیکی دیکە وەستابوون، کچان ریزیان بەستبوو،
 پوویان داپۆشیبوو، گەر نزیک نەبووینایە، یەکدیمان نەدەناسیبوو.
 ((یەکی بە زمانی کوردی گوتی: ناوەکانتان دەخوینەو و
 سەر بکەو، نۆ پاسەکان، لە سەر کورسیەکان دانیشن، دەسکاری
 پەردەکان نەکەن، سەیری دەرەو نەکەن، پرسیار لە پاسەوانەکان
 نەکەن، چونکە ئێوە ئازادکراون و دەپۆنەو بۆ شوینی خۆتان)).

کچانی نەنفال دایان زۆر خوشبوو، نزای خیریان بۆ ئەم کۆمەڵە
 خەڵکە پێش دەکرد، کە چەن خزمەتیان کردوین. چوینە
 پاسەکەو، پاسەوانەکان گۆرابوون، ئەوانی دی نەبوون،
 نەیان دەهێشت سەرپۆشی سەر پوومان لابەرین، هەموو پووەکان بە
 تارای پەش داپۆشرا بوو. پاش چەن کارێری لە پۆشتن،
 نەماندەزانی بەرەو کۆی دەچین، لە شوینی کدا وەستاین، سەرمان
 سوپامبوو، هەمان گۆرەپان و تەلاربوو.

دیسانەو ناویان خویندینەو و چوینە ژوورێکی نۆ تەلارەکە،
 کە هەمان ژمارە هەبوو (سیازدە) گۆم: دەبی پیا سەیهکیان پی
 نەکردین و نەگەراندرا بیتینەو هەمان شوین؟!

(خدیجه) گوتی: بپوا ناکهم، ئیمه چهن کارئیرنگه به پڼوهین،
چهنندین ته لار ههیه له یهك شیوه دروسکراون، پاسهوانه کانش
زۆر به یلن ئیوودی دهزانن، لهو بپوایه دام ئیره شاریکی کوردیی بی.
دهرگایان کردوه و سینیی خواردنیان هینایه ژوورهوه.
کابراکه پیکهنی و گوتی: بۆ سه ریۆشی سه رپووتان لانا بهن،
ئه ی چۆن ئیسته نان دهخۆن؟! سه ریۆشه کانمان لا برد و هیندی به
یه کدی پیکهنین که چۆن سه ریان لی شیواندووین.
پاش نان خواردن، کوپی هاته ژوورهوه و گوتی: پیۆزباییتان
لیده کهم که ئیستا ئازاده بن، به لام له هه ر ژووری، له هه موو سه ر
سه عاتی، یه ک که ستان ئازاده بن. سی فایلی پنبوو. فایلی یه کهم
وینهی منی به سه ره وه بوو، سه یری ناوه که ی کرد و گوتی:
(نه سرین کاوین) کیتانن. هه زم نه ده کرد یه که مین که س بم بۆ
ئازادبوون، به لام به ناچاری گۆتم: به لی منم.
گوتی: پووت دا پۆشه و بکه وه دوام. باوه شم له (خه دیجه و
ئاسکه) دا گۆتم: ئینشه لا ده تان بینمه وه، مالا واییم لی کردن.
کوپیکی زۆر هیم بوو، له چاوه پروانییمدا بوو، هاواری نه ده کرد.
که چوومه ده ره وه، قه مه ره یه کی زۆر له گۆرپانه که بوو، "دوا
مۆدیل، جام ره ش" بوون. ده رگای پینشه وه ی قه مه ره که ی بۆ
کردمه وه، شۆفیتریکی تیدابوو، فایله که ی دا به ده س شۆفیتره که و
گوتی: ده ربچۆ، ئه ویش به په له پیی له به نزین نا و چووینه

دەرەۋەى گۆرەپانى تەلارەكە. لە سەر شەقامى دەرەۋە، قەمەرەى دىكەش پىز بىوون، چەن ئۆتۆمۆبىلىكى (پىكاب و لاندگروڭزى) چەكدار لە پىش و دوامانەرە بوون، دەسيان كىرد بە پۇيشتن، بە شۆفىرەكەم گوت: بۇ كۆى دەچىن؟!۱۱

وەلامى نەدامەرە. زانىم شەمىش يا زمانەكەمان نازانى، يا لە وەلامى پرسىيارەكەم خۆى گىل دەكات. زۆر دەترسام، سەرم سورمايو، بۇ بە تەنيا لەگەل ئەم شۆفىرە دام، بۇ كۆى دەمانبەن؟! ناخۇچ چارەننوسىكى پەشى دىكە چاۋەرۋانمانە!! ئايا دەبى، بە مەراسىمىكى شىكۋدار و پىزلىننەرە بەمانگەيەننەرە. چەندىن پرسىيار لە مىشكىدا پەنگى خواردېۋەرە و لە چاۋەرۋانىى دوا وەلام بوون. بە تىلى چاۋ سەيرى شۆفىرەكەم كىرد، بەلام ئەو بە ھىچ شىۋەيى تەماشاي نەدەكردم و قسەى نەدەكرد، تەنيا تەماشاي پىشى خۆى دەكرد. پاش ماۋەيى لە پۇيشتن، گەيشتىنە زانگەيى، ھىچ ئاۋەدانىى نەبوو، تەنيا ئەو زانگەيە نەبى، لە دەشتايى پانوبەرىن كە بەسىم تەنرابو، ۋەك رۆژ وابو ھىند گىلۋى بە شەقى بۇ دانرابو. بانگى شۆفىرەكەيان كىرد، گرتى بە فائىلەكە و بە پەلە چوۋە خوارەرە، كابرايەكى "دريژى لاوز، پەشتالەى دىشاشە لەبەرېو". دىم زۆر ترسا، گوتەم: چۆن نازادبوون بەم جۆرە دەبى، ئەم ناۋچەيە لە ناۋچەى ئىمە ناچى. ۋاچاكە رابكەم و پوۋ لەو دەشتە بكەم چىي دەبى با بىي!!۱۱. لە

شوینی کردنه وهی ده رگا که ده گه پام، ده سم له نه لقه یی گیرکرد و پامکیشا، ده رگا که کرایه وه، ویستم دابه زم، دوو پاسه وان گه یشتنه سه رم و ده رگا که یان له سه ر داخستم، هه ره شه یان لی کردم که نه یکه مه وه. له و کاته کابرای شوفیر هاته وه، پاسه وان هکان چرپاندیانه بنگویتی، تیگیه یشتم که پییان گو توه به نیازی پاکردن بوومه، چونکه یه کسه ره پنجه ی نا به دو گمه یه ک و هه ر چوار ده رگای داخست. ده سی به پویشتن کرد، به لام نه م جاره چه کداره کان له گه لمان نه هاتن، سه رم سوپما، بو ته نیا قه مه ره کان بی چه کدار به پی ده کرین. سه یریکی کردم، به هیما یه ک گو تی: سه ریووشی سه ر پووت لابه، لام برد و ته ماشام کرد، گو تم: بو کو ی ده چین؟ سه رنجیکیدا، گو تی: (هه له - هه له)، ده سی برد بو (پیکورده ر)، کاسیتی عاره بی لیده دا، وه لامی نه دامه وه و له گه ل گورانیه که که وته چه قه نه لیدان، دلی ته نگکردم، ده سی بو پوومه تم هیئا، به توندیی ده سیم لایرد. پووی تی کردم و تیگیه یاندم: ئیره (کویتی) و عیراقمان جیه یشتم. له و کاته دا (قه مه ره یه کی هاو پیکه ی) به تیژی و به هوپین لیدانه وه به ته نیشتماندا تیپه ری، نه ویش به هوپن وه لامی دایه وه و پتر هاتبووه جوشو خرۆش. سه یریکی کردم و گو تی: هه له - هه له - ب (جاریه تی)، که چه ن جاری ووشه که ی دووباره کرده وه، (مه لا نه حمه د) ی گونده که مان هاته وه یادم، که باسی نه نفالی ده کرد و ده یگوت: جاریه، واته

فرۆشتنی مرقۆ، ئەو مرقۆفانەی کە لە شەپدا بە دیل دەگیرێن، ئینجا زانیم ئێمە فرۆشراوین بەم عارەبە کویتیانیە. هاوارم کرد، ویستم خۆم فری بدهم و خۆم بکوژم، گرتم بە قفلەکه‌دا و پامکیشا سوودی نه‌بوو، ویستم قەمەرەکه‌ وەر بگه‌ڕێنم، خۆمدا بە سەر شوڤیره‌که‌دا و چەن جارێ سوکانه‌که‌م له‌ دەسی سووپان، هێندێ زیگزاکم بە ئۆتۆمۆبیلەکه‌ کرد. خۆیدا بە سەر سوکانه‌که‌ و نه‌یه‌شت وەر بگه‌ڕێ، زۆر هیواشی کرده‌وه، پیکۆردەری کوژانه‌وه‌ و له‌ چه‌قنه‌ لێدان که‌وت. پهنگی زه‌رد بوو، ده‌سیکی به‌ سوکانه‌که‌وه‌، ده‌سیکی پارێزگاریی خۆی پێده‌کرد، هیماي بو‌ کردم که‌ دانیشم و له‌ سه‌رخۆیم. هه‌ناسه‌یه‌کم هه‌لکیشا، ده‌نگی به‌ سۆزی دایکم گوێی زرينگانمه‌وه‌، که‌ ده‌یگوت: "خۆت بگه‌یه‌نه‌ پێبازی برات"، چەن جارێ گوێی زرينگانمه‌وه‌ و ده‌سمکرد به‌ گریان، گریان نه‌ده‌وه‌ستا، به‌زه‌ییم به‌ خۆمان ده‌هات، ئێمه‌ چییان کردوو هه‌م چاره‌نووسه‌ په‌شمان هه‌یه‌؟! تۆ بێی روژی بێ و بگه‌مه‌ دایکوباوکم و پێبازی بڕام، له‌ گونده‌که‌مان ژيان به‌ سەر به‌رینه‌وه‌. بڕیارمدا خۆکوشتن له‌ مێشکم دوور بگه‌مه‌وه‌، هیواي گه‌ڕانه‌وه‌م بو‌ باوه‌شی خێزانه‌که‌م و گونده‌که‌م بگه‌مه‌ هیوايه‌کی گه‌شاهه‌، دان به‌ خۆمدا بگرم و چاره‌نووسم بده‌مه‌ ده‌سی روژگار.

(۱۲)

نيوۋ شەۋ تىپەر بېۋو، گەيشتىنە شارى، شارىكى كىشومات،
ھىچ كەس بە ئاگا نەبۋو، تەنيا گىلۋې سەر شەقامەكان بە
ئاگابوون، ئەۋ شارەيان كوردېۋو بە پۇژ. شەقامەكان پانوبەرىن،
چەندىن كۆشك و تەلارى بەرزى لىبۋو، تا ئەۋ كاتە شوئىنى لەۋ
شىۋەيەم نەبىنىبۋو. نامۇيى دوورە ۋولات، زۆلم و زۆردارى پژىم،
كارى لىكردم و پتر بەزەيىم بە خۆم و گەلەكەم دەھات، بۆچى ۋەك
گەلانى جىھان سەرىبەست و ئازادىن!! ھەناسەم تەنگىبۋو، گريان
قوپكى گرىم، كراسى غەرىبىي، دەسۋىل و گيانى بەستېۋوم.

ھەر لە نىۋ ئەۋ شارە، لە شوئىنىكى زۆر خۆش، پىۋى كىردە
دەرگايەك و ۋەستە، بە ھىما گوتى: ئەمە مالى ئىمەيە، خۋى
دابەزى و دەرگايى ھەۋشەي كىردەۋە و چوئىنە ژوورەۋە. خانوۋىي
يەكجار خۆشېۋو، كەۋتە پىشەم كە بچمە ژوورەۋە، بەلام لە ھەۋشەكە
ۋەستام و نەچۋومە ژوورەۋە، زۆر ترسام مالىيان چۆلبى، چەن
جارى ھىماي دەكرد و دەسى بە توندى پادەۋەشان تا بچمە
ژوورەۋە، بەلام سوۋدى نەبۋو. لەم مەشتومپەدا بىۋىن، دەنگى
مەندالى ھات، بانگى باۋكى دەكرد، زۆر دىم كرايەۋە، زانىم مالىۋە

چۆل نییه، چوومه ژوورهوه. که منداڵهکه منی بیینی زۆر سهری سوپما، ههردووکیان کهوتنه پێشمهوه، بردیانه ژووریکهوه له تهنیشت چیشتهخانهکیان، تایبەت بوو بە کارهکه، بهلام خۆزگه به کارهکه، من کۆیله بووم و فرووشرابووم. تیگهیانم: ئەم ژووره، ژووری تۆیه. گهرچی ژوورهکه بچووکبوو، بهلام "قهرهویله و تیلغیزوون و کۆندیشن و گەنتۆری" تێدابوو، به منداڵهکهی گوت: بپۆن منیش ئیسته دیم، که ئەو پۆیشت، وهک پتوی فیتباز، به قسهی خوش هاته نزیکهوه، ویستی پهلامارمدا. به هیمایهک تیمگهیاندا (بچۆره دهرهوه)، گهر نهچی ئیسته هاواردهکه، بپوای نهدهکرد، تهواو نزیکبووهوه، پالیکم پتوهینا و پامکرد بۆلای دهرگای ژوورهکه، ویستم هاواریکه، لهو کاته منداڵهکه بانگی باوکی کرد، ئەمیش به ئاسپایی ملی شوپکرد و چووه دهرهوه. دهرگام داخست، ویستم قفلێ بدهم، بهلام نه مدهزانی چون قفل دهری، زۆر سهیری دهرگاکه کرد، باز نهیی له خوار کیلونهکهوه ههبوو، چهن جاری سوپانم، دهرگاکی قفل کرد. لهو ژووره به تهنیا بووم، دوور له ههموو کهس، چنگی رهشی غوربەتیی دلی دهگوشیم، قورگی پر له گریان کردبووم، له سهردهم خۆمدا به سهردهرهویلهکهدا و به گریهوه ئهشک پزانهوه نوستم. له لێدانی دهرگاکه به ئاگا هاتم، سهیری دهووبهرم کرد، نه مدهزانی بۆ لهو ژووره دام، که به هۆش خۆم هاتمهوه، ئەو کات زانیم کۆیله و بهم

ماله فروشراوم. دیسانه وه، به توندیی له دهراگاکه درا، دهنگ و هاواری ژنی تیکه له دهنگی لیدانی دهراگاکه ببوو، به ترسه وه چووم دهراگاکه بکه مه وه، بازنه کهم سووپان و دهراگاکه کرده وه. ژنیکی "قه له وی لهچ نه ستوور، ده موچاو پان، پهش پیست، زور خراپ توو په ببوو و بیله وهی خیرهاتم بکا، هاواریده کرد، منیش هیچ قسم نه ده کرد و هر سه یریم ده کرد، نه مده زانی له بهر دره نگ کرد نه وهی دهراگاکه شیتگیر بووه. میرده کهی به تیلی چاوی ته ماشای ده کردم، دیاربوو زور له ژنه کهی ده ترسا، له هاوارکردن و توو په بوونی دایکیان، سی مندالیان هات، دوو کچی ته من (۸ - ۱۰ سال و کوپئی میرد مندال، که منیان بینی، به چاویکی به زه بیانه وه ده یان پروانیم، له جوانییه کهم چه په سابوون، له چاو دایکیانه وه شاجوان بووم. لیشاوی له غوربه تی، لیشاوی له نه سرین پووی تیکردم، گریانمی، چاوی کچه کان پر له فرمیسک بوو، کوپه که له دایکی توو په بوو، ده مزانی پشتی من ده گرن، ههستی پاکو بیگه ریدیان لای من بوو. ژنه که زانی زمان نازانم، هیما ی بو کردم تا بکه موه دووی. هر سی منداله کهی و میرده کهی له گه لمان هاتن، دلم خوشبوو میرده کهی زور لیی ده ترسی، منداله کانیشی منیان خوشده وی. چووینه چیشته خانه و گه رماو، تیگه یانم که تنیا کارم لهو دوو شوینه یه و پیوه ندییم به هیچ شوینی دیکه مه نابی، منیش تیمگه یان که نازانم که ره سه کانی چیشته خانه و گه رماو

بەكار بېنىم چونكى لە ۋولاتەكەمان كەرەسەي ۋامان بە كار
نەھىناۋە. توۋرەبۇ، پۈۋى كىردە مىردەكەي گوتى: ئەمە چۈن
(جارىيە) يەكە ھىناۋتە!! بە منىشى گوت: بۇ ھىچ نازانى!!
تىمگە ياندى كە دەبى لە سەرەتاۋە يەكى فېرم بكا، ئىنجا بە
سەرچاۋان دەسەكەم بە كار كىردىن. ھىندى قىسەي لەگەل
مىردەكەيدا كىرد، ئەۋىش بە پەلە چۈۋ بۇ دەرەۋە، خۇيشى چۈۋ بۇ
ژوۋرەكەي، منىش بە دلتەنگى بەرەۋ ژوۋرەكەم چۈۋمەۋە. دلم ژۆر
ترسا بە مالىكى دىكەم بفرۆشن. مندالەكانى ۋىستيان بۇ ژوۋرەكەم
بىن، لە دوۋرەۋە دايكىيان لىيان توۋرەبۇ، ئەۋانىش بۇ
ھىۋرەۋنەۋەي دلى من، دەسە خنجىلانەكانيان بەرزكردەۋە ۋ
چۈۋنەۋە بۇ ژوۋرەكانيان. منىش چۈۋمە ژوۋرەكەم ۋ پالمدايەۋە
گوت: خاۋايە گيان ئەم قولى پەشانە ژيانيان چۈنە، سەرەپاي ئەۋەي
پىستىرەن پەفتارىيان ھەيە، ئىمەي كوردىش چەن دلىپاكىن، ئىنجا
چارەنۋوسىكى پەشت پىنبەخىشۋىن. كەۋتمە گىژاۋىكى خەيالەۋە ،
بىرم ئالۇزبۇۋ، بىرى خەباتە خنجىلەكەم دەرەۋە، پاسپاردەكەي
(شەھىد دلخۆش) ھاتەۋە يادىم، كە ئىستە دوۋرم لەۋ خەباتە
ۋتەنيام، ئەك بەندىراۋ، بەلكو كۆيلەم ۋ فرۆشراۋم!!.

كچىكىيان ھاتە ژوۋرەۋە، بە پەلە فرمىسكى چاۋانم سېرىيەۋە،
ئەۋىش سەرنجىدامى، بەزەيى پىمدەھاتەۋە، بە ھىما گوت:
دانىشە. لە جىنى خۆي ۋەستابۇۋ، جۈۋلەي بۇ نەدەكرا، بە دەسە

خىجىلەكەي ھىماي بۇ كىردىم كە لە دەردەۋە بانگم دەكەن، لەگەلم ھات
 بۇ چىشتاخانەكە، دايكى ھەر لە دورەۋە پىنگوت: بچۇ بۇ
 ژورەكەت، بە ھىۋاشى و بە بىدەنگ گەپايەۋە. چوۋمە
 چىشتاخانەكە، مىردەكەي، ژنىكى ھىنابو، بە خالى نىۋچاۋانى
 زانيم (ھىندىي) يە، ژنە ھىندىيەكە زۇر بە پىزەۋە ھەستا، لە سەر
 شىۋاز و دەستورى خۇيان ھەر دوو دەسى لاي چەنەگەي دانا و
 كەمى چەمىيەۋە، منىش بە دەسم سلاۋم كىرد و زەردەخەنەيەكم
 بۇكىرد، ژنە كۆيتىيەكە بە فىزىكەۋە تىيگەيانم: ئەم ھىندىيە چۋار
 رۇژ دەمىنىتەۋە، تا تۇ فىربكا، ھەستايە سەر پى، سەيرىكى
 پىاۋەكەي كىرد، ئەۋىش لە ترسان ھەستا و بۇ ژورەكەيان
 چوۋنەۋە، من و ھىندىيەكە ماينەۋە. تەماشاي كىردم و دەيزانى
 ژيانى سەرەتاي غەربىي يەكجار گرانە، باۋەشىكرەۋە، گوشىمىيە
 خۇي، منىش ئەۋم گوشىيە خۇم، لە ئامىزى يەكدىا كەمى
 بىدەنگبوۋىن، پاشان لە يەكدى بوۋىنەۋە، ھەردوۋك، چاۋانمان
 فرمىسكى غەربىيى لىدەبارى : تىيگەيانم لەم مائە (كارەكەس) بوۋە.
 زۇر دىلسۇزانە كارەكانى فىركىردم، ئەۋ رۇژە ھەموو كارەكانمان
 پىكەۋەكە، كە تەۋابوۋىن، چوۋىنەۋە ژورەكەمان، ۋەك دوو
 كەپولال يەكدىمان تىدەگەيان، گوتى: دوو سال لەم ژورەدا بوۋم،
 بەلام ئاگادارى خۇت بە، پىاۋەكە بىنابروۋە، شەۋانە دەرگا كلىل
 بدە، چونكە شەۋى درەنگ دى و لە دەرگا دەدا، نەيكەيتەۋە!!

دەفتەر و پېننوسى دەرھىنا و دەسىگىد بە نووسىن، گوتىم: تۇ
چىي دەننوسى؟ گوتى: ھەر چىي بە سەرھاتى رۇژانەم ھەيە بۇ
يادگارى دەننوسمەۋە. ۋەك دوو دەسە خوشكى دىسۇز، چوار شەۋ
پىكەۋە بووين، شەۋانە تا درەنگ بەسەرھاتە كانمان بۇ يەكدى
باسدەكرد، لە پاشان لە سەر قەرەۋىلەكە دەسمان لە مىلى يەكدى
دەكرد و دەننوستىن. ئەۋ چوار شەۋە، زۇر ھۆگرى يەكدىي
كردىن، نامۆيى لە بىرم بىردبۈۋە، بە لام ماۋەكە تەۋاۋبوو، مالاۋايى
كرد و جىيى ھىشتىم و نەمبىنىيەۋە. ئىۋاران لە ژوۋرەكەمدا جىيى
دىاربوو، زۇر جاران بۇي دەگرىام، ھەمىشە سوپاسىم دەكردا كە
دىسۇزانە لە ماۋەي چوار پۇژ كارەكانى ئەۋ مالىەي فېركردم، بە
ئارەزۋى خۆم كەرەسەكانم بە كاردەھىنا و باشتىن خواردىم
دروسدەكرد. مىندالەكان ھەمىشە دەسخۆشكەريان لىدەكردم، بە لام
ژنەكە نا، پىاۋەكەش دەترسا.

(۱۳)

ئەۋ بەيانىيە ژن و پياۋەكە لەگەل كوردەكەيان بە نيازى چوونە
بازار بوون، دەرگای حەۋشەم بۇ كوردەۋە و پۇيشتن. پاش تەۋاۋ
بوونى ژەمى بەيانى، چوومەۋە ژوورەكەى خۇم، ھەر دوو كچەكە
ھاتن بۇ ژوورەكەم، حەزىان دەرگە بزانن من لە كۆيۈە ھاتووم و
چۇن ھاتووم. بەسەرھاتەكانم تىگەيانندن، بەۋ مندالىيە گوييان
ھەلخستبوو، چاۋيان كوردبەۋە، رەنگيان تىكچووبوو بۇ
بەسەرھاتەكانم، حەزم نەدەكرد ھەموو شتىكيان بۇ باسكەم.
داۋاكارىيەكەم لىكردن، كە پىۋىستىم بە (پىنۋوس دەفتەر) ە،
يەكيان بە پەلە چوۋ چەن دەفتەر و پىنۋوسى بۇ ھىنام، حەزم
دەكرد ئەۋ دەفتەرەنە بىكەمە نووسىنەۋەى يادەۋەرىيەكانى پۇژانەم،
ھەر ەك كچە ھىندىيەكەى ھاۋپىم. ھەر لەۋ پۇژەۋەى لە
گۈندەكەمان ئەفكەراۋ بوين نووسىمەۋە تا ئەۋساتەى ئەۋ دوو
كچە لە تەنىشتەۋە دانىشتبوون. ناۋيانم پرسى، ناۋيان (ساھىرە و
ماھىرە) بوو. باۋكيان (عەبدوللا)، دايكيان (عايشە)، براكەيان
(محمەد)، منىش ناۋى خۇم لە بەرگى دەفتەرەكە نووسى كە ناۋم
(نەسرین) ە. دەفتەرىكەم بۇ نووسىنى ۋوشەى عارەبىيى و ماناكەى

به کوردیی تهرخانکرد، زۆر وشهه دهپرسی و دهمنووسییهوه بۆ
 شهوهی فیتری زمانهکهیان بم. سهیریان به نووسیینهکهه دههات ،
 تیمگهیانندن که من له گوند دهژیام ، مامۆستای گوند به ناوی
 (مامۆستا هیوا)، فیتری خوینندن و نووسینی زمانی خۆمانیی
 کردووین که کوردیییه. زۆر سوپاسی مامۆستا هیوام کرد، گهر شه
 نهبوايه ئیسته من چیم بکردایه و چیم بنووسیایه، ئازارهکانی
 دلۆدهروونم به چیی کهه بکردایهوه. زهنگی دهوگا لیدرا، کچهکان
 له ترسی دایکیان به پهله بۆ ژورهکهیان چوونهوه، منیش به
 خیزیای چووم دهوگا کردوه ، چییان هیئابوو، له سنوقی
 قههرهکه دهوهمیئا، دهسمکرد به دروسکردنی خواردن. پاش نان
 خواردن و تهوابوون له کارهکان، چوومهوه ژورهکهه پشووئی
 بدهم، (ساهیره) هات بۆ ژورهکهه و گوتی :دایکم له (گهروا)
 بانگت دهکا. چوومه گهرواوهکهوه، زۆر ترسام، لهشی زۆر
 ترسناکبوو، سکی زلورهش، قژی ئالۆز، وامدهزانی خیهوه، ههر بهو
 خیانته دهچوو له گوندهکهه مان باسیان دهکرد و مندالیان
 پیدهترسان. گوتی: دهس بکه به شۆریم، به ناچاری به قسهیم
 کرد، چهن دهمشۆری پیستهکهی سپیی نهدهبووه، قیژم له خۆم
 دهبووه که کوێلهه و کوێلهه ئهه پیسهه. پاش تهواو بوون له
 شۆرینی، هیماي کرد، به خاویلهکهی وشکیبکهمهوه، پاشان
 (وشککهروه_وجههفیه) کهی کرده ئیش و گوتی: قژهکهه خاو

بکهوه، ئارهقی زۆرم کرد، زۆر ماندوو بووم، ویژای ئه وهش جاروبار
 لیم توو پرده بوو، به یه کجاری خۆم له بهر چا و کهوت، گهر ده سه لاتم
 هه بوايه، هه له گهر ماوه که ده مخکان. بئ سوپاس، به فیزی که وه
 گوتی برۆ، بهو ماندوو بوونه مه وه چووم بۆ چیشته خانه که، بۆ
 دروسکردنی خواردنی ئیواری. پاش کۆتایی هیئان به نان خواردن
 و کاره کانی دواي نانخواردن، چومه ژووره کهم. له بهر ماندوو بوون
 لیپراکشام، پاش پشوودانیکی کارژی، هه ستام و ده فته ری
 یاده وهریبه کانه هیئا، کاره کانی ئه و پۆژهم نووسییه وه، پاشان
 ده فته ری وشه و ماناکه یم هیئا، تا فیری چهن وشه یی له
 زمانه که یم. تیلیفزیۆنه کهم داگیرسان، چونکه زۆر ماندوو بووم،
 توانای دانیشتن نه ما و کورانه مه وه، ده رگای ژووره کهم قفلکرد و
 نووستم. له لیدانی ده رگا که به ئاگا هاتم، وامده زانی به یانییه و
 له بهر ماندوو بوون نه متوانیوه به ئاگا بێم، سه یری کارژیرم کرد، سیی
 شهو بوو، که گویم له دهنگی (عه بدوللا) بوو، قسه ی کچه هیندییه که
 هاته وه یادم، ده یویست بیکه مه وه، وایده زانی منیش وهك ئه و
 تامه زۆرم، پاشنه وه ی ماوه یی وهك سه گ له بهر ده رگا که ده نوزایه وه،
 زانی سوودی نییه، پۆیشت. به یانی هه ستام زۆر دلخۆش بووم که
 تاوانی گه وره له نه ستۆدا نه ما، چونکه تووشی سوپی ئاسایی
 مانگانه بووم. خوینم زۆر له بهر ده پۆیشت، پیده چوو له گه لیدا
 تووشی خوینبه ربوون بووبم، به په له خۆم گه یانده گهر ماوه که،

دۇنيابووم لە كۆرپەكەى سىم پزگار بووم ئەو پۇژە پتر دلخۆشبووم
كە پېنچ پۇژ دەچن بۇ مالى باوكى ژنەكە، ھەر وەك كارى ئاسايى
سەردانىيان، لە پاش نيوەپۇ خويان ئامادەكرد و پۇيشتن. منيش
چوومە گەرماو ، خۇم پاك شۇرى، بە ھۆى عادەكەمەوہ پيويستيم
بە پشوووان ھەبوو، كارەكان و بەسەرھاتەكانى ئەو رۇژەم لە
دەفتەرى يادەۋەرىيەكانم نووسىيەوہ، لە سەر قەرەۋىلەكەم
پالمدايەوہ و دەفتەرى ووشە و ماناكەم دەخويندەوہ.

(۱۴)

لە سىيەمىن پۇژدا، دەنگى زەنگى دەرگا ھات، دەرگام كردهۋە، بە
خىرايى ئۆتۈمبىلەكەى ھىنايە ژورەۋە، گرنگىم پىنەدا ئەۋانى
دى لەگەلدايە يا نا، كە تەنيا خۇى دابەزى، ترسم لىنىشت.
نەمدەزانى چىيىبكەم، يەكسەر چوو بۇ چىشتخانەكە، بەلام من
نەچومە ژورەۋە.

گوتى: برسىمە، ۋەرە خواردنم بۇ نامادە بگە.

گوتم: دەرسم.

گوتى: من برسىمە.

گوتم: نايەم وازم لىيىنە، بچۆرەۋە لاي مندالەكانت.

توۋرەبوو، چەن جارى گوتى: تۇ (جارىە) ى منى ۋەرە
ژورەۋە. بە ترسيكى زۆرەۋە چومە چىشتخانەكەۋە، خەرىكى
دروسكردنى خواردن بووم، بەلام چاوم لەۋ چەقۇگەرەيە بوو، بە
دىۋارەكەۋە ھەلمواسىبوو، لە دالى خۇمدا گوتم: گەر ويسىتى
پەلامارمدا، بەۋ چەقۇيە دەيكوژم و پادەكەم. لە سەر كورسىيەكە
دانىشتىبوو، جاروبار پەرداخەكەى لە ئاۋى دۆلكەى سەر مېزەكە
پردەكرد و دەيخواردەۋە، چاۋىكى ھەر لاي بىنىنم بوو، بە چاۋىكى

فینا لوییه وه سهیریده کردم، خواردنه کهم له بهر دهسی دانا، له گهل خواردنی هه پاروویی، دهس خوشکهری لیده کردم. پاش نانخواردن، داوای چای لیکردم، چوومه لای تهباخه کهوه، شهویش ههستا بۆ لای دهستشوره که که له نزیککی تهباخه کهوه بوو، دلم زۆر ترسا، ههستم لای پۆیشتنه کهی بوو، دهسی شۆری و به پهله گه پرایه وه، له پشته وه په لاماریدام و گوشیمیه خۆی، ههولمدا خۆم رزگار بکه، نهو پتر دهی گوشیمیه خۆی، خۆم پاپسکان و رزگار بووم، پامکرد بۆ چه قۆکه تا دهسم لیگیریی و بیکوژم، به لام نهیهیشت بگه مه چه قۆکه، گرتیمی، له خۆ پاپسکانم و گوشینی نهو، کهوتینه سهر زهوییه که، ویستی خۆی بداته سهرم، به لام دهر باز بووم و پامکرد بۆ ژووره کهم، کهوته دوام، نهیهیشت دهرگا که قفل بکه، چونکه له من به هیژتر بوو، منیش لهو کاته نههوش بووم. هاته ژووره وه، پشتی نا به دهرگا کهوه، ههنا سهی به لهواوی تهنگی بوو، دهرگا کهی قفل کرد و کهوته قسهی هوش که مسی خوشدهوی. منیش گوتم: وازم لیبنینه، بهر دهر وه، ناهاکانه دیسانه وه په لاماریدام، بهر هنگارییم زۆر کرد و ههولمدا، به لام نهواو بیتوانای کردم، دامیه سهر زهوی، هاوارم کرد که من هادهم، هه سوودی نهبوو، وه که جلالدهکان نابرووی بردم و چووه دهر وه، زۆر گریام، له نازاردا دهتلامه وه، به لام هاوار بۆ کی بهرم! پاش کهمی هاته ژووره وه، تفم لیده کرد و گوتم: بجۆ دهر وه شهی بینابروو،

دیسانهوه شالاولی بۆ هیئامهوه، چەن زللهیهکم به نیوچهوانیدا
 کیشا، بیباکبوو، دهپارامهوه وازم لیبینی، چونکه خوینم زۆر
 لیدهپوا، سوودی نهبوو، زولمی لیکردمهوه و چوو دهروه. له
 ئازاری زۆردابووم، نهویش چوو گهرماو و پاش نیوکاژیری
 هاتهوه بۆ لام و گوتی: به ژنهکهه نهئیی که من هاتومهتهوه،
 ژنهکهه به یهکجاری دهبی به دوژمنت، مندا لهکانیش قینیان لیت
 دهبیتهوه، تۆ ئازارت ههیه، پیویست ناکا بۆ دهڕگا بیی، ههڕ خۆم
 دهپۆم وله دواي خۆمهوه دایدهخهه.

تهماشای کردم و پیکهه، منیش تفیکم لیکرد، دهنگی
 پیکههینهکهی بهرزتر کردوه و چوو دهروه.

تهواو بیهیز بووم، هاوارم بۆ دایک، باوک، ریبازی برام و
 نه‌ریمانی ده‌سگیرانم ده‌کرد، ده‌نگیان له گویمدا ده‌زینگیهوه،
 بیزار ببووم لهو ژینه، گوتم: واچاکه به چه‌قۆکه خۆم بکوژم و
 پزگاربم، هیدی هیدی به‌رهو چیشته‌خانه‌که ده‌پۆیشتم، به‌ده‌سه
 له‌رزۆکه‌کهه چه‌قۆکهه هه‌لگرت، ویستم له‌سه‌ر دای خۆمی
 بدهم، شه‌هید دلخۆش، نه‌ریمان، شه‌هیدانی خه‌باته‌ خنجیله‌که‌مان
 ده‌هاتنه‌ پێشچاوم، زۆر خۆم به‌لاواز ده‌زانی، ده‌سم ساردبووهوه،
 گوتم: ده‌بوايه پێش ئابروو چوونه‌کهه خۆم بکوشتایه، به‌لام ئیسته
 زولم‌وستم لیکراوم، پیویسته گیانی تۆله‌م به‌هیزیکه‌م، خۆ من
 دامه‌زرینه‌ری خه‌باتی هیزی گیانی تۆله‌ی کچان بووم، نزیکي چوار

سەد كچ ئەندامببون، دەبىي من بلىم خۇم دەكوژم!! گەر بتوانم خۇم
بكوژم، بە ئاسانى دەتوانم يەكى وەك (عەبە) بكوژم، من ئەو كەسەم
ھەر بە قۇناغە تەنگ جەللادىكم كوشت. وورەى خۇم بەرزكردەو،
گوت: دەبىي پۇژى لە پۇژان عەبە بكوژم. چەقۆكەم بىرد بۇ ژوورەكەم
و لە ژىر سەرىنەكەم دانا، گەر جارېكى دى ويسى زولم لىبكا،
چەقۆكە لە سەر دلى دەدم و بە سزاي خەباتى ھىزى گيانى تۆلى
كچانى دەگەيەنم، ئەم زولمەى ئىستەى، (با بمىنى بۇ پۇژگان).

لە پىنجەمىن پۇژدا، نىك ئىوارى، زەنگى دەرگا لىدرا، چووم
دەرگا كەم كىردەو، ھاتنە ژوورەو، سلاويان لىكردم، ھەر دوو
كچەكەيان بە پاكردن ھاتن، باوەشيان لىدام و يەكدىمان ماچكرد،
(عايشە) زۆرى پى ناخۆش بوو، بە تووپە بوونەو گوتى: بىرۇن بۇ
ژوورەكانتان، بە منىشى گوت: ئەو كەلوپەلانە لە سنووقى
قەمەرەكە دابگرە، (عەبە) ش چووە ژوورەو، (مەمەد) بەقسەى
دايكى نەكرد، لە گواستەوەى كەلوپەلەكان يارمەتییەدام. زۆر جار
لە شەو دا (عەبە) لە دەرگای دەدا، بەلام نەمدەكردەو، بە ھۆى
چەقۆى ژىر سەرىنەكەمەو ھىچ سىلم لىنەدەكردەو و دەنوستم.
ئەویش پاش نووزانەو و پارانەوئى زۆر دەپۆشتەو.

بەم شىوہە ژيانم لەگەل ئەو خىزانە بە سەر دەبىرد.

(۱۵)

سال و نىيۇ، ۋەك كۆيلەيى لە خزمەتى ئەو خىزانە بووم،
زمانەكە بە تەۋايى فىربووم، پۇژىكيان چومە گەراما، خۇم زۇر بە
جوانى شۇرى، كەمى پزگار ببووم لە لاۋازى لەشم، (عايشە) زۇر بە
قىنەۋە تەماشاي دەكردم و دلى لىنپىسدەكردم. گوتى: زوۋ بچۇ بۇ
سەربان و جلەكان ھەلخە، كە چووم پاش پىنچ خولەكى خۇى بۇ
سەربان ھات، نەمدەزانى چىي لىم دەۋى، كەۋتبوۋە چاۋدىرىيى
كردىم، ويسىتم بچم بۇ خوارەۋە، ئەۋىش كەۋتە دوام، گوتى:
فەرمو، تۆ لە پىشەۋە بېرۇ، بە تورپەيىۋە گوتى: تۆ بېرۇ، پاىيە بە
پاىيە بە دوامدا ھات، چەن پاىيەيى مابوۋ، پالنىكى پىۋە نام، بە تەقلە
كردىمىيە خوارەۋە، ھاۋارمكرد، ھەر دوو كچەكەى ھاتن، ئەۋىش
گوتى: بۇ ئاگادارى خۇت نابى؟ ئەمەى گوت وچوۋەۋە ژوۋرەكەى
ھەردوۋ كچەكەى دەگرىان، زۇر بەزەيىيان دەھاتەۋە، چۈنكە زۇر
ئازارم ھەبوۋ، بەلام دەموچاۋم ھىچى بە سەر نەھاتبوۋ، كە ئەو
دەيويسىت بېروشى و ناشىرىنېم، لەو كاتە عەبە و مەمەد لە بازار
دەھاتنەۋە، مەنيان بىيىنى كەۋتبووم و پەنگم تىكچوۋبوۋ، عەبە
گوتى: ئاگادارى خۇت بە، پارەم پىداۋى. قىزىم لە خۇم

بووهوه، منداله کانیشی ئهو قسهیهی باوکیان زۆر پی ناخۆشبوو و سهریان داخست. محهمەد زۆر پهڕۆش بوو، گرتی به دەسم هه‌لمسینی، دایکی له په‌نجهره‌ی ژووره‌که‌یهوه هاواریکرد گوتی: هه‌سته.. هه‌سته به‌رۆ بۆ ژووره‌که‌ت، به منداله‌کانی گوت: بچنه‌وه ژووره‌کانتان. عه‌به‌هر به‌ر پاكردن چوو بۆ لای ژنه‌که‌ی، منیش هه‌ستام و هیواش هیواش چووم بۆ ژووره‌که‌م. خۆم پروت کردوهوه، له ئاوینه‌که‌وه سه‌یری له‌شی خۆم ده‌کرد، تا بزانه‌م کویم بریندار بووه، که‌ بێنیم محهمەد له‌بهر ده‌رگا‌که وه‌ستاوه، به‌ په‌له کراسه‌که‌م له‌بهرکرد، "په‌نگی زه‌رد، لال ببوو، چاوه‌کانی کرابوونه‌وه و هه‌ر وه‌ستا‌بوو و جووله‌ی نه‌ده‌کرد، گوت: بۆ له‌ ناکاو هاتییه‌ ژووره‌وه؟!!!

گوتی: به‌زه‌ییم پیتدا هاته‌وه، ئه‌مه‌ی گوت و به‌ خیرایی چووه‌ ده‌ره‌وه. ئه‌مجاره‌یان ده‌رگا‌که‌م داخست و کراسه‌که‌م دا‌که‌نه‌وه، زۆر جوانبووم، تهم له‌ جوانیه‌که‌م ده‌کرد، که‌ بوه‌ته‌ چ به‌لایی له‌ ژیا‌نمدا، به‌ ته‌واوی سه‌رنجی خۆمدا، بریندار نه‌بووم، به‌لام چهن شوینی‌کم پروش‌ابوو. له‌ کاتی ناخواردنی نیوه‌پۆدا بوو، محهمەد هه‌ر سه‌یری ده‌کردم، سه‌یرکردنیکی خۆشه‌ویستی و عیشق‌بازی، ترسام دایک و باوکی بزانه‌م هه‌زم لێ‌ده‌کا، ده‌رم بکه‌ن، یا وه‌ك ئاژهل بمفروشنه‌وه به‌ مالتیکی دی. ئهو پۆژه به‌ نیازمی چوونه‌ بازارپوون، به‌لام محهمەد خۆی کرد به‌ نه‌خۆش و چووه‌ ژووره‌که‌ی، دایکی گوتی: ئاگاداری

مەھمەد بە، ئىمە بۇ بازار دەچىن. گوتىم: بە سەرچاۋ. بەلام زۆر دەترسام، بە ھۆى بىنىنى مەۋە (بى بەرگ) بە راستى توۋشى نەخۇشى بوۋى. ئەۋان پۇيشتىن و دەرگام داخست، كارەكانم كۆتايى پىھىنا و چومەۋە ژورەكەى خۆم، دەسمگرد بە خويندەۋەى يادەۋەرىيەكانم، لە ھىندى يادەۋەرىيدا چاۋەكانم پىر لە فرمىسك دەۋون و دلۆپ دلۆپ دەكەۋتنە سەر لاپەرەكان. لەۋ كاتەدا (مەھمەد) بانگىكردم گوتى: ۋەرە چام بۇ بكە سەرم نازارى ھەيە. چاۋم سىرپىيەۋە، دەفتەرەكانم ھەنگرت و چووم بۇ چىشتخانەكە، ئەۋىش دانىشتىۋو لە سەر كورسىيەك، كە دەيىنىم، پەنگى تىكەدەچو!!.

گوتىم: چۆنى مەھمەد؟

گوتى: باشم، بەلام سەرم نازارى زۆرە، چايەكم بۇ بكە. ھەستم لاي بو، جاروبار زۆر بە تاسەۋە تەماشايىدەكردم، پەنگى چەن جارى دەگۆرا و ئارەقىدەكرد، كە چايەكم بۇ برد، دەيويست قسە بكا، بەلام نەيدەتوانى، لال ببوو و ۋوشەى لە زار بۇ دەرەدەھات، چايەكم بۇ دانا و گوتىم: گەر ئىشت نىيە دەچم بۇ ژورەكەم پىشۋويى دەدم، بە سەيركردنىكى تامەزۋى ھەرزەكارىيەۋە چاۋەكانى پىر لە ئاۋ ببوون، نىۋچەۋانى لەبەر ئارەق كىرەۋە بىرقەى دەھات. بە دەنگىكى لەرزۇكەۋە گوتى: بىرۇ!.

پاکشابووم لە سەر قەرەوێڵەکەم، خەیاڵ بردبوومیەو، هات و
لەبەردەم دەرگای ژوورەکەم وەستا، "پەنگی زەرد ببوو، قسەی
نەدەکرد و دەمی تەتەلەیی دەکرد، دەسی دەلەزێ"، منیش
هەستام، ئەویش کەمێ هاتە پێشەو، لێی نزیکبوومیەو، گوتم:
محەمەد، دەسکاری کارەبات نەکردوو؟!؟
گوتم: نا.

گوتم: ئەو بوو تیکچووی؟!؟

بە چەن وشەیهکی پچر پچر گوتم: من تۆم خۆشدهوی، لەو
پۆژەوێ بێ بەرگ تۆم بینێو، خەوم نییە.
گوتم: محەمدگیان، من خوشکی تۆم، چۆن دەبی برا حەز لە
خوشکی خۆی بکا؟! هێدی هێدی لێم نزیکدەبوو، گوئی لە
قسەکانم نەدەبوو، باوہشی لێدام، منیش وەک برایی باوہشم لێدا تا
کەمێ دڵی هێوربێتەو، بەلام ئەو دەس و دەمی دەگیڕا و
دەیویست پابواردن بە لەشم بکا، زۆر بە هێزبوو، وەک شیت وابوو،
دورمخستەو، بەلام ئەو لال ببوو و بە دەستە لەرزۆکەکی هەر
دەسی دەهینا. ژوورەکەم جیھێشت و چووم بۆ چێشتخانەکە، لە
دوامەو هات و دەپارایەو تا بێلم پابواردن بکا، هەرەشم لێکرد
گوتم: بە ساهیرە و مایرە دەلێم، بابازان ئەو برا چاک و دڵسۆزیان
دەیهوی زولم لێبکا. چاوەکانی پر فرمیسک بوون، گوتم: بە دەس
خۆم نییە، خۆشم دەویی، ئەشقت بووم!!.

گوتم: تۆ منت خوشدەوى، دەبى زۆلم بگەى و پىم پابوئىرى؟!
لەو كاتە زەنگى دەرگا لىدرا، بە دەنگىكى لەرزۆكەو گوتى:
نەكەى لای ساهىرە و ماهىرە باسى بگەى.

گوتم: باشە بە سەرچاۋ. ئەو پۇيشت بۆ ژورەكەى، منىش
دەرگام لىكردنەو. محەمەد پۇژانە بە ترسەو تەماشای دەكردم، لە
ھەرەشەكەم دەترسا، چونكە زۆر ساهىرە و ماهىرەى خوشدەويست،
ھەر كاتىكىش بانگم بگردايە، پىم دەگوت: محەمەدى بىرام، تەنيا بۆ
ئەوھى منى لە بىر بچى، جاروبار بەزەيىم پىدەھاتەو كە
ھەرزەكارىكە و ئاشقى من بوو، زۆر پەشىمان بووم كاتى
داكەندى جەلەكان دەرگام دانەخستبوو، چونكە پىشتەر، محەمەد بە
پاستى وەك خوشكى تەماشای دەكردم. شەويكىيان لە نىوہ شەودا
بوو، لە پىش دەرگاكە بوو بە دەنگەدەنگ، چەقۆكەم لە ژىر
سەرىنەكە دەرھىنا، چوومە نزيك دەرگاكە و گويم ھەلخست، كوپ و
باوك بوون. عەبە دەيگوت بەم نىوہ شەو چىيدەكەى لای ئەم
دەرگايە!! كوپەكەى گوتى: ئەى تۆ چىي دەكەى!! ھەر ئىستە
دەچم بە دايكم دەلیم، كە پىوھندىي نەئىنييت لەگەل نەسرىن ھەيە.
باوكى گوتى: جارىكى دى لای ئەم دەرگايە نەتبىنم.

ئەويش گوتى: منىش نامەوى لای ئەم دەرگايە بتبىنم و
خيانتە لە دايكم بگەى. ئەو شەپەريان بۆ من زۆر باشبوو، چونكە
لەو شەوھو كەسيان لە ترسى ئەوى دىكەيان نەياندەويئرا بىن،

یادەوسریبەکانس کچه کوردیکی نەنفالکراو

هیچ کەسیان مانیان بۆ ئەویدی چۆل نەدەکرد، تەنانەت لە ترسی
یەکدی زۆر سەیریان نەدەکردم، قەسیان لەگەڵمدا نەدەکرد. بەو
بەسەرھاتیان پزگاربووم لە ھەردووکیان.

(۱۶)

ئه وشه وه زۆر بیزار بووم، ده سم کرد به نویسنی یاده وهرییه کانم،
 له دهفته ری چواره می یاده وهرییه کانمدا بووم، له دوا لاپه ری
 هه رده فته ری، وینه یه کم کی شابوو، له دهفته ری یه کمدا په له
 هه وریکی په ش، له دووم وینه ی قه له په شی، له سییه م بایه قوشی.
 بیرم کرده وه له چواره مدا وینه ی چیبکه م، هه ناسه یه کی زۆر قوولم
 هه لکی ش، گونده که مانم بیر هاته وه، ده سم کرد به وینه کردنی
 جواترین وه رز، شاخوداخی پشت گونده که مانم دروسکرد و نه و
 پیده شته م به گوله نیرگز و گولاله سووره پر کرده وه، وامده زانی له
 نیو گونده که مانم، هیند دلم به و وینه یه خوشبوو، زۆر گریانمی،
 له گه ل وینه کی شانی هه ر گولی، فرمیسک ده بووه ئاورینگ و
 ده تکانه سه ر په ری گوله کان، وینه ی خۆری زۆر جوانم له و دیوی
 شاخوه کی ش، به تیشکه که ی گوندی پوونا ککرده بووه، خه یال
 بردبوومیه وه، وامده زانی له گوندیم و له خه ونیکی ترسناک
 پاچله کیوم و خه ونه که بۆ دایکم ده گیرمه وه، به لام که خۆم بینیه وه
 له سه ر قه ره ویلهم، له ژووریکی به ندیتی تاکه که سیدام، سه رم بۆ
 ئاسمان به رز کرده وه، ده سه کانم بلند کرد و له خوا ده پارامه وه،"

خوۋا گيان، تۇ بلىنى پۇژى بى ۋ بچمەۋە بۇ گۈندەكە مان ، لە گەل
دايكوباۋكم ۋ پىنباۋ ژيان دەس پىيكەينەۋە،خوۋا گيان سكا لا يەكە ۋ
بە تۇي دەلىم، تۇ خۇت دادوۋەرى ھەموو جىھانى، دەبى كەى
دانگايى ئەم مۇۋقە ترسناك ۋ خراپانە بگەى، گەلى زولمە لىكراۋە
كەس نەزانى تۇ دەيزانى، تۇش خاۋەن بەزەيى زەۋى ۋ ئاسمانى،
دەبا بەس بى! خوۋا گيان بەس!! " سەرم داخست ،چەن دلوپ لە
ئەسرىنم پىشت،دەفتەرى يادەۋەرىيە كانم لە شوينى خۇى دانايەۋە
چوۋمەۋە سەر قەرەۋىلەكەم،ئەۋ شەۋە بە خەيالى گۈندەكە مانەۋە
خەۋ بردىمىيەۋە.

(۱۷)

ئەو بەیانییە، محمد و دایک و باوکی لە خەو زوو هەستان، دلێان
زۆر تەنگبوو، سەر مسوڕ ما بوو، لە دلی خۆمدا دەمگوت: دەبی محمد
نەینییە کە ی نە درکانبی!! کە لە گەل یە کدی گفتوگۆیان دە کرد ،
هەستم لای ووشە بە ووشەیان بوو، تا شتی بزائم، دەمویست
پرسیار بکەم، بە لام لە وە لامە کە ی دە ترسام، نە وە ک پیو هەندی بە
منە وە بی، هەرسێکیان بە نیازی دەر وە بوون، زۆریش بە پە لە
بوون، لە کاتی پۆیشتنیان، چووم بە رێیان بکەم، پێشئەو هە ی
عایشە سواری قەمەرە کە بی، گوتم: عایشە بۆ دلتان تەنگە، چیی
بوو؟! بە توو پەییە وە گوتی: لە سایە ی سەری ئێو هە وە، ئێو هە ی
عێراقیی، چیی نە بوو!! دەرگای قەمەرە کە ی بە توندیی پیو هە دا و بە
چەنە گە ی هیما ی بۆ عە بدوللا کرد کە پڕوا. زۆر ترسام، گوتم: محمد
نەینییە کە ی با سکر دوو هە، دلنیام چوون تا بە مالیکی دیم
بفرۆشنە وە!!

بە دلنکی تەنگە وە گە پامە وە چێشتخانە کە، هەردوو کچە کە
دانیشتبوون، لە چاو هەروانیی بوون تا خواردنیان بۆ ئامادە بکەم.
سایرە گوتی: نەسرین بۆ وا بی هیزی دەلیی نە خووشی؟.

گوتى: كەمى سەرم ئازارى ھەيە.
ماھىرە گوتى: خۇ دايم قسەي پىنەگوتوى.
گوتى: قسەش بكا مافى خۇيەتى.
گوتى: بۇ مافى خۇيەتى، تۆ ئەم ھەموو خزمەتەمان دەكەي،
زۆر پىمانەۋە ماندوۋى، ھىشتا دەلىي مافى خۇيەتى؟
ساھىرە گوتى: توخوا پىمان بلى چىي بوۋە؟
گوتى: بەياني زوو (محمد وياوك و دايكتان) زۆر دليان
تەنگىبو، كە بە دايكتانم گوت چىيىبوۋە، گوتى: لە ساىە سەرى
ئىۋەۋە چىي نەبوۋە.
ساھىرە گوتى: تۆ تاۋانت چىيە، سوپاي سەدام ھەپەشەي
گرتنى وولاتەكەمان دەكا. زۆر گەشبوۋە، دلم زۆر خۇشبو،
بەلام لەبەر كچەكان دەرمنەدەپرى كە دلم زۆرخۇشە.
گوتى: چىيىبوۋە ناگادار نىم؟
ماھىرە گوتى: ئەمشەۋ سوپاي سەدامى پىشاندا لە سنوۋرى
ولاتەكەمانە و بە نىازە پەلامارمانبدا، پاش نانخواردن دەچىن
سەيرى تىلىڧىزىۋن دەكەين تا سوپاكە بىيىنى.
ھەر بە پەلە خواردن ئامادەكرد، بۇ يەكەمجاربوۋ لەگەلىان
دانىشم و نانېخۇم، كارەكانمان بە پەلە تەۋاوكرد، چوۋىن بۇ
ژوۋرەكەم، تىلىڧىزىۋنمان پىكرد، سوپاي عىراقم بىنى بە كۆپتەر،
تانك، زىيىۋش و فېۋكە لە سنوۋرىۋون، دلم كرايەۋە، بەلام لە دلى

خۆمدا گوتم: گەر ئەم سوپایە بێن، خەلکی ئێرە ئەنفالە کەن،
منیش بۆ دووەمجار ئەنفال دەکریتمەوه، بەزەیییم بە هەردوو کچەکە
دەهات، لەم تەمەنە بەردەسی پزێم بکەون ئابروویان دەتکێنن،
چونکە زۆر بێئابوون، بەلام زۆر حەزە کردە عایشە، عەبدوللّا و
محمد، بکەونە ژێر دەسی سوپاکە و تا بە چاوی خۆم ببینم چۆن
دەنالیئن.

لە دەرگا درا، کچەکان بە پەلە بۆ ژووری خۆیان چوونەوه،
منیش خۆم گەیانده دەرگا کە و کردمەوه، هاتنە ژوورەوه بەلام
نەچوونە ژوورەکانی خۆیان، لە چیشخانە کە دانیشتن. گوتیان:
چایی بکە.

عەبدوللّا: نەسرین، سەدام دەیهوی وولاتمان داگیربکا، دەبی

بیکا؟؟

گوتم: دەیکا، چونکە زۆر درێندەیه، ئێمە گەلی عێراقیی بووین،
بەلام چونکە کوردبووین، بە ئن، منداڵ، پیر و لاوهوه، ئەنفال
کردین و ئێمە وەک جارییه بە ئێوه فروشت. عایشە زۆر ترسا،
تووڕە بوو لە عەبدوللّا، گوتی: بپۆ واستەیی بدۆزەرەوه، بۆ ئەوهی
کاتی پوڤیشتنمان بۆ هەندهران پێشبخات، بپۆ بلی هەفتهیی زۆرە،
نەوه ک سەدام پەلامارمانبدا و نەتوانین پابکەین، پتر تووڕەبوو
گوتی: بۆ ئەومندە بێدەسهلاتیی، خزمان بەیانی دەپۆن، هەر ئێمە

دەمینین، ئەویش چایەکی خواردەوه و بە خێرای لەگەڵ محمد پۆیشتن.

زۆر پەشیمانبووم لە وەلامەکەم، چونکە زیاتر ترسان و بوو هاندەری زوو قوتاربن و بۆ هەندەران بچن.

پاش چەن کارێری هاتنەوه، ئێمەش هەر لە چێشتخانەکه دانیشتبووین عەبدوللأ گوتی: چوومە لای ناسیاوی، سێ پۆژی پیشخست، واتا ئێمە چوار پۆژی دیکە دەپۆین، بەلام دەزانن خەلکیکی زۆر پۆیشتوون بۆ هەندەران!! بەم هەوالە عایشە هیزی ئەژنۆی شکا، زۆر هەستەراگرت، ئایا من دەبەن بۆ هەندەران یا نا، بەلام بە هیچ شێوەیەکی باسی منیان نەدەکرد. شەوی لە ژوورەکه‌مدا سەیری تیلیفزیۆن دەکرد، چاوەڕوانیی ئەوەبووم ساتی زووتر سوپاکە پێتم پەلاماری کویت بدات، تا ئەمانە پزگار نەبن.

لە دەرگای ژوورەکه‌م درا، هێشتا زووبوو، کە دەرگاکه‌م کردەوه عایشە و میژدەکه‌ی بوون، بۆ یەکەمجار بوو عایشە بێتە ژوورەکه‌م، پریاسکەیه‌کیان پێبوو، لە سەر قەرەوێڵەکه‌ دانیشتن، عایشە زەردەخەنەیه‌کی بۆ کردم و بە شەرمەزارییەوه گوتی: هەموو بپوایەکم بە تۆ هەیە، ئێمە چوار پۆژمان ماوه لیژە و دەچین بۆ هەندەران، تا یەک مانگ نایەینەوه، دەبی ئاگاداری مالدی، هەرکەسی هات، بلێ چوونە بۆ هەندەران، پریاسکەیی پەر لە پارە

یادهوهرییه کانسی کچه کوردیکی نه نفالکراو

بۆ هینابووم، گوتی: نزیکى سال و نیویکە تۆ خزمتان دهکەى،
ئەم پارەیه له برى ماندوو بوونته.

گوتم: چيیدهلین به سهراچاو.

گوتی: سوپاستدهکەین، زانیم جیى دنیایى ئیمەى. ههستان و
چوون بۆ ژوورى خویان. دلایان زۆر خوشبووکه پرگاردەبن، منیش
دلتهنگبووم چونکه ئهوهى له خهیاڵمدایه نایهتەدى، بۆ دووه مجار
نه نفالده کریمهوه.

(۱۸)

گه یشتینه سییه پوژ، بۆ به یانی نۆره ی پۆشتنیان بوو، شهوی
خویان ئاماده ده کرد، تا شهوی درهنگ خویان خه ریک کرد بوو،
منیشیان زۆر ماندوو ده کرد، چونکه داواکاریان زۆر بوو، بۆ یه که مجار
بوو هه ردوو کچه که به شهو بۆ سه ردانیم بۆن.

ساهیره گوتی: هه زمان ده کرد تۆش له گه ئه مان بۆیت.

گوتم: منیش هه زمه کرد، به لام چیبکه م، باوک و دایکتان ناهین
و خانوو که یان به من سپاردوو. له و کاته دا دایکیان هات گوتی: به
په له وهرن بۆ ژوو ره کانتان، زوو بنوون، چونکه به یانی زۆر زوو ده بی
بگهینه فڕۆکه خانه، به منیشی گوت: به یانی زوو هه ئه مانسینه له
بیرت نه چی، ئینشه ئه له هه هاتینه وه له هه نده ران، دیارییه کی زۆر
جوانت بۆ دینم، شهو شادیان لیکردم و پۆیشتی.

خه میکی زۆر پوو ی تیکردم، نه مه زانی چیبیکه م، ته ماشای
تیلێفریۆنه که م ده کرد، تغم له سوپاکه ده کرد بۆ هیرش ناهین. به
قینه وه کوژانه وه، چوو مه سه ر قهره ویله که م گوتم: با بنووم،
چونکه به یانی زوو ده بی هه ستم و به پریان بکه م، ئه وان پزگاره بن

منیش دووباره نه نفال ده کړنمه وه، به و خه مه وه له سهر قهره ویله که
پاگشام و نووستم.

له بهر توندیی و به هیزی لیدانی ده رگا که، پاچله کیم، زور
ترسام، سهیری کارژرمکرد، له سئی شهودا بوو، به ئاسپایی و به
سارديیه که وه چووم ده رگایان لیبه که مه وه، تا دوا مالواییان لیبه که
و بچن بو هه نده ران، ده رگا مکرده وه، ترسیکی سامناک پروی
داپوشی بوون، قسه یان بو نه ده کرا، وهک لالیان لیها تبوو، پرسته یه کی
جوانیان بو دروستنه ده بوو تا تیبه که م.

گوتم: عایشه چییبوو، تو وه لام بده وه؟!!

گوته: گویت له گرمی نهو توپانه نییه، نهی نازانی کاره با
پراوه؟! که ههستم پاگرت، راستیده کرد، زور دلخوشتبووم، ههستیان
به دلخوشتیه که م کرد. عه به وه ستابوو و پهنگی مردووی لینیشتبوو.
عایشه گوته: ده توانی بچی بو سهربان و بزانی چییبوو؟!

سینگم ده رپه ران، به بزه وگالته پیکردنه وه، سهیریکی (عه به) م
کرد و گوتم: به سهرچاو هه ریخته. به پهله ههنگای خوشیم دنا،
سهرکه وتم بو دووهمین نهومی سهربانه پانوبهرینه که یان، له هه
چوارلای سهربانه که وه ته ماشامده کرد، فرۆکه و کوپته ری پژیتم
بینی به ئاسمانی کویته وه، ده باب به وزیپووش له سهر شه قامه کان
هامووشو یانده کرد، چه کدارانی کویتیان سهر کوته کرد، دلم
گه شبوو وه، هه زنده کرد هه به زویی ئه م هه واله بگه یه نمه عه به و

عایشه، بۆ ئه‌وه‌ی بیا ئنۆقینم. چوومه خواره‌وه، هه‌موو
وه‌ستا بون، له‌ دوا پایه‌ی په‌یژه‌که، له‌ شوینه‌ی عایشه‌ فری دامه
خواره‌وه و له‌شی پووشانم، گوتم: سوپای عێراقیی کویتی
گرتووه، به‌ ئاره‌زووی خۆی به‌ ئاسمان و زه‌وی کویتدا
ده‌سوڕینه‌وه، مۆلگه‌کانی کویتی به‌ر ساروخ و تۆپ و هاوه‌ن داوه.

عایشه‌ گوتی: ئیمه‌ ده‌توانین بچین بۆ هه‌نده‌ران!!

گوتم: تازە ناتوان، گەر دوینی بوایه‌ ده‌تانتوانی.

پوویکرده‌ می‌ردی، هه‌زار جنیوی پێدا و پێسوایکرد، زیاتر
دلخۆشیکردم، ده‌می ته‌ته‌له‌یده‌کر، نه‌یده‌زانی چیبیلی، که‌می بیرى
کرده‌وه و گوتی: با بچینه‌ ژێر زه‌مینه‌که‌وه.

عایشه‌ گوتی: نه‌سهرین، جیوبان بۆ ژێر زه‌مینه‌که‌ به‌ه و خواردنمان
هه‌ر بۆ ئه‌وئ بۆ بینه، هه‌ر که‌س هات بلی چوونه‌ بۆ هه‌نده‌ران.

ته‌نیا به‌زه‌ییم به‌ هه‌ردوو که‌که‌ ده‌هات، ده‌سم نایه‌ سه‌ریان
گوتم: مه‌ترسن هیچ نابێ. هه‌ر پێنجیان چوونه‌ ژێر زه‌مینه‌که‌وه،
ژێر زه‌مین بووه‌ هه‌نده‌رانیان، منیش چوومه‌وه ژووره‌که‌ی خۆم،
گوتم: "پۆژان پۆژی له‌ دوايه‌" ده‌بێ ئه‌مجاره‌یان تۆله‌ی خۆم
به‌که‌مه‌وه، چالاکیی دیکه‌ بۆ خه‌باتی (هێزی گیانیی تۆله‌ی کچان)
تۆمار به‌که‌م.

تا کاتی به‌یانی، چه‌نجاری چوومه‌وه سه‌ریان و هه‌والی ناخۆشم
بۆ ده‌بردن، ژه‌می به‌یانیم بۆ بردن، له‌ ترسان خواردنیان بۆ

نەدەخورا، لەگەڵ گرمە و دەنگی ھەرتەقەیی دڵم پتر
خۆش دەبوو، لای من دەنگی تەقەیی خۆشیی بوو. لە دووھەمین
پۆژ، بەیانی زوو بۆ سەریان چووم، کە پوانیم، چەکداری پۆژیم
مالەکان دەپیشکەن، منیش ترسم لێنیششت، بە پەلە ھاتمە
خوارو، چوومە ژێرزەمینەکە و ھەوالتەکم پێراگەیاندن، ھێزی
ئەژنۆیان شکا، عایشە دەگریا، عەبدوللّا و محمد پەنگی مردوویان
لێنیششتبوو، ساھیرە و ماھیرە لەوان ئازاتربوون، بە ھێمنی و بێدەنگ
چووبوونە نیۆ دەریای خەیاڵیکە قوولەو، بەزەیییم بە ھەر دوو کچەکە
دەھات، لێیان نزیککە وتمەو، دەسم بە سەریاندا دەھێنا و دڵم
ھێوردەکردنەو.

چوومەو بە چیشخانەکە، لە سەر کورسیی دانیشتم و سەیری
دەرگای ھەوشەمدەکرد، لە چاوە پوانیی لێدانە دەرگاکی بووم.

(۱۹)

پاش كاژىرى، ھەر بە قۇناغە تەنگ و شەق دەرگاي ھەۋشەيان
كردەۋە و ھاتتە ژوورەۋە، جامى قەمەرەكەيان شكان، منىش
ھەستام، زۆر ترسام ئەمانىش زولم لىبەكەن و بۇ دوۋەمجار ئەنقال
بكرىمەۋە، چونكە سەربازەكان زۆر قىن لە دل دياربوون.

كە منيان بىنى، سەربازىكان (بە زمانى كوردىي بە ھاپىكەي
گوت: پىي بلى تۆ بۇ بە تەنياي، مالىھەتان لە كوین؟) موچركى لە
نوکی پىمەۋە ھات و لە تەۋقى سەرمەۋە دەرچوو، لالىكرەم،
نەمدەزانی لە خوشياندا چىيىكەم و چىيىلەيم، بۆمدەركەوت ھەر
چوار سەربازەكە كوردن، بە زمانىكى عارەبىي شكاو و دوکەلاۋى
قسەي لەگەل دەرەم، منىش پەلامارمدا و ماچم كرد، گوتم:
قوربانتانېم ئىۋە كوردن؟! ئىۋە براى منن. زۆر سەريان سوپمايوو

گوتيان: تۆ لىرە چىيدەكەي، مالتان لىرەيە!!!

گوتم: جارى پرسىار مەكەن، ۋەرن دانىشەن، با چايەكتان بدەمى
ۋەئوسا باسى خۇمتان بۆ دەكەم. لە كاتى چا خواردنەۋە بوو،
يەكيان گوتى: فەرموو باسى خۆت بگە.

گوتم: من کچه کوردیکس ئەنفالکراوم، پڕژیم بەم عارەبانەى
فرۆشتووین، من ئیستە لەم مالهەدا کۆیلهەم، جارێهەم.

هەپەسابوون، وازیان لە چا خواردنەوه هێنا. یهکى دیکه گوتى:
چەن کەس دەبوون !!؟.

گوتم: یهکەمجار هەفتا کچ بووین، بەلام نازانم دواى ئیمە چەندى
دیکەیان فرۆشتوو. سەربازى سییهەم: خاوەن مالهەکە لە کوین؟

گوتم: لە ژێرزەمین خۆیان هەشارداوه، بە منیان گوت: پاسەوان
بە، گەر یهکى هات، ئاشکرامان مەکە و بلى چوونە بۆ هەندەران،
پیاوهکە ناوى (عەبدوللا) یه، زۆر زوڵمى لیکردووم، ئابرووى
بردووم، تەنانەت کۆرەکەیشى دەیویست ئابرووم بەرى، منیش
چاوهروانى پوژى و بووم تا تۆلە بکەمەوه !!.

گوتمان: شۆینەکەمان پێبلى، هەر ئیستە تۆلەت دەکەینەوه.
چاویانکرا بووه، دەیانگوت: ئەو ترسنۆکانه بوونە ئەو پیاوهى
شەرەف و ئابرووى ئیمە بەرن.

دلم زۆر خوشبوو کە گوتمان (شەرەفی ئیمە)، هەستم دەکرد بە
راستى کوردی دلسۆزن، بران و پششى منن، هەر یهکەیان (ریبانى)
بوو، هەر یهکەیان پێشمەرگهیی بوون. بە خیرایى بەرهو
ژێرزەمینەکە هەنگاوم دەنا، هەر چواریان بە دوومکەوتبوون
دەرگای ژێرزەمینم کردەوه، بێپرسینهوه بە قۆناغه تەفەنگ، شەق و
زله، کەوتنە لیدانى (عەبە) و (هەمە). (عایشە) ئەژنۆی شکابوو و

نهیده توانی هستی، چه نه گهی دهله رزی و لیدانی دهنگی دانه کانی دهات، هر دوو کچه که له سوچیکی ژیرزه مینه که خویان ئالانبوو یه کدی و دهگریان، دهسه ناسکه کانیان دهله رزی.

(عهبه و حه مه) هاواریان دهکرد، په لاماری پئی سهربازه کانیان دهدا ماچی بکه، تا وازیان لیئین.

یه کیان گوتی: ئابرووی ئهم کچه کورده تان بردوو، ئیوه ی بیغیره؟! ئهمه شهره فی ئیمه یه، ئیمه کوردین، دهسیان به لیدانیان دهکرده وه. بانگیان دهکردم، (نه سرین) پییان بلّی وازمان لیئین.

یه کی له سهربازه کان زۆر توو په بوو، به (عهبه) ی گوت: هر ئیسته له بهر چاوت ئابرووی هر دوو کچه که وژنه کهت ده بهم، بابزانی ئابروو چییه!!

په لاماری کچه کانیدا، هاواریان دهکرد. منیش به په له پامکرد، گوتم: نه که ی، ئهم دوو کچه زۆر به زه بیان پیمده هاته وه، گهر ئیمه ش ناپاکی به ران بهر ئابرووی خه لکی بکه ی، له گه ل ئه وان جیا وازییمان چییه؟

سهربازی گوتی: راست ده کا، واز له ئابروو بیئن، با ئهم دوو سه گبابه بکوژین.

گوتم: نه که ن ئیوه بیان کوژن، به گوپی شه هیدان، ده بی من به ده سی خۆم بیان کوژم، له ئیوه باشتر ده توانم چه که به کار بیتم، (ریبازی برام و پیشمه رگه) فیریان کردوین.

سهریازی چه‌که‌که‌ی دایه ده‌سم، گوتی: فهرموو بیانکۆزه. چه‌کم
پراگیشا، پووی لووله‌ی تهنمگ له (عه‌به) کرد، به خشکه خشک،
ده‌یویست بگاته پیی سهریازه‌کان و ماچی بکا و بیاریته‌وه، نیشانم
له سهر دلی گرت ویه‌ک فیشه‌کم لیدا، نیشانی دیکه‌م له سهری گرت
و می‌شکیم پێژان، عایشه که‌وتبوو، چاوه‌کانی کرابوونه‌وه، پووی
تفه‌نمگ له (حه‌مه) کرد، هاواریانکرد، عایشه بوورایه‌وه، ساهیره خوی
پینگه‌یاندم، چاوه‌کانی به فرمی‌سکی ناو‌می‌یدی سوور‌بیوون، زۆر
پارایه‌وه که برا‌که‌ی نه‌کوژم، ده‌سم سارد‌بووه‌وه، گوتم: نه‌که‌ن بلی‌ن
زولمان لیده‌کا، (عه‌بدوللا) ی باوکتان، شه‌وانه ده‌هات بو‌گیانم
ده‌یویست ئابرووم به‌ری، (حه‌مه) ههر به‌وشیوه‌یه، به‌لام له پیناو
توو خوشکه‌که‌ت، کوشتنی (باوکتان) م به‌سه. سهریازه‌کان بیده‌نگ
ببوون، زۆر به‌زه‌ییان پیمده‌هاته‌وه، گوتیان: چیدی ده‌لیی به
سهرچاو، گهر تو له‌بهر خوشکه‌کانی ده‌ست له (حه‌مه) ناچی، نیمه
ده‌یکوژین. گوتم: نه‌خیر، زۆر سوپاستانده‌که‌م، نامه‌وی بکوژری،
چه‌که‌که‌م دایه‌وه ده‌س سهریازه‌که‌ و دلم ئوخه‌ی کرد که (عه‌به) م
کوشت، (حه‌مه‌د) م به‌خشیه ههر دوو خوشکه‌که‌ی. سهریازه‌کان
گوتیان: با برۆین، تۆش له‌گه‌لمان وه‌ره، چونکه ناتوانی له‌م ماله
بمینی.

بۆ دوا جار، ته‌ماشای (ساهیره و ماهیره) م کرد، چاوه‌کانیان له‌بهر
گریان سوور‌بیوو، فرمی‌سک به‌پوومه‌تیانه‌وه ههر ما‌بوو، گوتم:

يادوهورييه کانس کچه کوردیکس نه نفالکراو

له بهر هر دوو وکتان نه بوايه، (دايك و براکه تان) يشم ده كوشت، به لام
خوا قورباننئى ئيويهان بكا. ته ماشايان ده كردم و هيچ قسه يان
نه ده كرد، چه په سابوون، چونكه ديمه نى وا دلته زينيان نه بيني بوو.
چاوه كانم پر له نه شكبوون، زور به زه ييم به كچه كان
ده ماته وه، پووم وهرگيږا، له گهل سهرباز ده كان چووينه دهره وهى ژيږ
زه مينه كه.

چوومه ژووره كم، پاره كان و هر چوار ده فته رى ياده وه ريبه كانم
هه لگرت و چووينه دهره وهى ماله كه، له كزيه يه تىي ئه و ماله
رزگار بووم.

(۲۰)

ھەر بە كراسى جەلەبى عارەبىيەۋە، شان بە شانى سەربازەكان
دەپۇيشتەم، ھەموو سەربازەكانى سەر شەقام سەيران دەكردەم،
منىش سىنگەم دەپەرەپانېو، شانازىم دەكردەم كە تۆلەي خۆم
كردېۋەۋە چوار كوردىي دىسۆزىش لەگەلمدا بوون، بە راستى
براپىشتەم بوون. لە دورەۋە پىاۋىكى بە تەمەن دىيار بوو، جلىكى
كورديي لەبەردا بوو، مژى لە جگەرەكەيدەدا و سەيرى
ئەملاۋئەۋلاي دەكردەم وچاۋى لە دۋاى يەكى دەگىپرا. نۆر
گەشبوۋمەۋە، بە پەلە بۆلاي پۇيشتەم يەكسەر دەسەكانىم ماچكردەم،
گوتەم: مامە گيان، تۆ چىيىدەكەي لىرە؟! توخوا بىكە بە كچى خۆت.
سەرىسورما بوو، كچى كورد وچوار سەربازى كورد دەورمان
دابوو.

سەربازى: مامە گيان چىيىدەكەي و بە دۋاى چىيدا وىلى؟
گوتى: كۆپرەكان، ئاگرى جەرگە ھەلى گرتووم، كۆپىكى تاقانەم
سەربازە و لىرەيە، ھاتووم لەگەل خۆم بىيەمەۋە.

يەكيان گوتى: ناۋى چىيە و ناۋىشانىم بدەرى؟
گوتى: ناۋى ئەھمەدە، بەلام ناۋىشانى نازانم.

سەربازەکه گوتی: مامە گیان، ئەو هی ناو نیشان دەزانسی
نایدۆزیتەو، تۆ بێناو نیشان چۆن دەیدۆزیتەو؟! خۆ ئێرە گوندی
نییە و پرسیار بکە ی لە خەلکی ئاوازی، مامە گیان ئێرە
دەولەتیکە!!

یهکی دیکە گوتی: مامە گیان، یاخوا بە خێریبی، بە راستی گەر
دەتەوی کۆرەکەت خوا بیپاریزی و بە سەلامەتی بیتەو، ئەوا ئەم
خوشکەمان بگەینەو کوردستان.

گوتی: مامە گیان توخوا جێم مەهێلە، من لێرە تەنیا ئێو بە
کەسی خۆم دەزانم.

گوتی: کچەکەم، تۆ لێرە چیی دەکەیی؟!
نەیانەشت وەلامبەدەمەو.

سەربازی گوتی: مامە گیان هیچ پرسیار مەکە، گەر پیکەو
بپۆنەو، لە پێ بۆت دەردەکەوی، ئەم کچه چ کچه کوردیکی
قارەمانە!!

مامە پیرە: بە سەرچاو دەیبەمەو، بەلام نابێ کۆرەکەم
بدۆزمەو؟!

گوتیان: مامە گیان دلنیا بە ناتوانی بیدۆزیتەو، تۆ خوا
خۆشیووستووی کە تووشی ئێمە بووی، گەر بپریار بەدی بۆ
کوردستان دەگەڕیتەو، ئێستە دەچم هاوپییکەکی خۆم دینم،
شوفیری ئەمبولانسە و کۆردە، دەتانگەینیتە نیو وولاتی خۆمان.

(۲۱)

لە فارگۇنى ژمارە دوو، لە دوو كورسى ژمارە (۴۹ - ۵۰) لە دواى
دواۋەى فارگۇنەكە دانىشتىن، ھەناسەيەكى ئازادىيىم ھەلگىشا،
سەيرىكى مامە پىرەم كرد، تەۋاۋ پىشى سىپى بىۋو، ھەزمەدە كرد
سەرم بىخەمە سەر سىنگى پىشۋى بىدەم، پىشۋىيەكى كچ و
باۋكايەتتى. ئەۋىش تەماشايكردم، گوتى: كچەكەم كاتىكى زۆرمان
بە دەسەۋەيە، ھەزەدەكەم باسى خۇتەم بۇ بىكە، چۈن گەيشىتتە
دەۋلەتتى كۆيت، چۈن بىزانم تۆ كچە كوردىكى
قارەمانىي؟! پاكەتتىكى تازەى لە گىرفانى دەرھىنا و كرديەۋە،
جگەرەيەكى لىدەرھىنا، دايگىرسان و يەكدوۋ مژى لىدا، پوۋى
تېكردمەۋە گوتى: فەرموۋ كچەكەم، باسەم بۇ بىكە، مەن باۋكى تۆم،
ۋەك (پىزان) ى كچمى.

گوتە: مامە گىيان نازانم لە كوئۇۋە دەسپىبەكەم "ئىمە خەلكى ئەۋ
گوندانەين كە بەر شالاۋى ئەنقال كەۋتەن، لە بەھارى سالى ۱۹۸۸،
كارەساتى ئەنقال ناۋچەكانى ئىمەيشى گرتەۋە، ئەنقالكراين.
سات بە سات، قۇناغ بە قۇناغ، بەسەرھات لە دواى بەسەرھات،
بۇ مامە پىرەم باسكرد. ئەۋىش جگەرەى بە جگەرە دادەگىرسان و

نەيدەكوژانەۋە، پەكوۋ، پەكوۋ و ھەناسە ھەلگىشانى، ۋاي
لەيدەكردم گەرموگۈپتەرىم لە سەر گىرەنەۋەۋى پاستىيەكانى
بەسەرھاتەكانم. كە سەيرى مامە پىرەم كرد، فرمىسك لە چاۋەكانىدا
قەتەيس مابوون، منىش گريانم دەھات، كە يەكى ھەيە و بەزەيى
پىمەدەتەۋە و دىسۆزە. پاش ماۋەيەكى دوورودرىژ لە باسەكەمدا،
دوا ووتەم كە بىننىنى مامە پىرەبوو، فرمىسكەكانىم بىننى دىلۆپ
دىلۆپ بە نىۋ پىشە سىيىيە پاكوبىگەردەكەي دەھاتە خوارى، منىش
خۆم بۆرەنەگىرا و گريام. پارچە پەروەيەكى لە باخەلى دەرھىنا،
ئەسرىنى چاۋ و نىۋ پىشە سىيىيەكەي سىيىيەۋە.

گوتى: بە راستى تۆ قارەمانى، خەباتگىرپى، خۋاي گەۋرەش لە
سەر كوشتنى ئەۋ تاۋانبار و بىئابروانە، لىت خۆشەبى.
دەم دامركايەۋە كە بەسەرھاتەكانم بۆ كەسىكى دىسۆز گىرەيەۋە،
گوتەم: مامە گيان يەك داۋاكارىم ھەيە.

گوتى: فرمىۋ كچەكەم، ھەرچى دەلىي دەيكەمە سەرچاۋانم.
گوتەم: با ئەۋ بەسەرھاتانەم، نەننىي بى.
گوتى: دىنبايە كچەكەم، نەننىيەكى پىرۆزە و لاي ھىچ كەس
باس ناكىرى، بەلام پىم بلى، تۆ كچى كىي؟

گوتەم: مامەگيان كچى (كاۋىنم)، نىنشەللا ھەر كە گەيشتىنەۋە
بە باۋكەت دەناسىنم و چاكە و پىاۋەتى تۆي بۆ باسدەكەم.
شىۋەي گۆر، شىۋاۋ دەھاتە پىشچاۋ، ئاھىكى لە ناخى دىليەۋە
ھەلگىشاۋگوتى: كچەكەم، گەلەكەمان پىشتاۋپىشت ئازار و ئەشكەنجە

و ناواره بوونی بۆ جیماوه، ده زانی ژماره ی نه نفالکراو ۱۸۲ هه زار
که سه و تا ئیسته ش چاره نووسیان نادیاره. زانی هه واله که کاری
تی کردم، گوتی: کچه که م تۆ قاره مانی، به سه رها ت زۆر بینیه، بۆیه
ئه م هه واله م پیگوتی، چونکه ده بی بیزانی.
گوتم: که واته بچمه وه گونده که مان، دایکوباکم و پێبازی برام
نابینه وه!!؟

گوتی: کچه که م، ماله کانیان هه موو تالان کردوه و گونده کانیان به
شۆفهل پوو خاندوه ته نیا شوینه واره کانیان ماوه. دنیابه ماله که ی
من مالی تویه.

هیژم لیپرا، ناگام له خۆم نه ما، دهنگی هاواروگریانم
سه رنشینه کانی ناگادار کردوه، به لام لای نه وان ناساییبوو، چونکه
وایان ده زانی که سیکمان له شه ره که دا کاره ساتی به سه رها توه. زۆر
ویستی دله واییم بکا، به لام باوه شی گهرمی دایک و باوک،
گونده که مان که هه می شه خه ونم پیوه ی ده بی نی و هیوایی بوون،
کو تایی هات.

زۆر پۆیشتین، هه ر ده گریام. پووم له مامه پیره کرد و گوتم:
مامه گیان، (ریبان) ی برام نه که وته به رده سی شالوی سوپای
نه نفال، ده بی نه و له کو ی بی!!؟

زۆر به پوو خۆشییه وه و بۆ دله وایی کردم گوتی: خوا بکا
(ئه حمده) ی کو پم بگهریته وه، دنیابه (ریبان) ی برات هه ر
ده بی نینه وه. گوتم: ئینشه للا مامه گیان، به سه لامه تی

ده‌گه‌پیتته‌وه. که‌می دلم پشوو‌یه‌کید، هیوای دۆزینه‌وه‌ی (ریبان‌ی) برام، بوو به پیروزترین ئاواتم.

سه‌یریکی نیو فارگوئه‌که‌م کرد، سه‌رنشین‌ه‌کان نووستبوون و ملیان خوار ببوو‌وه، گوتم: مامه‌گیان زۆر داوای لیپوردنت لیده‌که‌م، دلم ئازاردای به باسکردنی به‌سه‌ره‌اته‌کان، هه‌زده‌که‌م بنووی، که‌می پشوو‌یده‌ی، چونکه‌ کاته‌که‌ دره‌نگه‌.

گوئی: کچه‌که‌م ئازاره‌کانی تۆ ئازاری من، ده‌مه‌وی تۆش بنووی، به‌لام پيشنه‌وه‌ی بنوین، پیمیلێ ئه‌و پریاسکه‌یه‌ چیی تیدایه؟ گوتم: مامه‌ گیان، پاره‌ی تیدایه، له‌گه‌ل چوار ده‌فته‌رکه‌ رۆژانه یاده‌وه‌رییه‌کانم تیدا نووسیوه‌ته‌وه‌.

گوئی: باشه‌ کچه‌که‌م ئاگاداری پریاسکه‌که‌ت به‌، من ده‌نووم، به‌لام ده‌بی تۆش بنووی و بیر له‌ هیچ نه‌که‌یتته‌وه‌.

چاوم لیکن، ده‌مویست بنووم و به‌ قسه‌ی مامه‌ پیره‌ بکه‌م، به‌لام سوودی نه‌بوو، نه‌مه‌توانی بیر نه‌که‌مه‌وه‌، دیمه‌نی کوشتنی (عه‌به‌) و پارانه‌وه‌ی (ساهیره‌ و ماهیره‌)، ببوونه‌ فیلمیکی بینه‌نگوترسناک، دۆزینه‌وه‌ی (ریبان‌ی) برام ببوو‌وه‌ هیوایی، دیمه‌نی دایک و باوکم ببوونه‌ دوو فریشته‌ و به‌ دوو زه‌رده‌خه‌نه‌ی زۆر جوانه‌وه‌ باوه‌شیان بۆ گرتبوومه‌وه‌، ببوونه‌ تابلویه‌کی پیروز. به‌و خه‌یاڵانه‌وه‌ نه‌متوانی بنووم. نزیکی به‌ری به‌یان بوو، گه‌یشتییه‌ پایته‌خت، له‌ ویسکه‌که‌دا دابه‌زین، له‌ چیشته‌خانه‌یه‌کی نزیک ویسکه‌که‌ نانی به‌یانیمان خوارد و پاشان چووین بۆ گه‌راجی پاسه‌کانی شاره‌کانی کوردستان.

(۲۲)

پۆژ هه لاتبوو، سواری پاس بووین و چووین بۆ شاری (ههولێر)، چونکه مائی مامه پیره لهو شاره بوون. له نیوه پۆدا بوو، گه یشتینه شاره که، خه لکیم ده بینى هاو زمانى خۆمن، فرۆشیاره کان به کوردی هاواریانده کرد بۆ فرۆشتنى که لویه له کانیان، هه ستم به نارامی ده روونی ده کرد، غه ربی مالاوایی لیکردم، هه موو خه لکیم به که سوکاری خۆم ده زانی، هه زمه ده کرد یه که به یه که ی خه لکی سه ره قامه کان ماچ بکه م. کیرێکی بچکۆله م بینى، جلی کوردی جوانی له بهردا بوو، ده سه کانی له نیو ده سی باوکیدا بوو، بیئه وه ی یارمه تی له باوکی وه رگرم، دوو ماچم کرد، به دواى مامه پیره دا ده پۆیشتم و ئاو پم لینه دایه وه، ده سم به رز کرد بووه وه، ئه ویش ده سه خنجیله که ی به رز کرد وه و پرایده وه شاندا، باوکی سه ری سوپ ما بوو، به لام پینی خۆش بوو که مندا له که ی جوان و خنجیله به بۆیه ماچی ده کری. له شوینێک وه ستاین، تاکسی گرت به ره و مائی خۆیان، له ده رگایدا، به ده نگێکی به رز گوتی: خونه چه بیکه ره وه، هه ر به په له ده رگایان لیکردینه وه، دایه خونه چه شانی مامه پیره ی ماچ کرد، باوه شی له منیشدا و ماچی کردم، مامه پیره یه کسه ر گوتی:

(ئهحمەد) نه هاتوه تهوه؟

پێزان گوتی: باوکه گیان، (کا که ئهحمەد) دوو پۆزه هاتوه تهوه، دهسیکی به پێشه سپییه کهیدا هینا، گوتی: سوپاس بۆ خوا. خانووه که یان دوو نهۆم بوو، پیکابینکی تویوتا له نیو حەوشه کهدا بوو، دیار بوو بژێویان له بار بوو، نهۆمی سه ره وه ئهحمەد و (به یان) ی خیزانی و دوو جگهر گۆشه که یانی تیدا ده ژیا، خواره وش مامه پیره و دایه خونه و پێزانی کچیان. پێزان ته نیا کچ بوو له مال مابوو، هیشتا شووی نه کرد بوو. ئهحمەد و خیزانه که ی، به په له هاتنه خواره وه، دهسیان ماچکرد، به لام ئهحمەد زۆر توور په بوو له باوکی و گوتی: توو چۆن هاتی بۆ نیو نه و شه په، گهر بیانکوشیتایه چیمان بکردایه!!

مامه پیره گوتی: وا مه ئی کو په کهم، ئه م کچه ی له گه لمدا یه، له و کچانه یه له کاره ساتی ئه نفالی به دنا و ئه نفالکراوه، وهک (جاریه) به ماله عاره بینکی کویتیی فروشه راوه، له نیو شاردا بینیمی داوای یارمه تیی لیکردم پزگاری بکه م و بیتوه بۆ کوردستان، منیش وازم له گه ران به شوین تۆدا هینا، ئه م کچه م هینا یه وه، که ده بیته کچی ئه م ماله، سه لامه تیی تۆش له نیوچه وانی ئه م کچه ی ده زانم. ئهحمەد، له توور په بوونی به رانبهر باوکی زۆر په شیمان بوو، داوای لیبووردنی له من کرد و گوتی: خوشکی به پێزی و له نه و پۆوه به برا گهره ی خۆت بزانه و یه کیکی وهک پێزان ی خوشکم.

گوتىم: سوپاسى ھەموو لايەكتان دەكەم ، نازانم چۆن پاداشى
چاكتان بدەمەۋە .

پىزان گوتى: ياخا بە خىرىيى، تۆ خوشكى گەۋرەى منى، زۆر لە
مىژە بە تەنيام، دەسى كرده ملم و بردمىيە ژوورەكەى خۆى .

لەو پۇژەۋە، لەو مالە زۆر پىزم لىدەگىرا، لەگەل پىزان لە ژوورە
تايىبە تەكەيدا پىكەۋە بووين، ھەر بە زىيانى پىزان، بانگى ئەندامانىي
خىزانەكەم دەكرد، زۆر ھۆگرى (فرىا و وورىا) بووم كە دوو
جگەرگۆشەى ئەحمەدى كورىان بوو، زۆر پاكوبىگەرد بوون .

شەۋانە، من و پىزان تا نىۋە شەۋ نانووستىن، خال بە خالى
دەفتەرى يادەۋەرىيەكانم بۇ دەخويندەۋە، نەينىيەكانم لاي پىزانى
دەسە خوشكم دركان ولاى ئەۋىش بوۋە نەينىيەكەى پىرۇز .

داۋاي دەفتەرىكم كرد بۇ نووسىنەۋەى يادەۋەرىيەكانم ،
ئەۋىش دوۋدەفتەرى يادەۋەرىيە ھىنا ، يەكيان بۇ من و ئەۋى
دىكەيان بۇ خۆى، تاخۋىشى يادەۋەرىيەكانى ژيانى
بنووسىتەۋە . پىنچەمىن دەفتەرى يادەۋەرىيەكانم دەسپىكرد، لە
پىرۇزى سەربازە كوردە دىسۆزەكانەۋە دەسم پىكرد، تا ئەۋ ساتەى
لەگەل پىزاندا بووم .

نىۋە شەۋ تىپەربىۋو، لە ھاۋارى خۆم بە ئاگا ھاتم، پىزان لە
ھاۋارى من بە ئاگا ھات، دايكى پىزان لە دەرگايدا گوتى: چىيىۋە
كچەكانم، چىيىۋە!!

گوتىم: دايەگيان ھىچ نىيە، خەۋىكم بىنىي .

گوتی: گەر دوترسن، ئەم شەو دیمە لای ئێوە.
گوتم: بە خوا هیچ نییە، خۆت ماندروومە، بچۆرەو لای باوە
حاجی.

پێزان هیندی ناوی بۆ هینام و گوتی: خەونەکەت چیی بوو؟
گوتم: ئەو (عەبە) یە ی کۆشتبووم، هاتە ژوورەو و دەسی نایە
بینا قاقام تا بمخکێنی، تەواو هەناسە ی تەنگکردم، زۆر لە میژە
لە ژێردەسی هاواردەکەم، ئینجا دەنگی دوا هاوارم دەرچوو.
(شارەقم کردبوو وە، زۆر دوترسام، حەزم نەدەکرد بنوومەو،
پێزان، بۆ هیوربوونەو ی دلی من، بەو شەو درەنگە رادیۆکە ی
هینا، لە ئێسگەکان دەگەرا.

گوتم: پێزان گیان با بنووینەو، درەنگە.
گوتی: جاری یا نەنووین، با کەمی ئارام بیتەو، بەلام نەمەیتشت.
گوتی: بە مەرجی، دیمە ژێر جێیەکە تەو، دەسم لە نیو دەستدابی،
هەناسەمان تێکەل بە هەناسە ی یەکدی بێ.
بەو شیوەیە تا بەیانی نووستین و کابوسەکە نەهاتەو.

(۲۳)

سوپاکهی رژیم له کویت سه قامگیربوو، به هویه وه من له
کۆیله یه تی دهر بازبووم. وولاتانی زلهیز هه پشه یان له رژیم کرد تا
بگهڕێته وه له خاکی وولاتی کویت، ئه ویش بێباکانه، سووربوو له
سه ره ئه وهی کویت پارێزگای نۆزدهیه مینی عێراقه، له که ناله کان
گالتهی به هه پشه ی زلهیزه کان ده هات، هه موو سوپای عێراقی له
کویت کۆکردبو وه بۆ به ره نگاریکردن له کاتی هه ره ییشیکی
زلهیزه کان. وولاتانی هاو په یمان هیزیان له به رانبه ره هیزه کانی رژیم
کۆکرد وه، دوا کاتیان بۆ گه رانه وهی دیاریکرد. له کانوونی
دووه می سالی ۱۹۹۱ گورزیکێ کاریگهریان له رژیم وه شان، چه ن
شاریکێ عێراقیان داگیرکرد، سه دام ده یویست له ژێرزه مینه کانه وه
ووره ی سوپاکهی به رزکاته وه، به لام بێسوودبوو. ئه م بیهیزیه ی
رژیم، سوودی هه بوو بۆ گه له که مان، راپه رینیکێ پێشمه رگه و
جه ماوه له ده روزه ی راپه رینه وه، له ۱۹۹۱/۳/۵ به یه ک ده نگ،
به رپابوو، من و ریزان گویمان راده گرت له هاواری بێژره کان، له
کاتی ئه نجامدانی چالاکییه کان و لێدانی مۆلگه کانی رژیم
ئازادبوونی بستی به بستی خاکی کوردستان ووره ی به رزکردینه وه.

خۆزگه ده خواست بمتوانیا یه خهباتی هیژی گیانی تۆلهی کچان ده سپیکه مه وه: (ریبازی) برام ده هاته پیش چاو که چۆن په لاماری مۆلگه کانی رژییم ددها و تۆلهی ئیمه و گه له کهی ده کاته وه، د دنیا بووم ئیسته پیشمه رگه یه، چونکه زۆر دلسۆزیوو بۆ گه له کهی و بۆ هیژی پیشمه رگه، کاتی شاره که مان رزگار کرا، له گه ل ریژان و کاک نه حمه د، به تویتا پیکابه که پیاسه یه کی نیو شارمان کرد، پیشمه رگه ده بیینی فرمیسک له چاوانم ده باری، چاوه کانم ئارامیی لیپرابوو، ته ماشای هه موو پیشمه رگه یه کم ده کرد و ده مگوت: ده بی له پریکدا ریباز نه بینمه وه!!! به لام نه مبینیی مه وه و گه پراینه وه. دوا پارێزگای کوردستان که (که رکوک) بوو، ئازادکرا و ته قهی خووشی بۆ کرا، به لام رژییم چونکه سه ری پان نه کرابوه وه، به سوپایه کی بیشوماره وه پووی کرده کوردستان، کۆره و دروسبوو.

گوتم: باوه حاجی ته نیا من ده زانم رژییم چه ن دپنده یه، با زوو خۆمان رزگار که یین و نه نفال نه کرینه وه، به کیمیا باران نه سووتین، با په له بکه یین و بپۆین. پیکابه تویتا که یان پپر که لوپهل و پیداو یستییکرد، منیش پاره و ده فته ری یادهوهرییه کانم هه لگرت و چووین به ره و سنووره کان، چه ندین هه زار که س له ژن، مندال، پیر په که وته و گه نچ پوو له سنووره کان بوون. له پڕ هه ر چاوم ده گیرا، ناخۆ ریبازی برام نابینمه وه، به لام ریباز هه ر نه بوو.

پاش چەن مانگی له کوپەو و ئاوارەبوونمان له ولاتیانی
دراوسی، رژیم لیبوردنی دەرکرد و خەلکی گەپرایەو، سنووری بۆ
رژیم دانرا، بە بریاری نەتەو یە کگرتووەکان، هینلی ۳۶ ی بۆ دانرا
کە نابێ رژیم پەلاماری ئەو ناوچانە بدا کە له سەر ئەو هینلەن، ئەو
هینلە شارەکانی کوردستانی دەرگرتەو، رژیم بە ناچاری پاشەکشینی
کرد له سێ پارێزگای کوردستان، بەشی له کوردستان ئازادکرا و
کەوتە دەسی پارته سیاسییەکانی خۆمان، بوو هۆی هەلبژاندن، له
دایکبوونی پەرلەمانی کوردستان و دامەزراندنی حکومەتی
هەریمی کوردستان.

(۲۴)

ئەو شەۋە، لە دەفتەرى يادەۋەرىيە من و رېزان ، كۆتايىمان ھىنا
بە نووسىنەۋەى قۇناغەكانى راپەرپىنە مەزنەكەى كوردستان ،
كۆپەو و نازادبىۋونى كوردستان.

بە (رېزان)م گوت: زۆر ھەزدەكەم ئەو پارە كۆيتىيەى لە دۆلەكە
دايە و باۋە حاجى ناھىلى بىگۆرم، نەۋەك پىداۋىستىي خۇمى
پىدايىنكەم، دەمەۋى بىدەم بە كاكە ئەحمەد و لە بازارى پارە
گۆپىنەۋە بىكا تە پارەى خۇمان، بەلام من خۇم پىم شەرمە، بەلكو تۆ
بە كاكە ئەحمەد بلىنى.

رېزان گوتى: بە سەرچاۋ، بەيانى دەيدەمە دەسى تا بىگۆرى.
ھەر بەيانى زوۋ، رېزان كاكە ئەحمەدى بانگكرد بۇ ژوۋرەكەمان
و پىياسكە پارەكەم پىدا. ئىۋارى لە كارى رۇژانەى پىكابەكەى بۇ
مال گەپرايەۋە، بە دوۋ پىياسكەۋە ھاتە ژوۋرەكەمان و پارەيى زۆرى
پىنۋو، زۆر ھەۋلەمدا ھىندى لە پارەكەم لىۋەرگىرى بۇ خۇى و بۇ
پىداۋىستىي ئەم مائە دلىسۆزە، بەلام پارى نەۋو و ھەرەشەى
لىكردم كە نابى بۇ ھىچ پىداۋىستىيەكى خۇمىش بەكارى بىتم.

رېزان گوتى: باۋە حاجى بزانى بۇ پىداۋىستىي بەكارى دىنى،
زۆر لىت زویر دەبى، لەبەر ئەۋە نابى بە ھىچ شىۋەيى باسى بگەى.

سو پاسیانم کرد و گوتم: نازانم به چیی پاداشتی ئیوه بدهمه وه. کاکه نه حمده گوتم: ده زانی پاداشتی من چیه؟! هه میشه به پرو خوشی بتهینم و خه یال له ناخوشیه کان نه که یته وه.

گوتم: کاکه نه حمده زور سو پاسته که م، دلنیا به هه ولده دم خوم له خه یاله ناخوشه کان بشارمه وه.

گوتم: ئه وه پاداشتی منه، پیکه نی و چو وه وه بۆ نیو خیزانه که ی. گوتم: ریزان گیان، ئیسته هه موو هیوا یه کم ئه وه یه، بتوانم ریبازی برام بدۆزمه وه، هاوسه ریتی جوانی بۆ یینم، تا مردن له خزمهت و به خێوکردنی جگه رگۆشه کانیدا بم. گهر سبه یینی له گه لمدای بی، له ئیسته وه زیڕ ده کرم، بۆ (نیشان) و دایده نیتم بۆ ئه و کچه ی ده بیته بووکم، به دلنیا ییه وه خه سوویه کی زۆر باش ده بم، زۆریش هه زده که م ئه وه ی ده ی کرم به دلی تو بی.

ریزان: بۆ به دلی من بی، با به دلی ئه و کچه بی بۆ برا که تی دینی. گوتم: ریزان، زور له میژ هه زده که م قسه ی نیو دلتم بۆ بکه م. ریزان: تو زور قسه ت بۆ کردووم، بۆچی هیچت لیشار دوومه ته وه؟ گوتم: ئه وه ی ده مه وی بیلیم، پازی بوونته به هاوسه ریتی ریبازی برام، هه ر بۆیه هه زده که م نیشانه که به دلی تو بی، بزه یه کی شه رماوی کچانه ی کرد، گوتم: نه سرین گیان من له ریبازی برات پیاوتر شوو ناکه م، تووش خو شه ویسترین ده سه خوشکی منی،

خوشحالدهم ببی به خه سووم و تا مردن پیکه وه ژیان به
سه ره برین، به لام من چاوم له زیر نییه، چاوم له کورپکی باشه.
که می شه رم گرتبووی، پوومه ته کانی سوور بیوونه وه، باوه شم
لیدا و چن ماچیکم کرد، بۆ یه که مجار فرمیسکی گریانی خوشییم
پشت.

بۆ به یانی، یارمه تیمان له دایه خونچه و باوه حاجی وه رگرت و
چووین بۆ بازار، چووینه دوکانیکی زیر فروش له بازاری
زه رهنگه ران، دوو ئه لقه ی هه لپژارد، له گه ل ملوانکه یه کی زۆر جوان،
ئه لقه کهم کرده په نجه ی، ئه ویش ئه لقه که ی پێبازی کرده په نجه م
ماچم کرد، بۆ یه که مجار گوتم: براژن گیان نیشانه کانت پیروزی.
شه رمی ده کرد، دایکه ن و کردمانه زه رفیکه وه، ناوی پێباز و پێزانم
له سه ری نووسی، له گه ل ده فته ری یاد وهرییه کاندایه هه لمان گرت،
دۆزینه وه ی (پێباز) ی برام بووه هیوای هه ردوو کمان.

(٢٥)

پێکخراوه بیانیه‌کان پوویان کرده کوردستان بۆ گه‌شه‌پێدان و
ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان به‌ تایبه‌تی گونده‌کان، که‌ناڵه‌کانی
تیلێفزیۆنی کوردستان چاوپێکه‌وتنیان له‌گه‌ڵ ئه‌و خه‌ڵکانه‌دا
ده‌کرد، گه‌ر ا‌بوونه‌وه‌ گونده‌کانیان و ئاوه‌دانیان کردبووه‌وه‌. هه‌رکاتی
ئهو به‌رنامه‌یه‌ ب‌ب‌وایه‌ باوه‌ حاجی بانگیده‌کردم ، چونکه‌ ده‌یزانی
تامه‌زروی ئه‌و هه‌واڵانه‌م. شه‌ویکیان دانیششتبووین له‌گه‌ڵ باوه‌
حاجی و دایه‌ خونه‌چه‌، گوندی ئێمه‌ی پیشانده‌دا، چاوپێکه‌وتنیان
له‌گه‌ڵ (مه‌لا ئه‌حمه‌د) سازکردبوو، بۆیه‌ که‌ مجاریبوو له‌ به‌رده‌م باوه‌
حاجی ده‌سکاری ده‌نگی تیلێفزیۆنه‌که‌ بکه‌م، هه‌وشم لای خۆم
نه‌ما‌بوو، سه‌یری شوینه‌واری خانوه‌که‌ی خۆمانم ده‌کرد، ته‌زروی
به‌ له‌شندا ده‌هینا، چاوم له‌ پێباز ده‌گیرا، به‌ لām بێسوودبوو، ته‌نیا
مالی مه‌لا ئه‌حمه‌د و دوو سی‌ دراوسی‌ دی گه‌ر ا‌بوونه‌وه‌ گوند،
چونکه‌ ئه‌مانه‌ له‌ کاره‌ساتی ئه‌نفال بۆ سنوره‌کان په‌ویانکرد. ئه‌و
به‌رنامه‌یه‌ ته‌واو بوو، هه‌موو هیوام گه‌رانه‌وه‌ بوو بۆ گونده‌که‌مان،
چونکه‌ پارهم هه‌بوو ده‌متوانی خانوویی‌ دروسکه‌م و پێباز
به‌دژمه‌وه‌، (پێزان) ی بۆ بێنم.

گوتم: باۋە حاجى زۆر ھەز لە سەردانى گوندەكەمان دەكەم،
دەنيام ئەوان ئىستە دەزانن پىياز لە كويىيە.

گوتم: بە سەرچاۋ كچەكەم، سبەينى بەيانى زو، من، تۆ و ئەھمەد
بە پىكابەكە دەچىن بۇ گوندەكەتان، بەلگە سۇراغى كاكە پىياز
دەكەين. پەلامارى دەسىمدا وماچم كرد، ئەۋىش سەرى
ماچكردم، گوتم: تۆ كچى منى، ھەرچىيت بوى دەيكەمە سەرچاۋم.
لەگەل پىزان چومەۋە ژورەكەى خۇمان، بەلام نەمدەتوانى
بنووم چونكە سالانكە تامەرزوى بينىنى گوندەكەمان بووم. پىزان
زۆر دىخۇشبوو، بەيانى دەپۆين و ھەۋالى پىياز دەپرسىن،
دەيگوت: نابى شەۋتان پىبچى، چونكە تا دىنەۋە، ناتوانم و دلم
دەتەقى.

گوتم: ھىچ غەمت نەبى، ئىنشەئەللا ھەموو شت بە دلى خۇمان
دەبى.

(۲۶)

به یانی زۆر زوو، هه رسیگمان به پیکابه که ده رچووین به ره و
گونده له شه قام لاما ندا و چووینه سه ر پیتی خوڵ و چه و، پرو له
گونده کانی ناوچه که مان، به و پتی هه دا ده پویشترین چه ندینجار پییدا
پوشتبووم. ئاگاداری نه وه نه بووم له نیو ئوتومبیل و له نیوان
دو که سه وه دانیشتیووم، وامده زانی بالنده ی له ق له قم، به هاره و
ده گه ریمه وه هیلانه ی سه ر مناره ی مزگه وتی گونده که مان،
ئه ندانه کانی جه سته م هه موو ببوون به چاو، ته ماشای چه م، باغ،
ئاوی سازگاری کانیاهه کان، گولاله سووره و گوله نیرگزی
پیده شته کانیان ده کرد.

کاکه ئه حمده گوتی: به راستی ناوچه یه کی خوشتان هه یه.

به ئاگا هاتمه وه، گوتم: به ئی راستده که ی.

گوتی: نه مگوت خوۆت له خه یالی ناخوۆش به دوورگره.

گوتم: ئیسته له خه یالدا ناژیم، راستیه که و ماوه یی دووردریژه

به خه یالییه وه ده ژیم، هه موو هیوام گه رانه وه بوو بۆی

گوتی: ناوچه که تان زۆر خوۆشه.

گوتم: کاکه ئه حمده، با گونده که مان ببینی، بزانه چه ن خوۆشتره!!

باوە حاجی کوتی: زۆرمان ماوه؟

گوتم: زۆری نەماوه، لەم پێشەوه و ئەو دۆلە دەپرین، گوندەکەمان نزیک ئەو شاخەیه، بەلام زۆر داوای لیبوردنتان لێدەکەم، ئێوەم زۆر ماندووکرد. هەردووکیان گوتیان: قسەى وامەکە، تۆ کچی ئێمەى. زۆر سوپاسیانم کرد.

گەیشتی ئەو نزیک گوند، گوتم: باوە حاجی، خەڵکی ئاوايیان لێره کۆکردەوه و ئەنقالیانکردین، خەپەسابووم، هەر سەیری شوێنەکەم دەکرد، لەو شوێنەوه، خەڵکی ئاوايى دەسیان بەرزکردبوو، خێراتنەوهیان لێدەکردم، (باوە حاجی و کاکە ئەحمەد) بێدەنگ ببوون، دیاربوو کاری لەوانیش کردبوو.

دایکم باوەشى بۆ کردبوو، دەیگوت: بۆ درەنگ هاتیەوه، بۆ پێبازت لەگەڵ نییه!! گریان قوپگی گرتبووم. گەیشتی ئەو ئاوايى بە کاکە ئەحمەد کوت: لای ئەم مائە پرایبگرە. کە وەستان، نازەنین بە پەلە هاتە دەرگا، کە منى بینى هاواریکرد و کوتى، دایەگیان نەسڕین هاتەوه، دەسمان لە منى یەکدى کرد، فرمێسک بارانى یەکیدیمان کرد. (مەلا ئەحمەد) و (مەلا ژنە گۆلە) هاتنە دەرگا، باوە حاجی و کاکە ئەحمەد لە گەڵ مەلا ئەحمەد دەسى یەکیدیان ماچکرد، منیش دەسى مەلا ژنە گۆلە و مەلا ئەحمەد ماچکرد. نازەنین دەسى لە ئێو بێسم نابوو، سەرم داخستبوو و بە هیمنى دەگریام. چووینە ژوورەوه و دانیشتی، بەلام نەتوانی زۆر

دانيشم له گهډ نازهنين يارمه تيمان وهرگرت وچووين بو شوينه واري خانووه كه مان، كه له ته نيشت مالى نازهنين بوو، جاروبار شوينه واري خانووه كه ده بووه خانووه كه ي جارن ، (باوك ، دايك، پېياز و نهريمان) م تيدا ده بينى، گويم به ده ننگه كان ده زرين گايه وه، ده ننگى ناوازي شمشالى نهريمان ده هاته گويم، پيش چاوم ده سوړا، له شويى خوم دانيشتم، نازهنين گوتى: بو واده كه ي (نه سرين) . نه متوانى وه لاميبده مه وه، نه ویش ده سيكر د به گريان و باوه شى ليدام و منيش زور گريام، به گريانه كه به هوشى خوم هاتمه وه، ده سى يه كديمان گرت و هيدى هيدى به نيو حه وشه كه دا ده پويشتين، چووينه لاي شوينه واري كادينكه، نهرمه گيايه كي سه وزى لپرو و ابو، نازهنين گوتى: بادا بنيشين ليړه و كه مى پشو و بده ين. كه دانيشتين، هياش هياش دلوه وروڼم نارام بووه وه، ئيدى له گهډ نازهنين كه وتينه باسى به سه هاته كان، نازهنين گوتى: نه سرين گيان به خوا زور دلم پيتكرايه وه، نه و پوژهى له گهډ باوكم له شارى (سليمانى) بووين ، پېيازى براتم بينى، زور گوتمان مالتان له كوښه؟ ده يگوت: نازانم.

گوتمان: ده مانناسى؟.

گوتى: نا. به راستى زورمان پيناخوش بوو كه (شيت) بووه، خوا نه و كه سه بگرى واى ليكردن.

له گهډ نه و هواله دلته زيننه نه مده زانى شه وه يا پوژ، بوور ابو مه وه، كه هوشم هاته وه له مالى نازهنين بووم، خه لكى

ئاوایی هه‌موو کۆببونه‌وه، نه‌مده‌زانی چۆن منیان گه‌یانده‌بووه
مالی مه‌لا. نازەنین هه‌ر ده‌گریا، زۆر په‌شیمانبوو ئه‌و هه‌واله‌ی
پینگۆتم، چونکه‌ نه‌یده‌زانی من نازانم و تا ئیسته‌ پێبازی برام
لیۆونه.

له‌ نزیککی عه‌سردا بوو، خواردنی نیوه‌پۆ ئاماده‌کرا، به‌ هۆی
منه‌وه‌ دره‌نگ که‌وتن و زۆریشم پینا‌خۆشبوو. هه‌موو زانیان پێبان
شیت بووه‌، به‌لام هه‌یج که‌س ئه‌و باسه‌ی نه‌ده‌کرده‌وه‌ تا‌برینم
نه‌کولیته‌وه‌. مالی مه‌لا ئه‌حمه‌د نه‌یان‌ه‌یشت برۆینه‌وه‌، شه‌وی خه‌لکی
ئاوایی له‌ مالی مه‌لا ئه‌حمه‌د کۆببونه‌وه‌، بووه‌ پرسه‌یی،
سه‌رخۆشیم لێده‌کرا، ئه‌و شه‌وه‌ من و نازەنین له‌ ژووری‌کدا
نووستبووین، هاژه‌هاژێ چه‌مه‌که‌ و قه‌پره‌ی بۆق، ببونه‌ دوو ئاوازی
به‌ سۆز، به‌ هه‌منی دایان ئارام ده‌کردمه‌وه‌.

به‌یانی زوو هه‌ستاین، جاریکی دی له‌گه‌ڵ نازەنین ته‌ماشای
شوینه‌واری خانوه‌که‌م کرده‌وه‌ گوتم: نازەنین، من پارهی زۆر
باشم هه‌یه‌، ده‌مه‌وی خانوه‌که‌مان دروسکه‌مه‌وه‌، پێبان بدۆزمه‌وه‌
و بگه‌پێنه‌وه‌ گوند. زۆری پێخۆش بوو و گوتی: دلتیابه‌ هه‌موو
هاوکاریه‌کت ده‌که‌م. گه‌پاینه‌وه‌ باسه‌که‌م بۆکردن، باوه‌ خاجی
یه‌که‌مجار پێگریبوو، پارامه‌وه‌ و ده‌سیم ماچکرد تا هاوکاریم بکا.
پازی بوو به‌ گه‌رانه‌وه‌م، ئیدی هه‌یج که‌س نه‌بووه‌ پێگرم. کاکه‌
ئه‌حمه‌د گوتی: منیش وه‌ستای هاوڕێم هه‌یه‌، که‌ره‌سه‌ی بیناکردن
و دروسکردنی بیناکه‌ ده‌گریته‌ ئه‌ستۆ. ئه‌ویش دلی خۆشکردم،

مالی مه لا نه حمه د وخه لکی ناوایی، هاندهریکی دی بوون بۆ
گه پانه وه. پربازیش له گه پانی سه سه قامه کانی نیو شار
پرگار بکه.

مالا وایمان کرد و گه پانه وه بۆ شار. که چووینه وه، بهو پهنگه
شیواوه مه وه، پربازان باوه شی پندا کردم و دهسی به گریان کرد،
سه مسوپما، و امده زانی پییان گوتوه، گوتی: نهی پرباز؟! به
گریانه وه، گوتم: نهو برا تاقانه یه مه بوو، نهویش به کاریگری
کاره ساتی نه نفال شیت بووه، نیسته نازانم له چ شاریک به
شه قامه کاند ده سوپیته وه و خه لکی گالتی پیده کهن. مالی باوه
حاجی هه موویان په رۆش بوون بۆ نهو هه واله دلته زینه، گوتیان:
خه مت نه بی، له هه شار ی بی دهیدۆزینه وه و دهیه نینه وه.

گوتم: تا خانوه که مان له گوند دروسنه که مه وه، پرباز نادۆز مه وه،
چونکه ده زانم شار بۆ نهو نابی، گوند باشتترین چاره سه ریتی.

شموی له گه ل پرباز، گریانمان بۆ یه کدی ده سه نه وه، پرباز دلنه وایی
ده کردم و دهیگوت: من گه ر شیتیش بی، شووی پیده که م ته نیا تو
که می هیووپه وه، جیم مه یله!! ده مزانی تازه کار له کار ترازوه
جگه رگۆشه ی پربازی برام نابینم، هه ر خۆم چۆن ديلم کچی وه ک پرباز
شو بکا به شیت، با شیت که ش برام بی.

(٢٧)

پاش سی پۆژ، کاکه ئەحمەد گوتی، وەستایەکم پەیدا کردووە
بۆ دروسکردنی خانووەکەت، هەر سبەینی دەچین بۆ گوندەکەتان و
شوینەکە نیشان دەکەین کە چۆن دروسی بکا. هەرچی پارەیهکم
هەبوو دامە دەسی کاکه ئەحمەد، جارێکی دی چووینەو بۆ
گوندەکەمان، هەر لە شوینەواری خانووەکەمان، "دوو ژووری
دواوەی کادینەکە، گەور و ژووری تەنیش گەورم" نیشانکرد، ئیدی
وەستا دەسی پێکرد. لە ماوەی دوو مانگ، کلیلی بۆ هێنان، پاش
وەرگرتنی کلیلەکان، کاک ئەحمەد گوتی: دەزانێ هیشتا پارەیی
زۆرت ماوە، زۆر حەزم دەکرد و زۆر هەولمدا هێندێ لە پارەکەم
لیوەرگری، چونکە زۆر ماندوو ببوو بە خانوو دروسکردنەکەو،
بەلام سوودی نەبوو و دەیکوت: ئەو برا گەورەت بۆ چییە؟ پاشان
گوتی: گەر حەز دەکەیت، شارەکانی کوردستان هەموو دەگەرێن تا
(پێیان)یش دەدۆزینەو.

گوتم: دەزانێ ئەمە خوشترین هەوالبوو! بەلام حەزدەکەم
پێزانیش لەگەڵمان بێ، دەچین بۆ شاری (سلیمانی)، چونکە نازەنین
دەیکوت: لەو شارەدا بێنیومانە.

(۲۸)

بهره به یان بوو، ههرسیکمان پویشترین بهره و شاری (سلیمانی)،
پاش چهن کارژی ری گهیشینه شاره که، ههرسیکمان چاومان له
شیت دهگیرا، چووینه نیو بازار، له شوینیکدا خه لکی کو بیونه وه و
پیده که نین، کاکه نه حمده یه کسه ره و سقا، گوتی: به دلنیا ییه وه نه و
خه لکه له شیت کو بیونه ته وه، به په له خومان گه یاند. راستبوو، به لام
(رینبازی برام نه بوو، کاکه نه حمده پرسیاریکرد، شیتی دیکه له م
شاره هه یه. یه کی گوتی: زور هه یه، ههریه که و به شتیکه وه
گرتوویه تی.

گوتم: هه یه ناوی (رینباز) بی؟

گوتی: به لی، رینبازه شیت هه یه، وینه ی سهر کرده کانی له سهر
سینگه، زور لای ترافیک لایته کان ده وهستی.

گوتم: کاکه نه حمده، نه و شیتیه ی نه م برایه باسی ده کا، رینبازی
برامه، چونکه زور سهر کرده و پیشمه رگه کانی خوشده ویست.

سواری پیکابه که بووین و به خیرایسی ترافیک به ترافیک لایت
ده که راین. بیه یو ابووین که نایدوزینه وه، نه مجاره یان لای ترافیک
لایتی گلویی سوور هه لبوو و وه ستاین، کوپی له و بهری

شه قامه که وه وه ستابوو "بالا بهرزیکى لاواز، چاوه کانی به قولدا چوو بوون، جلیکی کوردیی له بهردا بوو، چهن وینهى سهر کردی له سهر سینگ بوو. یه کسهر گوتم: کاکه نه حمهد، لهو پیشه وه بووه سته نه وه (پێبان) ی برامه!! ههر سیگمان دابه زین، خۆم گه یانده پێبان، باوه شیکم لیدا و ماچم کرد، ههر پیده کهنى و هیچی نه ده گوت، گوتم: پێبان من (نه سرین) ی خوشکتم، وهره با سوار نهو پیکابه بین و برۆینه وه بۆ گونده که مان. (پێبان) ته ماشایده کردم و هیچ قسه ی نه ده کرد، به زهرده خه نه وه و به بیده نگ ده سی به وینه کانی سهر سنگیه وه دهینا، که ئاو پرمدایه وه، خه لکیکی زۆر کو ببوونه وه، وایانده زانی ههر گالته پیکردنه که ی هیندی له خه لکی شاره که به بۆ شیت، به لام که وورد ده بوونه وه، من به راستی قسه له گهل (پێبان) ده که م، سهریان سو پرما بوو.

کاکه نه حمهد گوتی: کاکه (پێبان)، با برۆین تا له گهل (نه سرین) ی خوشکدا بتانگه یه نم وه گونده که تان.

گوتی: نایه م، نا.

گوتم: پێبان گیان، ده چینه وه گونده که مان، بۆلای دایه و باوه. گوتی: درۆ ده که ی، نه نفالکران، گونده کان پوو خان، مه پره کانیان برد، درۆ ده که ی، درۆ. ده سم به گریان کرد، نه مده زانی به چ پێیه ک برا که م بهر مه وه، تو پره بووم، گرتم به قولیدا، ویستم بیکه مه نیو پیکابه که وه، به لام له شوینی خۆی چه قیوو و نه ده جولا، له گهل

كاكە ئەحمەد ورېزان زۆر ھەولماندا، بەلام سوۋدى نەبوو. "كوپىكى گەنج، قاتىكى چاكەت و پانتۆلى لەبەردا بوو"، گوتى: تۆ بە راستى خوشكى ئەم كوردې؟

گوتم: بەلى براكەم، ئەم برايمە تاقانە بوو، زۆر ژىر بوو، دىلسۆزى گەلەكەى بوو، لە كارەساتى ئەنفال، دايك و باوك و منيان گرت، مالىيان تالانكردين و ئەنفالكردين، بەو كارەساتە براكەم شىت بوو. زۆر گريام، خەلكىش چاويان پېر ببوو لە فرمىسك، رېزانىش چاۋەكانى سووربېوون، كاكە ئەحمەد بىدەنگېبوو. گەنجەكە پروى كرده خەلكەكە گوتى: "خەلكىنە، كە شىتې دەبىنن بىنەۋەى بىركەنەۋە بۇچى شىت بوو، ئايا ئەمە پىش شىت بوونى چ مروفى بوو، يەكسەر گالتەى پىدەكەن و رابواردنى رۇژانەتانى پىبەسەردەبەن، بىنەۋەى بەزەيىقان پىدەبىتەۋە، دىلنباين ئەمانە لە ئىمە دىلسۆزترېوونە بۇ خاكى نىشتەمان، ھەر لە عىشق و دىلسۆزىان بۇ نىشتەمان شىت بوونە، ھەموو شىتېكى گەلەكەمان مېژوۋىەكى پېر سەروەرى لە پىشتەۋەى، ھەر شىتې دەبىنن، كارەساتىكى دىلەزىننى دوژمنان دىنېتەۋە يادمان". ئەم شىتەى دەبىنن، وىنەى سەركرەكانى كوردىي بە سىنگىۋە ھەلۋاسىۋە، خەلكى گوندەكانە، بە كارەساتى ئەنفال، دايك و باوكى و سەروەتەكەيان لە نىو چوۋە، مالى باوكى ئەم شىتە شوينى پىشودانى چەندىن پىشمەرگە بوو، ھاوكارىي پىشمەرگەيان كردوۋە، پالپىشتى

شۆپشه که یان کردووه بۆیه نه نفالکران، تۆزى بیرکه نه وه له شیت و بهزه ییتان پێیاندا بێته وه. پووی کرده ریبازی بڕام، گوتى: بۆ له گهل خوشکت بۆ گونده که تان ناچیه وه؟. شانیکى هه لته کان و گوتى: ناچم، ناچم، ناچمه وه. به منى گوت: ئهم برايه ت حه زى به چیه ده کرد؟ دلى به چى خوشده بوو؟

گوتم: دلى به مه رومالت و گونده که مان زۆر ده کرایه وه، حه زى به تیکه لبوونى پێشمه رگه و کادیران ده کرد.

گه نجه که گوتى: ریباز، گهر خوشکت مه رت بۆ بکړى ده چیه وه؟! سه رى به رز کرده وه، سه یریکى گه نجه که ی کرد، ته ماشای منیشه کرد، به زه یى زۆر جوانى کرد و گوتى: ئا، ئا، مه ر بکړن ده چمه وه. گه نجه که قۆلى خسته قۆلى ریبازه وه و گوتى: با بچین سواری ئه و پیکابه بین و به وین مه ر بکړین، هیدى هیدى ده رۆیشتن، قۆلم خسته نيو قۆلى ریبازه وه و چووینه لای پیکابه که، کاکه ئه حمه د ده رگای پێشه وه ی بۆ کرده وه، به لام رازى نه بوو بچیه پێشه وه، دیسانه وه بیانووی گرت، که مى وه ستا، ئیمه ش وه ستاین، ئینجا به ده سی هیمای کرد و گوتى: من له دوا وه دانه نیشتم. زۆر هه ولما د و ده ترسام بکه وى، به لام هه ر سوودى نه بوو. گه نجه که گوتى: با له دوا ی پیکابه که وه بى، هیچ ترسى نییه، چونکه هیوا ی ئه و شیه گه یشتنه به مه رکه کان. به ناچارى سه رمان خست و زۆر سوپاسى گه نجه که مان کرد، خه لکی چه پله یان بۆ گه نجه که لیده دا.

مالاۋايىمان لىڭردن و بە راستى چووين بەرەو مەيدانى ئارژەلان ،
دوو مەرمان كېرى و خىستمانە دواى پىكابهكەۋە، پىتر دلى خوشبۈۋ،
دەسى كىردە مىلى مەرەكان و ھىۋا خىنجىلەكەى ھاتە دى، چووينەۋە
بۇ مالى باۋە حاجى. ئەۋ شەۋە رىباز نەدەھاتە ژوۋرەۋە، لە
خەۋشەكەدا لەگەل مەرەكان يارى دەكىرد، زۇر دلى بە مەرەكان
خوشبۈۋ. ھەر بۇ بەيانى چووينەۋە بۇ گوند، خانوۋەكەمان زۇر بە
جۋانىنى دروسكراۋوۋە، مەرەكانم بىردە گەۋرەكەۋە، رىبازم
جىھىشت بۇ خەلكى ئاۋايى، خۇم لەگەل كاكە ئەحمەد بۇ شار
گەرەمەۋە ، بۇ كېرىنى باشتىن كەلۈپەلى مال. دوا شەۋم بوو لەگەل
ئەۋ خىزانە دىلسۆزە، بۇ بەيانى بە دوو پىكابهۋە مالەكەمان
گۈاستەۋە بۇ گوند، رىزان دوا گوتەى ئەۋە بوو دەيگوت:
چاۋەپۋانى رىباز دەكەم تاچاك دەبىتەۋە، بۇ ئەۋەى شوۋى پىبىكەم.

(۲۹)

لهو خانووهى دروسمكردبوو، من، رېباز و هر دوو مېرکه
ژيانمان تېدا به سر دېرد، هفتانه مالى باوه حاجى سردانيان
دهكردين، كاكه نه حمده پاره كهى بو هينامهوه، به لام زورى
ما بووهوه. گوتم: كاكه نه حمده، هه زده كم پاره كم به مېر بدهم
چونكه گه وېر كه مان جى مېرېكى زورى لينده بېتهوه.

گوتم: به سرچاو، نهو نهركه شى خسته نه ستوى خوى « له
ماوهيهكى زور كورتدا، (هفتا) سر مېرې كې و بوى هينامهوه،
كا دینه كه شمان وه جار ان له كا پر كردهوه، بو مېر كهان.

زور ماندووبووين له خزمه تگردنى مېر كهان، رېباز بهو شيتييهى
خوى ماندووبووين، نازنهين جگه له وهى زور هاو كارم بوو، زور بهى
شهوه كان لای من دهنووست، چونكه باوكى نهیده هينشت به ته نيا
له گهل رېباز بم. رېباز، ژورى تايبه تى هېبوو، لای گه وېرې
مېر كهانهوه، من و نازنهين له ژورى خوارهوه بووين. ده فترى
يادهوهرييه كانم له دولابىكى تايبه تدا كليل دابوو، هه زم نه ده كړد
نهينىيه كانم كهسى ديكه بيزانى، نهو شهوه دهر مهينا و يادهوهرييم
دهنووسيهوه.

نازەنن گوتى: چىي دەنوسىتەۋە؟

گوتم: خۆم خەرىك دەكەم. ھەزم نەدەكرد باسى نەينىيەكانم بۇ نازەنن بىكەم، بەلام ئەۋ شەۋە ھىند دلتەنگبوم، پىۋىستم بە يەكى بوو بەسەرھاتەكانى بۇ باسبىكەم، ئاھى ناخى دل ھەلپىژم. ھەر پىنچ دەقتەرى يادەۋىرىيەكانم ھىنا، نەينىيەكانم بۇ نازەننىش باسكرد، دلتەنگى كەمى بەرۋكى بەردام.

بەيانى بە (نازەنن) م گوت: ھەزدەكەم شوانى بۇ مەرەكان پەيدا بىكەم، چونكە زۆر ماندووم و مەرەكان زۆرن، گەر بىرى بە باوكت بلىي، شوانىكمان بۇ پەيدا بىكا. (ھەر داۋاكارىيەكەم ھەبوايە، نازەنن بە زوۋىي جىبەجىيىدەكرد، ھەزىدەكرد شتى بىكا كە من دلم پىخۇشېي)، بۇيە بە پەلە چوۋەۋە بۇ مال تا بە باۋكى بلىي.

رۇژىكىيان نازەنن بە پەلە ھاتەۋە، زۆر پوۋى خۇشبوو، زانېم ھەۋالى خۇشى ھىناۋە، ھەر لە دورەۋە داۋاي مزگىنى لىدەكردم. گوتم: نازە، چىي بوۋە؟

گوتى: باۋكم ناردوۋىيەتى بە داۋاي كوپىكى خزم، ئەۋىش خەلكى ئەم گوندانەي لاي خۇمانە، كەسوكارى ھەموو ئەنقالن، لە مالى خالۋى لە ئۆردوگا زۆرەملىكان دەرۋى.

گوتم: نازە زۆر سوپاس، بە راستى ئەم ھەۋالە مژدانەي دەۋى. گوتى: نەسرېن گيان، بېشايانە، بەلام شتى ھەيە ھەز ناكەم بىلىم. گوتم: توخوا چىي ھەيە مەيشارەۋە و بىلىي.

گوتى: ئەو كۆپەي بۇ شىۋانىت دى، ناۋى (نەرىمان) ە. تەزۋىيەكى
عاشقانى: پراچلەكىنى دىم، ۋەلامى (نازەنن) يان دايەۋە. نازەنن
ترسا، زانى كەمى تىكچووم. گوتى: خۆزگە باس نەدەكرد.
گوتى: ھىچ غەمەت نەبى، ھىند كارەساتى ناخۇش ۋە ھەۋالى
كوتوپىرەم بىستۈۋە، دىلۋدەروون ۋە مېشكەم پراھاتوون، خوا دەكا ئەو
زوو دى ۋە كەمى لە ماندوۋوبوونمان كەم دەكاتەۋە، ھىچمان ناۋى.
گوتى: دىنبايە لەم رۆژانە دىت، چۈنكە ئەۋىش خەلكى ئەم
دەقەرەيە ۋە دىلى بەم ناۋچەيە دەكرىتەۋە.

(۳۰)

ئەو رۆژە لەگەڵ نازەنین خەریک پەچە مائین بووین، لە دەرگای مائی نازەنین درا، دڵم داخوڕپا، زانیم شوانەکە یە، نازەنین بە پەلە چوو وە بۆ مال، هەر لە حەوشی خۆیانە وە، پێی پاگەیانم، گوتی: کاک نەریمانە. لە چاوەروانییدا بووم کە ئێستە باوکی نازەنین لەگەڵ شوانەکە دینە ژوورە وە، بەلام نەهاتن، نازەنین هات، گوتی: نەسرین گیان تۆ بۆ لایان دیی، یا ئەوان بێن؟.

گوتم: من دیمە خزمەتیان. پێکەو چووین بۆ مائی نازەنین. چووینە ژوورە وە، مەلاژنە گۆلە چای تێدەکرد، مەلا ئەحمەد و نەریمان گفتوگۆیان دەکرد، نەریمان هەستایە سەر پی، مام مەلا ییستی هەستی نەهەشت، بۆ کۆرەکەش هەر حەزم نەدەکرد، بەلام خۆی بەرێژ دیاربوو "کۆرێکی بالابەری لاوازبوو، کەمێ ریشی هەبوو، جلیکی کوردیی لەبەردا بوو"، فەرمووی دانیششتیان لێکردم، دانیشتم. کۆرەکە هەر سەیری زەوی دەکرد، سەری هەل نەدەبڕی، شەرمی زۆر دەکرد، وەک یەکی وا بوو هاتیبی بۆ خوازیینی. مام مەلا گوتی: کچەکەم، ئەمە ئەو کۆرە یە بۆ شوانیت هاتوو، ناوی نەریمانە، کۆرێکی بێدەنگە، کە سوکاری ئەنفالن.

خیرها تنم لی کرد و گوتم تو دەبی به برا گه وره مان، ته نیا من و
ریبازی برام له مالداین و مه پکی زۆرمان هیه، پیویستمان به
یهکی وهك جه نابت هیه، چونکه من برا کهم میشکی زۆر ته و او
نییه، چه زده کهم له پیش چاوی مام مه لا و مه لا ژنه گو له و نازەنین
هرچی داواکاریت هیه بیلێ.

گوتی: دلنیا به هیچ نالیم، چونکه ئیوه هاوغمی من، وهك زانیومه
برا کهت به هوی کاره ساتی نه نفال وه شیت بووه. ده ب به شوانتان،
چونت پیباشبوو ریگرنا ب و په سه ندیده کهم.

مه لا نه حمه د گوتی: زۆر چاکه، من نه خوشم و ناتوانم بيم، با
نازه نین بی و کاره کانی نه ریمان چیه پی بلین. هه ستاین و چووین
بو مالی ئیمه، ریبازم پیشانیدا، له گه ل گه پری مه پره کان. نه و ژووره ی
که له ته نیشت گه پره که وه بوو و ریبازی تیدا ده نووست، به
(نه ریمان) مدا، ریبازیش هاته ژووری ته نیشت، به و شیوه یه بووینه
خاوه نی شوان.

به راستی زۆر له ماندوو بوون که مپووه وه، به تایبته نه ریمان
شاره زایی ته وای هه بوو له به خێو کردنی مه پ و مالات، زۆر دلسۆز،
راستگو و به ئابروو بوو، له گه ل ریباز هوگری یه کدی ببوون و زۆر
یه کدی ان خوشده ویست.

(۳۱)

زۆر دىلەم بە كاك نەرىمان خۇشبوو، چونكە زۆر گونجاۋ بوو، ۋەك
براينى گەۋرە ھەلسوكەۋتى دەكرد. پاش چەن مانگى پىكەۋە ژيان،
رۇژىكيان كەمى دىلەم لىزويىرېو، چونكە لە كاتى دۇشىنى مەپەكان
سەيرىكى كىردىم، سەيركىرنى عاشقانى، ۋەك تەماشاكردنەكانى
شەھىد نەرىمان وابو. زۆر پىناخۇشبوو، بەلام ھىچ ۋەلامىكەم
نەبوو، پاش تەۋابوون لە دۇشىنى مەپەكان، بە تورەيىەۋە چوۋمە
ژوۋرەكەى خۇم، ھەستى كىرد توۋرە بوۋمە. ئىدى بە بىدەنگى
كارەكانى پۇژانەمان نەجامدەدا.

پاش دوو پۇژ لەو بىدەنگىيەمان، گوتى: دوو رۇژ مۇلەتم بدە
دەچم بۇ مالى خالۇم.

منىش گوتەم: بە ئارەزوۋى خۇت، دوو رۇژ بېرۇ، بەلام زۆر ترسام
ھارپىيەكى دىلسۆزى رىبازى برام دەپوا و لەۋانەيە نەگەپىتەۋە.
چوۋ بۇلاى گەۋپى مەپەكان، لەۋىدا بە پىبازى گوت دەپۇم.
رىباز بە شىتتى خۇيەۋە دەپارايەۋە، دەيگوت: توخوا مەپۇ، جىم
مەھىلە، ماچىكى رىبازى كىرد و گوتى: دەپۇم، بەلام دىمەۋە. ھەزى
دەكرد بىى و مالاۋابوونم لىبكا، بەلام شەرمىدەكرد لىم

نزیکه‌کوێتەوه، هەزی دەکرد من بَلِّیم خواحافیزت، بەلام من هیچم نەگوت، دەسی لە ملی رێباز کرد، پوو لە دەرگای هەوش پۆیشتن، سەگەکانیش بە کلکە لەقی دواي کەوتبوون، ماچی رێبازی کرد و چوو دەرهوه. دلم پڕپوو، هەستم کرد، کەسی لە ماله‌که‌م دەپوا و جیی زۆر دیاره، هەستم لای بوو بۆ مائی نازەنین چوو، پاش ماوه‌یی ئینجا مال‌اوایی لیکردن. زۆر ترسام نەتوانی بیتەوه، چونکە لەو پۆژەوه زۆر شەرمی دەکرد، پەشیمانبوو بەلام نەیدەتوانی پیم بلی.

لە نزیکی عەسردا بوو، مەلا ئەحمەد بۆ مالمەن هات، دلم داچڵەکی و ترسام پیم بلی نەریمان ناگەریتەوه، بەلام گوتی: هەزەکه‌م پێکه‌وه وەك کچ و باوک، عەسرە چایی بخۆین.

گوتم: مامەگیان مائی خۆتە، زۆر گەوره دەبم، فەرموو، فەرموو، یاخوا بەخێر بئی. سەماوهرم داگیرسان و چایه‌که‌م بە پەله‌ لینا. گوتی: کچه‌که‌م من بۆ کاریکی خێرەتووم، هەزم نەدەکرد کەس بزانی، هەر بۆیه نازەنینم لەگەڵ خۆم نەهینا، چونکە نەریمان گوتی: با زۆر نەینیی بی.

دلم کەوتە لەرزین، بە زۆر توانیم بَلِّیم: فەرموو مامەگیان.

گوتی: ئەوی راست بی، نەریمان بۆ خوازیبێت ناردوومی "دەلی" بە پاستی کچیکی بە ئاڤوو و خانەدانه، من هەر دەبی ژن بێنم، لەو باشترم دەسناکه‌وی، با دلنیاش بی لەبەر سەرودت و سامانیم نییه،

تهنیا کچیکه و چووته دلمهوه "قورگم پر له گریان بوو، به دهستی لهرزوکهوه چاییم تیکرد و دامه دهسی مام مه لا، که می بیدهنگ بووم پاشان گوتم: مامه گیان، په یمانم داوه شوونه کهم، تا مردن خزمه تیی ریباژ بکه م و له مهرداری بهرده وام بم.

گوته: کچه کهم، تو هر له مالی خوت دهبی، نه و هر خوی به شوانت دهزانی، دهسی به باخه لیدا کرد و سهیریکی کاریره که ی کرد و گوته: کچه کهم، نیسته بو نویژ درهنگه، جاری هیچ وه لام مه دهره وه، به لام به قسه ی مامی خوت ده که ی، نیوه ی نیمانت مسوگهر ده که ی، هه ردووکتانیش که سوکاری نه نفالکراوه کائن، هه ستایه سه ری و به بزه یه که وه، گوته: نینشه لاا خوا دلت نهرم دهکا، من جاری به دوعا، تا ده رگا چووم و به ریم کرد.

که پرامه وه، ریباژ لای مه ری دانیشتبوو که له زاییندا بوو، ببوووه مامانی، چاوه پروانی ده رچوونی به رخه که بوو، ته ماشامکرد، گوتم: خواگیان، گهر ریباژت شیت نه کردایه، ریژان ده بوو به هاوسه ری، تا مردن منداله کانیانم به خپوده کرد، چونکه به راستی من که لکی شووکردنم نییه، کچیتیم له ده سداوه. له و کاته دا نازنه نین هاته چه وشه وه، حه زم نه ده کرد باسه که بکه م، چونکه نه نینی بوو، به لام دلته نگیم پیوه دیار بوو، گوته: نه وړو باش ناتبینم، زور بیه یزی، به گالتو پیکه نینه وه گوته: کاک نه ریمان رویشته، وا بزانم بیری ده که ی.

گوتم: نازەنن، بىر لەو شتانه ناكەمەۋە، كەلكى ئەو شتانه م نىيە،
خوتىش نەينىيە كانم باش دەزانى. نازەنن دەسى لە مل كردم
گوتم: گالتەت لە گەل دەكەم، زویر نەبى.

گوتم: لە تۆ زویر نىم ، لە نىۋچەۋانى خۆم زویرم.
گوتم: لەۋىش زویر مەبە، با بچىن گەۋرەكە پاككەينەۋە. كە
چوۋىن مەرەكە زايىبوو، رۇباز دەسى لە گونى دەدا و سەيرى
دەكردىن و پىدەكەنى و دەيگوت: دادە نەسرین، دادە نەسرین،
ھا... ھا گونى! نىرە، نىر. دلتنەنگى لە بىر بردىنەۋە، خستىنيە
پىكەنن، كەۋتىنە گەۋرە پاككردنەۋە.

نەمدەزانى چۆن ۋەلامى مەلا ئەحمەد بدەمەۋە، بىرم لە خۆم
دەكردەۋە، بە راستى پىۋىستىم بە پىاۋى بوۋكە بىتتە پەرژىن بۆ
داۋوشىنى كەموكۋىيە كانى ژيانم، لە دلەۋە حەزم دەكرى بىم بە
ھاۋسەرى كۋىكى رىكۋىپىكى ۋەك نەرىمان، چونكە ھەلسۈكەۋتى
بە تەۋاۋى سەرنجى راكىشاۋوم، دەمزانى كۆمەلگە كەمانىش رىنادا
من و شىتەكەى بىرام، لە گەل گەنجى لە خانۋىيە كدا بژىن، دلنىام
خەلكى خۇيان ناگرن و قسەمان بۆ ھەلدەبەستىن. نەمدەزانى چىيى
بەكەم، چونكە شوۋكردنەكەم كىشەيەكى گەۋرە بوو، نەك ۋەك
پروژەيەكى پىروژى ھەموو كچىكى دى.

(۳۲)

ئەو دوو رۆژە ی نەریمان، ببوو سالی، رۆژی دووهم تا نیوه پۆ
 لە چاوه پوانیی بووم، زۆر ترسام نەگه پیتەوه. لە نزیکى ئیوارى
 چوومه سەربان، تەماشای ئەو رێیانەم دەکرد، پووو گوندە کە مان
 بوون، لە دوورەوه قەراییەکم بینی، کە پتر پوانیم و لێی ووردبوومەوه
 ،نەریمان بوو. چوومه خوارەوه و رێبازم تێنەگەیان، دەترسام لە
 خوشیان بیکە بە هەراوبەزمى خۆی، خۆم لە گێلیدا، بەلام هەموو
 هەستم لای هەنگاوەکانی بوو، دەمزانی چ کاتى دەگاتەوه نیو
 ئاوايى، کە گویم لە دەنگى مەلا ئەحمەد بوو بانگی ئیوارە ی
 دەفەرموو، چووم دەستنوێژم هەلگرت، چوومه سەر بەرمال، حەزم
 دەکرد کاتى نەریمان دیتەوه، من لە سەر بەرمال بم، ئەویش لە گەل
 رێباز دانیشتبى تا لە نوێژ دەبمەوه. ئاگادارى پکاتەکانى نوێژ
 نەبووم، زۆر لە سەر بەرمال مامەوه، لە چاوه پوانى لێدانى دەرگای
 حەوشە و بەزموشایی رێبازی برام بووم. بێسوودبوو هەر نەهاتەوه،
 چاوه پوان بووم ئەو بێتەوه ئینجا خواردنى ئیوارە دانیم، هەر
 نەهاتەوه، کەوتە دوو لایەوه لەو قەراییە ی کە لە سەربان
 بینیبووم، دەمگوت: دەبى من هەلە بوویم و نەریمان نەبووبى!!
 حەزمەدەکرد بانگی نازەنین بکەم کە شەو بى لەگەڵمدا بنوى، گەر لە

مالیان بی یه کسەر پیم دهلی، به لام پاشگه ز بوومه وه گوتم: با له چاره پوانیدا بم. له گهل ریباز دانیشتبووین، له ناکاو له ده رگا درا، ریباز به پاکردن بۆ ده رگا چوو، هاوارو به زمی ریباز به رزبوه وه، دلم داچله کی، هانی خوڤدا نه شله ژیم، چوومه لای په نجه ره که وه، سه یرم کرد له گهل ریباز با وه شیان له یه کدی دا وه، سه گه کان به ده وریانه وه کلکه له قییا نه، ریباز به پاکردن هات به ره و ژووره که م و گوتم: داده نه سرین، داده نه سرین، کاکه نه ریمان ها ته وه، هر نه وه نده نه بوو له خو شیا ندا شیتیه که ی چاکبیتته وه، وایکرد نه ریمان خو شبو ی. چوومه لای سه ما وه ره که وه و دانیشتم. له ده رگا یدا، فهرمووم لی کرد، شهرمی ده کرد دانیشتی، نه و ژووره گه وریه ی لی ببوو کونه مشک، نه یده زانی له کو ی دانیشتی، هر سه یری ریبازی ده کرد، ته ماشای لای منی نه ده کرد، به و زستانه سارده، ناره قی ده ره ینابوو. پاشنه وه ی خیره اتنه وه م لی کرد و پرسیا ری خزمه کانیم لی کرد، گوتم: کاک نه ریمان خواردنت بۆ ئاماده بکه م؟

گوتم: نه خیر، له مالی مه لا نه حمه د ئانم خواردوه.

گوتم: وا دیاره له میژه ها توو یته وه؟

گوتم: له گهل بانگدا گه یشتمه گوند، چووم بۆ مزگه وت و له گهل

مه لا نه حمه د ها تینه وه، پپی گوتم: ده بی له مالی من نان بخوی.

گوتم: باشه، وایی با چاییکت بۆ تیبکه م، بی ده نگبوو، له

چاره پوانی چایه که دا بوو، له گهل چاتی کرد نه که، به تیلی چاو

سه یرم ده کرد، ناخۆ بزانه ته ماشا ده کات، به لام هیند شهرمی

ده کرد، هه له گه ل ریبارزدا خوئی خه ریک کردبوو. هه به په له چاکه ی خوارده وه، ئیدی نازانم له په له ییا ده می سووتا یا ناا هه ستایه سه رپی و گوتی: زور ماندروم، ده چمه وه ژوره گهم.

ریبارز گوتی: مه پمان زایی مه، قوئی خسته قوئی نه ریمان و چوون بۆ لای گه وپه که. دیسانه وه له ده رگا درا، خو م چووم ده رگام کرده وه، نازنه نین و دایکی نازنه نین بوون، زورم پیخوشبوو که هاتن، چونکه هه زم ده کرد کات به روا و بزانه زه مانه ده مگه یه نیتنه چ چاره نووسیکی دی. هه فته یی له بیده نگه و شه رمه زاری به رانه به یه کدی، دلی ته نگکردم. مه لا نه حمه د جاریکی دی به نه نینی هات و گوتی: نازانم کچه که م، رازی بووی یا نا؟ چونکه نه ریمان ده لی، گهر رازی نه بی، ناتوانم له گه لیاندا ژیان به سه ره به رم، چونکه هه ردوو که مان له و هه وشه یه داین، ده زانین چیی له نیوانماندایه، به راستی زور گرانه بتوانم له شوانییان به رده وام بم. مه لا نه حمه د زانی زور شیوا بووم و نه مده زانی چیی وه لام بده مه وه، گوتی: سی زوئی دیکه وه لام بده ره وه، به قسه ی مامی خو ت بکه، قازانچ ده که ی، هه ستاو به ره و مزگه وت پویششت. زور بیرم کرده وه چون چاره سه ری ئه م کی شه یه بکه م، به ریارمدا راستی نه نینییه کانه بۆ نه ریمان ئاشکرا بکه م، سویندی بده م به گوپی شه هیدان، گهر رازی نه بوو به هاوسه ریتییان، نه نینییه کانه به راریزی و جیمان نه هیلی، دلیا شم نه نینییم ده پاریزی، چونکه مرقیکی پو شنبیر بوو، سه ره پای شه وه ی تا ناوه ندیی خویندبوو.

(۳۳)

ئەو ئىۋارەيە بەفرى زۆر بارىبوو، گوندەكەمان تاراي زىۋىنى
پۆشىبوو، كەشۈھەۋا زۆر ساردىبوو، مەرەكانيان خىستە گەرەكەۋە
ۋ دەرگايان لىداخىستى. بۇ يەكەمجار بە پاشكاۋانە گوتىم: كاك
نەرىمان ئەم ئىۋارەيە زۆر ساردە، خەزەكەم ھەر سىكمان پىكەۋە
نان بخۋىن، كارىكى تايەتتېشىم پىت ھەيە. ئەۋىش بېيىنانوۋ
ھىنانەۋە ۋ شەرمكردن، گوتى: بە چاۋان.

پاش نانخواردن، خەبەكانىدا بە رېياز، چونكە زۆر ماندوۋوبو،
گەرمى زۇپاكە تەۋاۋ لەشى خاۋىۋەۋە، كەرويشكە خەۋى دەكرد.
بىنەۋەۋى شەرم بىكەم، گوتىم: كاك نەرىمان، تۆ تا ئىستە دوۋ جار
(مەلا ئەخمەد) ت پاسپاردوۋە بۇ خۋازىيىنىم.

سەرى داخست ۋ گوتى: بەلى راستە.

گوتىم: مەن گەر شوۋبىكەم بە ھىچ شىۋەيى لە تۆ باشتىرى ناكەم،
بەلەم بېرىرم داۋە شوۋ نەكەم.

گوتى: بۇ شوۋ ناكەي؟

گوتىم: چونكە تۆ مۇۋىكىسى پاكوبىگەردى، خۆشىم دەۋىيى، بۇيە
خەز ناكەم يەكى ۋەك مەن بىنى.

گوتى: بىروا ناكەم لە تۇ پاكوبىگەردتر مەبى.

گوتم: نەخىر كاك نەريمان، من نەينىي يەكجار گەورە مەيە بووئە كۆسپ و ناتوانم ھاوسەرىت بگەم، مەر بۆيە دەمەوى باسى ژيانى خۆمت بۆ بگەم، دۇنيام پاش زانىنى بەسەرھات و كارەساتەكانى ژيانم، پاشگەز دەبىتەرە لە داخوازي كردنەكەت، بەلام دەبى سويندم بە گۆرى شەھيدان بۆ بخوى، نەينىيەكانم بپارىزى و من و رىباز جىنەھىلى.

گوتى: بە گۆرى شەھيدان كە پىرۆزترىن سويندى منە، داواكارىيت لە سەرچاوانم، فەرموو باسەكەت بگە.

گوتم: بەم شەوگارى درىژى زستانە، حەزدەكەم خال بە خالى بەسەرھاتەكانم باسبگەم، بەلام بە هېچ شىۋەي باسەكانم مەپرە و بىللە بەردەوامىم تا بە جوانى تىبگەي، من چىيىم و كىم!!

تا نىۋەشەو، يادەۋەرىيەكانم بۆ باسكرد، ئەويش زۆر بىدەنگ ببوو، شىۋەي تەواو گۆرپابوو، ھەستام و چووم بە كلىلى دۆلابە تايبەتكەم، مەر پىنج دەفتەرى يادەۋەرىيەكانم ھىنا، دامە دەسى و گوتم: لەوانەيە ھىندى شتم لە بىر چووبى، دەمەوى ئەم دەفتەرانە بخوينىتەرە، سەبەينى تەواي بگەي و ئىۋارى تۆش دوا بپارى خۆت بەدى. ئىستە فەرموو، شەو درەنگىكرد، بچۆرەرە ژوورى خۆت وشەوت شاد.

(۳۴)

ئەو رۆژە نەریمان لە ژوورەکەى ئەهاتە دەرەو، لە خوێندنەوێى
یادهوهرییه کانم بەردەوامبوو، منیش لە چاوەڕوانیى بووم کە پاش
ئەو یادهوهرییه قیزەوانانە، چیییم پێیەڵی^{۱۱}. دەبێ خاوەن قەسەى
خۆى بێ و جێمان نەهێڵی، زۆر دەترسام، جاروبار زۆر پەشیمان
دەبووم لە ئاشکراکردنى نەینییەکانم، هەر خۆم دەمگوت: بە یەکى
دیم بۆ شوانى بەینایە، چیی زۆرە هەر شوان زۆرە. لە چاوەڕوانى
ئێوارە بووم، تا بە زوویى دەفتەرى یادهوهرییه کان وەرگرمەو و لە
دۆلابى تاییبەت داینیمەو، نەینییەکانى تێدا بپاریزیم

ئێوارى نزیكبوو، مەلا ئەحمەد لە مزگەوت بانگێدەدا،
دەستخۆیژم هەلگرت و چوومە سەر بەرمالەكەم، دەسمکرد بە
نوێژکردن، لە نوێژکردندا بووم، رێباز و نەریمان هاتنە ژوورەو،
دایان زۆر خوشەبوو، یەكەمجار بوو هەستبەكەم نەریمان لە ناخى
داییهەو گالتە بكا و پێكەنى، لە دوا پرکاتى نوێژەكەم سلاوم
دایهەو، خێر هاتنەو وەم لێکردن، وەلامى دایهەو و یەكسەر
دەفتەرەکانى دایهەو دەسم، منیش بە خێرایى وەرم گرت و بە
شپىزەوى خستەو و نێو دۆلابەكەو و کلیلمدا، کلیلەكەم خستە

گیرفانمه وه و هیچ قسم نه کرد، نهویش بیده نگبوو. پاش
ناخواردن و چاخواردنه وه، گوتم: کاک نه ریمان هه موو
یاده وهرییه کانت خوینده وه؟.

گوتم: به لئی هه مووم خوینده وه. سه رم داخست و شهرمه زار بووم
که نیسته هه موو نه پینییه کانه ده زانی.

گوتم: ده مه وی شتیکت پینلیم.

گوتم: به لئی فرموو کاک نه ریمان.

به زهرده خه نه یه که وه گوتم: بلئی نه ریمان. تیگه یشتم پازی بووه،
ئینجا گوتم: ده زانی تو چییت و کییت؟! بیده نگ بووم و هیچ
نه گوت، نه و به رده وام بوو و گوتم: تو بیگه رترین کچی، کچیکی
قاره مانی کوردیی، من لیت ناشارمه وه له ناخی دله وه خوشم
ویستووی، به لام نیسته له دلمدا زور له جاران خوشه ویستری، به
پاستی شانازی به خومه وه ده که م، توانیم کچیکی قاره مانی کورد،
کچیکی جوان، خوشه ویست، پاکوبیگه رد، هه لبرئیرم و بیکه مه
هاوسه ری خوم. ته زوویی سهراپای جهسته ی گرتبوومه وه، به
هیمنیه وه، گوتم: به لام من کچییتیم له ده سداوه، چون به من پازی
ده بی؟!.

گوتم: نه سرین گیان (بۆ یه که مجار بوو و وشه ی گیان به کاربینی)،
(سهیری چاوه کانیم کرد، گویم له قسه کانی ده گرت، هه ستم ده کرد
نه و نه ریمان نه یه، ماوه یه که بیده نگوشه رماویی، له که لیم ده ژیا، نه مه

(نەريمان) يېككى دىكەيە وناخى دلى بۇ كىردوومە تەۋە، زۆر
خۇشيدەۋىم و من ئاگادارىي ئەۋ خۇشەۋىستىيە بە تىنەي
نىيم. ھەستمدە كىرد خۇشەۋىستىيەكەي نەريمان لىدانى دلى زياد
دە كىردم و پەنگى ئاشقانەي پىيە خىشىم. بۇ يەكەم جارم بوو يەككى
دېم (خۇشبوۋى). بەردەۋامبوو لە قسە كىردن و گوتى: بە پىچەۋانەۋە،
زۆر مروقى ئەم سەرزەمىنە لە پىناۋ خەباتى ئازادىي و مروقايتىي
دژى زۆردارىي، كەۋتوونە تە ژىر ئەشكەنجە و زولم و ستمىي
زۆردار و داگىركەرانى سەردەميان، زۆر لەم ئازار و بەسەرھاتانەي
تۇيان بىنيىۋە، ئىنجا بە شانازىيەۋە لە لاپەرەكانى مىژوۋ باسى
پاستىيەكانىان كىردوۋە، پىۋىستە تۆش دەفتەرى يادەۋەرىيەكان لە
بەندىتتىي نىۋ دۆلەكەت ئازادىكەي و بىكەيتە پۇمانى تا بگاتە
دەسى نەۋەي نوۋ و داھاتوۋى گەلەكەمان، بۇ ئەۋەي بزانن ئەم
ئازادىيەي ئەۋپۇ زۆر قوربانى و خوۋىنى لە پىناۋ پڑاۋە، تەنانەت
كچاننىش لە پىناۋ ئەۋ ئازادىيەدا قوربانىيان داۋە، لەۋ خەباتە
بىبەش نەبوون. بەم قسانەي وورەي زۆر بەزىكردمەۋە، لە دىلما
خۇشەۋىستىرېۋو.

گوتىم: سوپاستدەكەم. بە راستى زۆر ھەلە بووم نەينىيەكانم
شاردېۋە، دلىنايە ۋەك پۇمانى بىلوى دەكەمەۋە.

گوتى: من سوپاستدەكەم، كە دەبىتە خۇشەۋىستىرېن كەس لە
ژيانم كە تا ئىستە لىي بىبەرى بووم، دەتوانم لە ناخى دىلەۋە بلىم،

من تۆم خۇشدهۋى، بەلام نازانم تۆ منت خۇشدهۋى!!؟ يا پابردو
كارى بە سەرتەۋە ماۋە.گوتم: راستە پابردو ۋەك يادگارىي
دەمىنى،

بەلام لە ژياندا گەر بىرچوونەۋە نەبى بۆ ئەۋكەسە
خۇشەۋىستانەي گيانيان سپاردوۋەۋە مالاۋاييان لىكردوۋىن، مړوځ
ناتوانى لە ژيان بەردەوام بى.

بۆ يەكەمجار بوو، بە شىۋەيەكى ئاشقانە سەيرى بکەم، گەر رىبان
لە ژورەكە نەبوايە، باۋەشيكى پاكويىگەردى خۇشەۋىستىي،
كۆتايى گۆپىنەۋەي خۇشەۋىستىي و باسەكەي ئەۋ شەۋەمان
دەبوو.

گوتى: نەسرین گيان، چۆنە ھەر ئىستە بچم بە مەلا ئەحمەد بلىم
و ھەر ئەم شەۋ مارتە بکەم.

گوتم: نەريمان گيان پەلە مەكە، با باۋە حاجى و كاكە ئەحمەد
بىن، خۆت دەزانى چەن بۆ من باش بوونە، دەبى تۆ دەس بنىيتە
نيو دەسى باۋە حاجى ئىنجا مەلا ئەحمەد مارەم بکات، مالى باۋە
حاجى سەردانىان نزيكبوۋەتەۋە، چونكە بە ھۆي بە فربارين و
سەرماوسۆلەۋە دوو ھەفتەيە ديارنن، ھەر كە ھاتن كۆتايى
پىدنىن، دە ئىستە فەرمو، شەۋ درەنگيكر، شەۋت شاد و بچۆرەۋە
ژورەكەي خۆت.

گوتى: بچمەۋە ژوورى ساردوسپ و تەنيايى!!؟.

گوتم: بهم زووانه له ته نیایی شهوانه رزگارت دهبی، نیسته
فهرموو، شهو شاد.

دهسی هیئا بو ته وقه کردن و په یمان بهستن، دهسی له رزوکمان
خسته نیو دهسی یه کدییهوه و په یمانمان بهست، تیشکی
چاوه کانمان گۆرییهوه، لیاندانی دلّه کان خوشترین ئاوازی
خوشهویستییان لیده دا. ریباژ سهیریکی کرد و زهرده خه نه یهکی
بو کردین، هیچ قسه ی نه کرد، به لام ئیمه شهرمه زار بووین،
شهرمان له ریباژ ده کرد، دهسمان له نیو دهسی یه کدی دهره نیئا،
شهو شادی کرد و چوو دهره وه.

له په نجه ره که وه هه ره ته ماشام ده کرد، که گه یشته دهرگای
ژووره که ی: ئاویریکی لی دامه وه و دهرگای داخست.

(٣٥)

له چاوه‌پوانی مائی باوه حاجی بووین، پاش چەن رۆژی، باوه حاجی، ریزان و کاکە ئەحمەد بە پیکابه‌کیان لەبەر دەرگا وەستان، ریباز لە خوشیاندا بەزم وشایی بوو. باوێشی لە باوه حاجی و کاک ئەحمەد دەدا، ریزان کە ریبازی بەم شیوەیە دەبینی تەواو بیهیوا دەبوو، دەچوووە دەریای خەیاڵیکی قوولەو. ئەو رۆژە نەریمان دئی خوشبوو، چونکە چاوه‌پوانیی زۆر بیزاری کردبوو. باسەکەم بۆ باوه حاجی کرد، زۆری پێخۆشبوو، بانگی نەریمانی کرد و گوتی: کوپی خۆم، ئەمە کچی منە، زۆرم پێخۆشە دەبی بە هاوسەری، هەردووکتان مرقفی باشن و لە ئازارەکانی یەکدی تیگەیشتون، چونکە ئیوە کەسوکار تان ئەنفالکراوە، دەمەوی هەر ئیستە بچی مەلا ئەحمەد بئنی ونەسرین مەرە بکە. نەریمان بەپەلە چوو بانگی مەلا ئەحمەدی کرد، پیاوانی ئاوازی کۆکردەو، دەسی لە ئیو دەس باوه حاجیم نا و مەرەگرام. پاش دوو پۆژ مانەوێ مائی باوه حاجی، نیوہ پۆی دووہم رۆژ مەرمان سەر بێری و خەلکی گوندان بانگیشت کرد. ریزان و نازەنین منیان رازانەو، لە پاش عەس، باوه حاجی هات بۆ ژوورەکەم و گوتی: کچەکەم ئیمە دەپۆین چونکە درەنگمان پێچوو و خونچە چاوه‌پوانە، دەسی بارە حاجیم ماچکرد. بە پۆیشتنیان زۆر گریام، نەمدەزانی بۆ دەگریم!! ئەو ئیوارە یە ژوورەکەم بوو کە ژاوەی هاوسەریتی و خوشەویستی من و نەریمان.

(۳۶)

پاش چهن سالی، ریبازی برام بووه خالۆی چوار منداڵ، (دوو کچ، دوو کوپ)، ناوی منداڵه کانمان به ناوی که سوکاری من و نه ریمانوه دهنا، باوهشی خوشه ویستییمان بۆ کردبوونهوه، بووم به دایک، به سۆزترین دایک بۆ چوار جگهرگۆشه ی پاکوییگهرد، به لام ئاهی ریباز له دلمدا دهرنه دهچوو، زۆر دکتۆرمان پیکردبوو هیچ چاره سهری نه بوو.

رۆژێکیان گوتی: دهزانن خهونم به باوک و دایکهوه بینيووه، فرميسك له چاوه کانیدا دهباری، هاواری دهکرد، دایکه گیان، باوکه گیان ئیوه له کوین، بۆ خۆتان لیشاردومه تهوه؟! ئیمهیشی کرده گری، چونکه زۆربه سۆز و تامه زۆوه داوای دایه و باوهی دهکرد. نه ریمان گوتی: نه سرین گیان دهزانی ریباز بهره و چاکبوونهوه دهچی، چونکه سالانیکه ئه شکم له چاوانیدا نه بینيووه، ئیسته بیرده کاتهوه بۆیه دهگری.

گوتم: نه ریمان گیان، چهزم دهکرد چاکبیتتهوه، به لام بهروا ناکهم، چونکه گریان و هاوار کردنه کهی، هاواری ناخۆشیی و بیزاربوونی چاوه پوانیه. چاوه پوانی چاره نووسی ئه نفالکراوان وای له

شىتتىكى ۈك رىبازى بىرام كىردۈۈ، بلى دايە و باۈە ئىۈە لە كۈين؟.
نەخۈۈزە لا ئىمە و چەندىن ەزار ۈك ئىمە، چاۈەپوانىي چاۈەكانى
كزكىردۈۈين، نۇرۈۈۈنى پىروپاگەندە، گۈيەكانى كاسكىردۈۈين،
داخۇرپانىي دىلەكان، چەندىن دلى ۈەستان.

ەەر لەۈيدا بىريارمدا، يادەۋەرىيەكانم بە زووترىن كات بلۈكەمەۈە
و ئاشكرائى بكم تا بزائرى بىابانەكان شوينى گۈپرى بە كۈمەلى
ئەنفالكرائون، دەمى شۈفەلەكانى پىژىم بە لمى بىابان،
گۈي، لووت، دەم و چاۈە گەشەكانى مندال، ژن، پىر و پەككەۈتە و
لاۈەكانى سۈاخداۈە. ەەر بە ناۈى يادەۋەرىيەكانمەۈە، پۇمانەكەم
بلۈدەكەمەۈە، تا نەۈەكانى نۈي و داھاتوومان، بزائن مانائى ئەنفال
چىيە، چ كارەساتى شوۈمىي بە سەر گەلەكەماندا ەيئاۈە.

كۇتايى

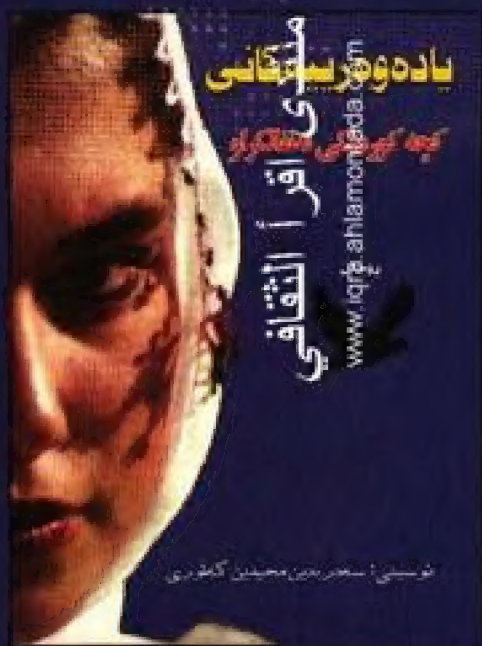
منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

Yadeweriyekani

kîçe kurdêkî Enfalkraw

Roman

Nusîni:

Sedredin Mihedin Kelwiri